

Hencsei
Kálmán

Bezeréd története
1236-2016

HENCSEI KÁLMÁN
Bezeréd története
1236-2016

Hencsei Kálmán

Bezeréd története

1236-2016

2017

Köszönet barátomnak Verasztó Lajosnak

**Apám Hencsei Kálmán,
anyám Beleki Margit
és
a bezerédi parasztok
emlékének**

**ISBN 978-963-12-8493-5
Kiadja: Verasztó Lajos
Felelős kiadó: Verasztó Lajos**

Tartalom

Előszó	8
Bezeréd Szent Imre tisztelete	9
Bezerédi Kastélytető	11
Bezeréd történetének eseményei	13
Bezeréd története 1236-2016	18
Bezerédi családok 1940-1950. években	120
Fényképek	129
Bezerédi hősi halottak az I-II. Világháborúban	

Előszó

Bezeréd története nem szabadságharcok, nem világháborúk története, jöllehet azoknak parányi részese. Bezeréd történetének eseményei birtokügyek, határviták, hatalmaskodások, kisebb-nagyobb „csetepaték”, panaszok és összeírások. Mindezek ismertetése az eseményeket érintő levéltári oklevelek, dokumentumok rövid, néhány soros kivonatolásával történik. Vannak évek, korszakok (pl. török hódoltság), melyekből kevés információ maradt fenn, csak rövidítések, szinte csak kódolt szövegek.

Tisztelet az éveknek, a történelmi folytonosságnak!

Ezért a könyv egyes részei szárazak, unalmasak, de tényszerűek. Elsősorban a falu története iránt komolyan érdeklődőknek ajánlom. A könyv végén található rész érdekesebb, visszaemlékező felsorolás, ahol már ismerős nevek is előfordulnak.

Bezerédnek szeretnék emléket állítani ezzel a könyvvel, apámnak, anyámnak és a bezerédi parasztoknak, akik elmúltak, eltűntek, nekik, hogy mégse feledtessenek el, hogy mégse tűnjenek el a szürke feledésbe. Teszem ezt egyszerűen csak nevük és évszámok említésével. Felhasználok az archívumok anyagát, idézem, másolom, átdolgozom, leegyszerűsítom, hátha többen kedvüket lelik a könyv lapjainak forgatásában.

Vannak olyan részek, amelyeket változtatás nélkül, régi helyesírással idézek. A könyv nem a fényképek könyve, mint inkább az ismeretek, a múlt megidézésének könyve, kísérlet arra, hogy hátha tud még szólni a múlt a mai ember szívéhez, agyához.

Biztosan lesznek, akiknek csalódást okozok a könyvvel, de tudom, hogy sokan lesznek, akik megértik a kitűzött célt, és örömeiket lelik a könyvben.

Budapest/Bezeréd, 2017. január 1.

Hencsei Kálmán

Bezeréd XIII-XIV. század

Abban az időben a templom védőszentje Szent Imre volt

Az idős emberek körében (Seibert Albert,Vida István - Kanada) él egy legenda, mely szerint volt egy templom Bezeréden, ami valamikor „elsüllyedt”. A legendák, mondák, hagyományok gyakran valós alappal bírnak, olyan emlékeket őriznek meg, amelyek a kutatás kiinduló pontjai, a kutatás orientálói lehetnek. A bezerédi legenda megalapozottságát, megerősíti Barna Bálint: A középkori Szent Imre-kép című tanulmánya. **A tanulmány felsorolja a középkori Szent Imre patrocíniumokat, amelyek közt Bezeréd is szerepel.** A bezerédi Szent Imre patrocínium első írásos említése 1333-ban történik. Ennek realitását alátámasztja az is, hogy a pápai tizedjegyzék kimutatása szerint Bezeréd papja, Miklós 1333-ban 15 széles dénárt fizetett pápai tized fejében, következésképpen volt pap és egyház a faluban. A korszak második felében jelentkező konszolidációig nem valószínű, hogy sok templom épült, ezért vélhető, hogy a tizedjegyzékben felsorolt templomok többsége még 1300 előtti, így Bezeréd temploma is.

Az Anjou-kori oklevéltárban **1345. március 24.** keltezéssel, 198. sorsz. lejegyzett **oklevél közvetlen bizonyíték a bezerédi Szent Imre patrocínium / templom létezésére**, amely a Kapornuk folyó (mai neve Kanális) melletti Bezeréd Szent Imre plébániáját egy **birtokügy kapcsán említi meg.** Lásd részletesen:

*„...A győri káptalan előtt megjelentek egyrészt a Zala megyei Bezered-i Sebehodnog fia Egyed fia: György, Miklós és Mihály, valamint Egyed özvegye: Margit, másrészt Wossyan-i Agmand fia: János mester, és előbbieket elmondták, hogy bár ők szomszédság okán tiltakoztak az ellen, hogy Bezered-i Danka fia: Demeter, Dénes és Lukács, valamint Bezered-i Sebestyén fia: Péter a **Bezereden a Kapornuk folyó mellett nyugat felől levő, Szt. Imre plébániához tartozó birtokukat eladták Wossyan-i Agmandnak és fiainak: Irnusz és János mestereknek, de mivel Irnusz és János az özvegyet és fiait sokszor támogatták és védelmezték, ezért ők engedik, hogy Irnusz, János és örököseik e birtokot szabadon birtokolják....**”*

Nem minden középkori patrocíniumot sikerült feltérképezni Zalában. Ennek az az oka, hogy ezek a települések illetve templomok nagy része elpusztult, és újak épültek helyükön. Az újak teljesen átvették a köztudatban a régiek helyét, így aztán a régiek lassan feledésbe merültek. Valószínű, hogy Bezeréden **a Szent Imre templom romjaira, vagy azt átépítve állt fel a Szent Katalin templom.**

A XIII. századi, román stílusú téglatemplomok közül 25 templom maradt épen, vagy részben átépítve, vagy teljesen átépítve. Ezek közé tartozik a bezerédi templom is, amely teljesen át lett építve és ki lett bővítve az évszázadok folyamán. Ezek a templomok igen különböző méretűek. A legkisebbek alig 6-7 m hosszú hajóval rendelkeznek. **Közepes méretű**

a boncodföldi és a **bezerédi templom**. **A bezerédi Szent Katalin templomról először 1359-ben olvashatunk egy birtokügy kapcsán:** „**A vasvári káptalan előtt Bezerédi Vörös László fiai, Bezerédi Gyármán unokáinak nagy atyjuk birtokát a körülhatárolt négy helyen visszabocsátják. 1359. ápr. 12.**”

„... Quarum quidem quatuor particularum unam particulam signis metalibus infrascriptis ab aliorum possessionariis iuribus hoc ordine sequestrassent: quod primo inciperetur in ponté ex opposito **ecclesie beaté Katherine virginis et martiris** de predicta Bezere d a parte meridionali, de ipsoque ponté descenderet ad orientem in rivulum patak dictum,...

A négyzet alaprajzú hajójú, félköríves szentélyzáródású, XIII. század közepén épült templomot 1738-ban építették újjá. Ekkor az Árpád-kori rész déli oldalát is újjáépítették.

Vajon ki és miért változtatták meg a templom patrónusát?

XIII. században szerezték meg a földesurak a kegyúri jogot a birtokaikon levő templomokra. Ha a birtok gazdát cserélt, akkor a rajta levő templom is gazdát cserélt a kegyúri joggal együtt. **Jogában állt az új földesúrnak, hogy megváltoztassa a templom patrónusát.**

A Lőrente nemzetség 1341-ben osztozott meg a veszprémi káptalan előtt Zala és Vas megyei birtokain. Egregy birtokukon is Szent Katalin tiszteletére épült templom. A Lőrentéből, névfelvétellel lett Bezerédj-család veszprémi eredetű, ahol nagy kultusza volt Szent Katalinnak. **Ezen korábbi kultuszhoz kötődésük hatására választották Szent Katalint az újjá épített bezerédi templom patrónusául, minden bizonnyal 1341 utáni években. Lásd Szent Katalin tisztelete abban az időben:**

Veszprém-völgy, Veszprém-ispotály, Kapornak

Kiderült, hogy **a bezerédi legendának van valóságalapja**, ahogy történik sok legenda esetében. **Lehet, hogy nem volt elsüllyedt templom Bezeréden, de volt Szent Imre patrocínium / templom, ami a messze múltba tűnt, sötét feledésbe merült a Szent Imre tisztelettel együtt.**

Bezeréd, XIII-XIV. század

Volt-e valaha kastély a bezerédi Kastélytetőn?

Bezerédnek van egy külterülete, a Kastélytető, amely a falu fölött, a dombtetőn terül el.

A faluban él egy **legenda a Kastélytetőről**, és az oda felvezető várakról. Árpád-korban nagyon sok királyi birtok volt található Zala megyében, ezek közé tartozott Kehida környékén számos település is, mint Bezeréd, Kustány és Kiskallosd.

A királyi alapítású egyházak is, mint a veszprémi püspökség és a zalavári bencés apátság, jelentős nagyságú birtokok tulajdonosai voltak. **Bezeréd, részben a zalai vár földje, várbirtok, részben pedig a pornói apátsághoz tartozik a XIII. század elején.**

Abban az időben a falu lakói „homo castrenses” várbeli emberek, várjobbágyok, a zalai vár szolgálatában álló várszolgák. Ezek az emberek földdel rendelkező várszolgák voltak. A tehetős királyi szervienseknek, akik az előkelőségek közvetlen közelében tevékenykedtek, velük közvetlen kapcsolatban voltak, sikerült nemesi jogállásba jutni.

1232-ben Kehidán összegyűltek „a Zalán innen és túl lakó szerviensek”. Itt adták ki **1232-ben a zalai királyi szerviensek a bíraskodási jogukat biztosító „kehidai oklevelet”.** Valószínű, hogy a bezerédi szerviensek is képviseltették magukat Kehidán, már csak a közelség miatt is, hiszen a Kehida-Bezeréd távolság földúton, légvonalban 8 km.

Apáti Andornok nevével a kehidai oklevél kapcsán találkozunk. **Lakhelye Egyházasapáti**, ma Nemesapáti volt, ami Kehidától légvonalban 10,5 km-re fekszik. Apáti Andornok és a bezerédi nemesek között szoros kapcsolat alakult ki. **Bezeréd, Egyházasapáti és Ságod nemesei**

1274-ben belekeveredtek a IV. László elleni lázadók közé. Az ütközet IV. László és hívei győzelmével ért véget. Andornok fia Andornok és társai meghódolására 1274-ben került sor. Apáti Andornok várát is átadta az ügyben IV. László nevében eljáró Péter nádor somogyi ispánnak, amiért aztán az uralkodó mentesítette őt és társait, a bezerédi nemeseket is „a hűtlenek oldalán elkövetett bűneik következményei alól”.

IV. László 1277. évi oklevele név szerint felsorolja azokat a nemeseket, akik Andornok fia Andornokkal együtt annak várában megadták neki magukat. A listán vannak Andornok fia Andornokkal együtt a Bezerédről való nemesek: Jurk fia Cseker, Sartheus fiai, Vitalis fia János, Ethey fia Péter és Bezdred-i Lőrinc.

A három település fekvése és közelsége ad magyarázatot arra, hogy ez miként történhetett meg. Biztosra vehető, hogy az apáti, ságodi és bezerédi nemesek Kőszegi-familiárisok voltak az 1270-es években. A települések ugyanis Kapornak közvetlen közelében fekszenek – a legtávolabbi Ságod sincs messzebb 15 km-nél –, márpedig Kapornak a Kőszegiek legkorábbi Zala megyei birtokközpontjai közé tartozott.

A XIII. század második felében Egyházasapáti/Nemesapáti körzetén belül több megerősített kastély, illetve vár létezett, de voltak köztük olyan várak, amelyeket írott források nem említeneek. Minden bizonnyal a bezerédi Kastélytető (227 m) és a Vergyálom (Várhalom, 331 m) szavak is, amelyek egy-egy magasabb dombtető nevei, ilyen megerősített kastély vagy vár létezésére utalnak vissza. A bezerédi szóhasználatban ma is élnek ezek a nevek, mint a falu külterületén található dűlők, földek elnevezései. Apáti Andornok fia Andornok volt a **Bezerédhez** és Ságodhoz közeli kemendi vár építtetője.

Bezeréd történetének eseményei

1236 - 2016

- 1236.00.00. Bertalan veszprémi püspök és társainak ítélete a pornói egyház Bezeréd nevű birtokáról.
- 1277.00.00. Apáti Andornok
- 1277.08.17. Oklevél. 1274. évi lázadás IV. László ellen
- 1327.05.21. Bezered-i Péter királyi ember, 6 bejegyzés
- 1333.00.00. Bezerédi Szent Imre patrocínium létezése
- 1333.00.00. Bezeréd papja, Miklós 16 széles dénárt fizetett pápai tized fejében
- 1343.08.22. Bezerédi Vörös(Rufi) László fiai megosztóznak Sári Bede fiaival Szompács birtokban
- 1345.03.24. Bezereden a Szt. Imre plébániához tartozó birtok ügye
- 1353.04.03. Bezdred-i László fia Pál király elé idézve Sebehadnagy birtokügyben
- 1353.07.08. Tamás országbíró meghagyja a kapornaki apátnak, hogy okleveleit mutassa be
- 1353.07.08. Tamás országbíró szentgotthárdi apátot utasítja, hogy okleveleivel előtte jelenjék meg
- 1353.10.13. Perhalasztás Németh János és Gergely Wossyani Ogmand fiai ellen indított perben
- 1353.10.13. Perhalasztás Németh János és Gergely szentgotthárdi apát ellen indított perben
- 1354.01.13. Bezeréd és Sebehadnagy birtokok közti határ megjárását eszközölte Tamás országbíró
- 1354.01.20. Tamás országbíró meghagyja a vasvári káptalannak, hogy újra eszközölje Kapornak határjárását
- 1354.01.20. Perhalasztás Németh János és Gergely Wossyani Ogmand fiai ellen indított perben
- 1354.01.20. Sebehadnagyfölde határjárását rendelte el Tamás országbíró a szentgotthárdi apát elleni perben
- 1354.01.24. Bezdredi László fia Pál ügyében határjárást végez a vasvári káptalan
- 1354.04.24. Sebehadnagyfölde birtokra kiszállva, annak határaiban a peres felek nem tudtak megegyezni
- 1354.05.08. Drugeth országbíró perhalasztása szentlászlói Bas fiainak Sebehadnagyfölde ügyében

- 1355.02.10. Kapornaki apát Sebehadnagy birtok miatt folyó perének elhalasztása
- 1355.02.10. Szentlászlói Baas fiai és Németh János hozzanak létre egyezséget! - elrendelte az országbíró
- 1355.02.10. Szentgotthárdi apát és Németh János perhalasztása, országbíró békés megegyezést elrendelte
- 1355.02.10. Országbíró megegyezést sürget, mert további perhalasztás nem lehet Bezdredi László ügyében
- 1355.05.28. Németh János és Gergely valamint Szentlászlói Baas fiai közötti perben nem jött létre megegyezés
- 1355.05.28. Németh János és Gergely valamint Bezdredi László fia Pál közötti perben nem jött létre megegyezés
- 1355.09.14. Ilona, Bezderéd-i Vörös László fia, Jakab felesége meg kapta testvérétől, Miklóstól a leánynegyedet
- 1356.05.02. Bemutatták az ügyben eddig kelt okleveleket és halasztó leveleket
- 1359.04.12. Bezeredi Vörös Rufi László fiai birtokügye, Szent Katalin templom első említése
- 1360.09.03. Bezeredi Lőrinc bevonva, Kiskallós meszüretelésének tiltásába
- 1361.04.09. Bezeredi nemesek bevonva, Kalacha birtokügyben tanúskodás
- 1364.04.07. Balázs és Vrs-i Mihály fia meg Rufus László fiai: Pál és Jakab közti per elhalasztása
- 1372.04.12. Igazolás: 72 nemes esküt tett egy csácsi birtokügyben, Bezdredi Lőrinc fia is
- 1378.05.16. Bezered-i Jakab fia Miklósnak az őket megillető hitbért és nászajándékot megfizették
- 1379.06.17. Bezdred-i János fia Péter bizonyítja a személyazonosságot
- 1412.01.11. Panasz: Bezdred-i György és László jobbágysai eltulajdonították szomszédaik 2 ökröt
- 1412.06.05. Teleki Nagy Demeter és társai beiktatása Telek birtokaiba
- 1412.11.09. Kethhydai jobbágysok bezeredi és koppányi jobbágysokkal erőszakoskodtak, jószágaikat eltulajdonították
- 1431.07.02. Bezereh-i Zsigmondnak és Jánosnak címeres levél Zsigmond királytól
- 1432.11.09. Telek-i nemesek leánynegyed fejében teleki possessiot adományoztak

- 1440.08.02. Bezeréd-i György fiai visszakapják a Lőrente birtokot és vele a királyi jogot
- 1453.12.21. Egyesség: Lőrente birtok visszaszerzésére és felosztására
- 1456.04.09. Lőrente ősi birtok és királyi jog visszaadása
- 1456.12.16. Alispánok tudatják, hogy Apáti Kopasz és emberei több orbánosfait megöltek
- 1457.05.12. Bezerédi János és Egervári Mihály zalai alispánok tanúsítják
- 1461.09.27. Bezere-d-i János és társai ellentmondanak, Felsewbathyan-i birtokügy
- 1461.10.26. Teleki György lánya Dorka teleki birtokát eladja 2-2 forintért
- 1461.12.01. Bezere-d-i János és társai kérésére Felsewbathyan-i birtokba bevezetés elhalasztása
- 1465.04.02. Mátyás király a kapornaki apátnak adományozza a települést, Malomffeldet, stb. possessiokat
- 1467.08.06. Bezere-d-i László és Gersei Pető János között jobbágyság elhurcolása miatt folyó per
- 1472.09.22. Bezere-d-i László és cs., Gersei Pethő János és cs., kölcsönösen nyugtatták egymást
- 1490.05.08. Banffy Miklós ártatlan, vallották a megye nemesei, Bezere-d-i László, Henchey János és még sok mások
- 1501.12.12. Birtokrészek adományozása ellátás fejében. Vonatkozó oklevelek Bezere-d-i Miklós kezében.
- 1502.11.13. Ollar-i Nagh Péter a szokott bírság, Pethő Tamás és Bezere-d-i Zsigmond 1-1 márka bírság
- 1504.02.28. Ollar-i Nagy Péter a szokásos, Pethő Tamás és Bezere-d-i Zsigmond 1-1 egy-egy márka bírság
- 1504.08.31. Telek-i György a szokásos, Pethew Péter és Bezere-d-i Zsigmond 1-1 egy-egy márka bírság
- 1524.04.21. Bezerédi Ferenc beidézése az elkövetett hatalmaskodások miatt
- 1524.05.28. Felsőlendvay Zechy Tamás és a zalai nemesek közötti perben Bezere-d-i Ferenc választott bíró
- 1524.06.12. Perbeidézés kézbesítése Heegy István özvegyének és Bezerédi Ferencnek hites személy által
- 1524.08.07. Bezere-d-i Ferenc beidézése az elkövetett hatalmaskodások miatt
- 1527.05.24. János király utasítja a kapornaki egyház konventjét Kisbezerédi Györke György birtokbaiktatására

- 1527.06.11. Telekbirtokbaiktatás megtörtént
- 1531-1613 Összeírás
- 1531.09.20. Telek elzálogosítása Hegyi István özvegyének 50 forintért
- 1533.08.14. Panasz: Bezere-i Mihály elidegenítette Bezere-i Györke György birtokait
- 1533.09.14. Bizonyáglevelet kap Bezere-i Mihály az eredeti 1433.évi oklevél alapján
- 1555.00.00. Kezességvállalás Nagy András colonusért
- 1564.00.00. Bezere-i Gergely és Tamás megtámadta kapornaki apát jobbágját
- 1564.00.00. Thelek családbeliek beiktatása Kisbezere-i possessioba
- 1564.10.07. Miksa cs. és kir. donációs levele
- 1567-1569 Malomfölde összeírás
- 1571.00.01 Apátot és jobbágjait a Sedria elé idézik lopás miatt
- 1571.00.02 Apát nem állította Sedria elé jobbágjait, ő maga sem jött oda
- 1571.00.03 Sedria elé hívják Bezere-i Gergelyt Thoth András jobbágy miatt
- 1571.01.27. Bezere-i Tamás elfogja novai jobbágyot
- 1572-1691 Malomfölde elnéptelenedése
- 1596.11.30. Chernél Borbála és Bezere-i Ferenc birtokrészeit elzálogosították
- 1596-1777 Zala vármegye közgyűlése és Törvényszéke jegyzőkönyvei
- 1599 - 1626 Összeírás Telek
- 1640.00.00. Thelek Tamás elhajtotta Bezere-i János jobbágjának disznait
- 1640.00.00. Skotnyicki pálos prior megtiltja egyes praediumok használatát
- 1647-1759 Összeírás
- 1651.00.00. Törökök kegyetlenkedései, Bözöréd, Kehida, Szöppök
- 1673.03.18. Kapornoki katonák által visszatartott, veszprémi püspöknek járó bezere-i tizedborok ügye
- 1690.05.15. Török adó összeírása
- 1695.04.18. Beszere-i Jánosnak, a Szalavar-i végvár főkapitányának jobbágyszabadító levele.
- 1697.04.10. Bezere-i István tulajdonjogot tanúsító bizonyáglevelet kér és azt megkapja

- 1711.00.00. Kapornaki apát és a jobbágyok közötti Privilegiális szerződés
- 1717.00.00. Vizsgálat a kapornaki apátság birtokainak kezelése ügyében
- 1722.00.00. Mátyás király adománylevelét átírják, eredeti kelt 1465-ben
- 1737.06.17. Magvaszakadt Balogh Miklós javainak megszerzése
- 1760-1794 Urbári szerződés
- 1768 -1842 Összeírás
- 1770-1870 Egyházügy, iskolaügy
- 1784.04.27. Bezerédi Jób eladja bezeredi javait Péter testvérének
- 1789-1836 Bezerédi jobbágyok panaszai, elintézésük
- 1800.03.29. Tot Farkas jobbágy vagyonleltára
- 1800-1848 Zalai diákok a Győri Királyi Jogakadémián
- 1809.08.27. Bezeredi jobbágyok renitenskedései
- 1817.02.26. Kovátsuk házát felújítják a jobbágyok
- 1845 Bezerédi nemesek
- 1848-1849 Bezerédi honvédek a szabadságharcban
- 1861-1900 Zala m Közgylés és Törvényszék jegyzőkönyvei
- 1891 Verseny tárgyalás a templomtető javítási munkáira
- 1912 Gróf Batthyány Pálné ajándéka a templomnak
- 1903 Bezerédi tiltakozás az 1903. évben kiállítandó ujonczok megajánlása ellen
- 1910-1935 Összeírás
- 1924 Magyarország kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági címtára
- 1945 A több évszázados folytonosság megszakadt
- 1945-1948 Földosztás
- 1948-1965 Összeírás
- 1950.09.17. A titkár elvtársak nem segítették a tagosítást Bezeréden
- 1956 Évi események
- 1960 -1972 Helyzetképstatistika
- 1945 A falu életében, a lakosság sorsa alakulásában fontos szerepet játszó személyek
- 1989 Rendszerváltás után

Bezeréd története

1236-2016

Árpád-korban nagyon sok királyi birtok volt található Zala megyében, ezek közé tartozott Kehida környékén számos település, ilyenek voltak Bezeréd, Kustány és Kiskallosd. A királyi alapítású egyházak is, mint a veszprémi püspökség és a zalavári bencés apátság, jelentős nagyságú birtokok tulajdonosai voltak. Ezek mellett nagy földterületek voltak nemesi magánbirtokosok kezében.

A települést először a XIII. század elején említik meg Bezderéd, Bezdréd, Bezered néven. **Ebben az időben részben a zalai vár (Zalavár) földje, várbirtok, részben pedig a pornói apátsághoz tartozik.** A Poth nemzetségből István fia, István 1221-ben alapította a pornói apátságot, amelyet 4 más helységgel együtt odaajándékozott a szentgotthárdi ciszterci apátságnak. Ezen birtokok egyike nevét ma is ismerjük Bezeréden, ez a Malomfölde, annak idején Monófölde volt. (lásdTóth Csilla tanulmányát)

A Bertalan veszprémi püspök és társainak ítélete a pornói egyház Bezeréd nevű birtokáról említi **először 1236-ban** a falu nevét. Zala megyei Oklevéltárban így olvasható egy birtokügy kapcsán: „... *predium ecclesie de Perno nomine Bezered...*”.

Abban az időben „...castrenses de Bezeréd...” néven említik a falu lakóit, akik „homo castrenses” várbeli emberek, várjobbágyok, a zalai vár szolgálatában álló várszolgák, a Zalavár szerviensei. Ezek az emberek földdel rendelkező várszolgák voltak.

A várföldek eladományozása a várispánságok felbomlásához vezetett. Ezáltal jelentősen csökkent az ispánsági földek és népek száma. A felbomlást a nemesítések is felerősítették.

A várispánságok felbomlásával átalakult az ispánsági társadalom is.

A tehetős királyi szervienseknek, akik az előkelőségek közvetlen közelében tevékenykedtek, velük közvetlen kapcsolatban voltak, sikerült nemesi jogállásba jutni, spontánul, királyi beavatkozás nélkül, sikerült megszerezni a nemesi címet.

Bezeréden, olyan kisnemesek éltek a XIII.-XIV. században, akik eredetileg várszolgák, szerviensek voltak, és olyan **alacsonyabb**

jogállású várnépek, várszolgák, akik a későbbi századokban jobbágyokká lettek. 1220-as évek elejéig nagy változások mentek végbe a társadalomban és a politikai életben is, amelyek komoly feszültségek kialakulásához vezettek. A királyi szerviensek, a várjobbágyok és a várnépek támogatásával **kieszközölték**

II. Andrástól 1222-ben az Aranybullát. Az Aranybulla 31 cikkelyéből 11 foglalkozott valamilyen módon a királyi szerviensekkel.

A szervienseket érintő cikkelyek közül 5 olyan kiváltságokat biztosított nekik, amelyek később a nemesi jogok közé számítottak.

Árpád-kor végére átalakult, kiszélesedett a nemesség fogalma.

1232-ben Kehidán összegyűltek "a Zalán innen és túl lakó szerviensek". Azt kérték II. Andrástól, hogy maguk szolgáltathassanak igazságot az őket érintő ügyes-bajos dolgaikban.

Itt adták ki **1232-ben a zalai királyi szerviensek a bíraskodási jogukat biztosító „kehidai oklevelet”**, amely fontos lépés volt a nemesi vármegye kialakulásának folyamatában.

Minden bizonnyal a bezerédi szerviensek is képviseltették magukat Kehidán, már csak a közelség miatt is, hiszen a Kehida-Bezeréd távolság földúton, légvonalban 8 km.

Apáti Andornok (Ondornuch de Apath) nevével a kehidai oklevél kapcsán találkozunk, aki a zalai királyi szerviensek poroszlója (pristaldus) volt. **Lakhelye Egyházasapáti** (ma Nemesapáti) volt, ami Kehidától légvonalban 10,5 km-re fekszik.

Apáti Andornok és a bezerédi nemesek között szoros kapcsolat alakult ki. Bezeréd, Egyházasapáti és Ságod nemesei 1274-ben belekeveredtek a IV. László elleni lázadók közé. Az ütközet IV. László és hívei győzelmével ért véget. **Andornok fia Andornok és társai meghódolására 1274-ben került sor.** Apáti Andornok várát is átadta az ügyben IV. László nevében eljáró Péter nádor somogyi ispánnak, amiért aztán az uralkodó mentesítette őt és társait, a **bezerédi** nemeseket is „a hűtlenek oldalán elkövetett bűneik következményei alól”.

IV. László 1277. évi oklevele (kelt Körmenden) név szerint felsorolja azokat a nemeseket, akik Andornok fia Andornokkal együtt annak várában megadták neki magukat.

A listán Andornok fia Andornokkal együtt szerepelnek Apáti-beli nemesek, egy ságodi birtokos, molnári nemesek, egy birtoknévvel nem jelölt személy és a

Bezerédről való nemesek:

Cheke filius Jurk	Jurk	fia Cseker
Filii Sartheus	Sartheus	fiai
Johannes filius Vythalus	Vitalis	fia János
Petrus filius Ethey	Ethey	fia Péter
Laurentius de Bezdred	Bezdred-i	Lőrinc

A három település fekvése és közelsége ad magyarázatot arra, hogy ez miként történhetett meg. Biztosra vehető, hogy az apáti, ságodi és **bezerédi nemesek** Kőszegi-familiárisok voltak az 1270-es években. A települések ugyanis Kapornak közvetlen közelében fekszenek, a legtávolabbi Ságod sincs messzebb 15 km-nél, márpedig Kapornak a Héder nembéli Kőszegiek legkorábbi Zala megyei birtokközpontjai közé tartozott.

A XIII. század második felében Egyházasapáti körzetén belül több megerősített kastély, vár létezett, de voltak köztük olyan várak, amelyeket írott források nem említenek.

Valószínű, hogy a bezerédi „Kastélytető”(227 m), a „Vergyálom”(331 m) szavak is, ami egy-egy magasabb dombtető neve, **ilyen kastély vagy vár létezésére utal vissza. A bezerédi szóhasználatban ma is élnek ezek a nevek, mint a falu külterületén található dűlők/földek elnevezései.**

Apáti Andornok fia Andornok volt a **Bezerédhez** és Ságodhoz közeli kemendi vár építtetője, aki elég vagyonos volt ahhoz, hogy várat építsen az 1270-es évek elején, de ahhoz nem volt elég erős, hogy elkerülje a Kőszegiektől való familiárisi függést, ami belekényszerítette abba, hogy **fegyvert fogjon IV.László király ellen a Kőszegiek oldalán a bezerédi és ságodi nemesekkel együtt.**

Bezeréd a XIV. században és a rákövetkező századokban általában előnevekben, birtokügyekben, birtokperekben szerepel.

1327-ben Bezerédi Péter nevében szerepel először, aki királyi emberként (homo regius) szerepel okiratokban, hűtlenség miatt javaitól megfosztott birtokosok javainak átruházási ügyeiben.

Bezeréd nagyjából birtokügyekben fordult elő az
elkövetkező évszázadokban. **1343-ban** Bezddred-i Rufus László fia: Pál és Jakab osztozkodnak Sary-i Adumprich fiának Bedének fiaival Zompach possessióján. **1355-ben** Bezdered-i Vörös / Rufus László fia, Jakab feleségül veszi a Nádasd nemzetség Oszkai ágából, II. Bekének Ilona leányát. **1359-ben** ugyancsak Bezdered-i Vörös László fia: Pál és Jakab osztozkodnak Bezdered-i Gyármán unokáival: Gállal és Péterrel (László fia) és Bezdered-i Domokos fiával: Miklóssal. **Ebben az okiratban említik először a Szent Katalin templomot.**

1327.05.21. Visegrád

[I.] Károly király (H) hites emberének kiküldésére szólítja fel a budai káptalant, hogy tanúskodása mellett **Galsa-i Miklós**, ill. **Bezdered-i Péter királyi emberek** valamelyike elvégezze a **hűtlensége miatt** összes fekvő javaitól megfosztott **Bogloskw-i / Bogloskői Elyas fia Péter fia: Péter** birtokainak határjárását (hj.), és beiktassa azok tulajdonába hívét, a néhai Farkasius fiát: **Tamás erdélyi vajdát** és Zonuk-i c.-t. Az estleges ellentmondókat a királyi jelenlét elé idézteti, egyben írásos jelentést kér a történetekről.

D. in Vysegrad, in die Asc. d., a. eiusdem 1327.

1327.05.21. Visegrád

[I.] Károly király (H) hites emberének kiküldésére szólítja fel az óbudai káptalant, hogy tanúskodása mellett **Galsa-i Miklós**, ill. **Bezdered-i Péter királyi emberek** valamelyike elvégezze a **hűtlensége miatt** összes fekvő javaitól megfosztott **Elyas fia Péter fiai: Mihály, Mykus és Péter** Nógrád megyében fekvő birtokoknak, továbbá Hullok / Hollok várnak és Ztrahora egykori várnak a határjárását (hj), és beiktassa azok tulajdonába hívét, a néhai Farkasius fiát: **Tamás erdélyi vajdát** és Zonuk-i c.-t. Az esetleges ellentmondókat a királyi jelenlét elé idézteti, egyben írásos jelentést kér a történetekről.

D. in Wysegrad, in die Asc. d., a. eiusdem 1327.

1327.05. 21. Visegrád

[I.] Károly király (H) hites emberének kiküldésére szólítja fel az óbudai Szt. Péter-egyház káptalanját, hogy tanúskodása mellett **Galsa-i Miklós**, ill. **Bezered-i Péter királyi emberek** valamelyike elvégezze az **Endere fiaitól Istvántól, Enderetől és Andrástól** hűtlenségük miatt elvett összes Nógrád megyei birtok, név szerint **Olpugh, Felpugh és Vynerges** határjárását (hj.-át) és beiktassa azokba hívét, a néhai Farcasius mr. fiát: **Tamás erdélyi vajdát** és Zounuk-i c.-t. Az esetleges ellentmondókat a királyi jelenlét elé idézteti, egyben írásos jelentést kér a történetekről. *D. in Wysegrad, in die Asc. d., a. eiusdem 1327.*

1327.05. 21. Visegrád

[I.] Károly király (H) hites emberének kiküldésére szólítja fel az óbudai Szt. Péter-egyház káptalanját, hogy tanúskodása mellett **Galsa-i Miklós**, ill. **Bezered-i Péter királyi emberek** valamelyike elvégezze a hűtlensége miatt összes fekvő javaitól, név szerint a Nógrád megyei **Urbou/ Vorbou) és Ztraas/ Stras birtokoktól** megfosztott **Vorbou-i Márton fia Mihály** birtokainak határjárását, és beiktassa azok tulajdonába hívét, a néhai Farcasius Mester fiát: **Tamás erdélyi vajdát** és Zounuk-i c.-t. Az esetleges ellentmondókat a királyi jelenlét elé idézteti, egyben írásos jelentést kér a történetekről. *D. in Wysegrad, in die Asc. d., a. eiusdem 1327.*

1327.05. 21. Visegrád

[I.] Károly király (H) hites emberének kiküldésére szólítja fel az óbudai káptalant, hogy tanúskodása mellett **Galsa-i Miklós**, ill. **Bezered-i Péter királyi emberek** valamelyike elvégezze a hűtlenségük miatt összes fekvő javaiktól megfosztott **Péter fia: Mihály**, valamint **Mihály fiai: Cherep (Cherepk) Miklós, András és Péter**, továbbá **Fekete (Niger) István** birtokainak — nevezetesen Péter fia: Mihály Nógrád megyei, Ipul folyó menti Ztrahura és Kuachy-Kwachy (Kwachi), Mihály fiai és Fekete István ugyancsak Nógrád megyei Keet Wossyan birtokainak határjárását, és azokba beiktassa hívét, a néhai Farkasius fiát: **Tamás erdélyi vajdát** és Zonuk-i c.-t. Az esetleges ellentmondókat a királyi jelenlét elé idézteti, egyben írásos jelentést kér a történetekről. *D. in Wysegrad, in die Asc. d., a. eiusdem 1327.*

1327.05. 21. Visegrád

[I.] Károly király (H) hites emberének kiküldésére szólítja fel az óbudai káptalan, hogy tanúskodása mellett **Galsa-i Miklós**, ill. **Bezered-i Péter királyi emeberek** valamelyike elvégezze a hűtlenségük miatt összes fekvő javaiktól —jelesen a Nógrád megyei Ztrigua, Rarous és Harkyan birtokoktól — megfosztott **Aba fia István fiai: Domokos, Aba és János** birtokainak határjárását, és beiktassa azokba hívét, a néhai Farkasius fiát: **Tamás erdélyi vajdát** és Zonuk-i c.-t. **Az estleges ellentmondókat a királyi jelenlét elé idézteti, egyben írásos jelentést kér a történeteikről.**

D. in Wysegrad, in die Asc. d., a. eiusdem 1327.

1333. Bezerédi Szent Imre patrocínium létezését erősíti meg egy felsorolás, Barna Bálint tanulmánya - listában 7.sorszámmal

1333. Bezeréd papja, Miklós 16 széles dénárt fizetett pápai tized fejében.Item Nicolaus de Bezered solvit XV. latos.

(OKL Vatikani_1_01 463 377.oldal)

1343.08.22.

Bezerédi Vörös(Rufi) László fiai megosztóznak Sári Bede fiaival Szompács birtokban.

A vasvári káptalan jelenti, hogy I. Lajos király parancsára kiküldött hites személy jelenlétében a királyi ember a Zala megyei **Szompacs** possessiót az osztályos felek és a szomszédok jelenlétében három egyenlő részre osztotta, ezekből **két résznek a birtokába Bezdred-i Rufi László fiait: Pált és Jakabot**, a harmadik rész birtokába pedig Sary-i Adumprich fiának Bedének fiait: Jánost, Domokost, Istvánt, Jakabot, Mihályt és Miklóst **statuálta** a bizonyoságlevélben foglalt határokkal.

Regeszta forrása: OL regeszta (IIa) Vasvári Káptalan

Sebehodnogfeulde /Sebehadnagy földje megszerzéséért indított birtokperek 1345-1356

Sebehodnog/Sebehadnagy a zalai vár nemes jobbágya, várnépbeli ember (homo castrensis) volt. **Sebehadnagy** birtoka is valamikor várbirtok volt. A várföldekből kihaló föld birtokosa lett, amelynek fejében katonáskodni kellett és különféle szolgáltatásokat kellett teljesíteni. Valószínűsíthető, hogy szolgálataiért, rangjánál fogva **jelentős birtokot kapott a zalai vár földjéből Bezeréden.**

1345.03.24.

Bezere-d-i Sebehadnagy fia Egyed fiai: György, Miklós, Mihály, és Egyed özvegye: Margit, szomszédság jogán tiltakoztak az ellen, hogy Bezere-d-i Danka fiai: Demeter, Dénes és Lukács, valamint Bezere-d-i Sebestyén fia: Péter **Bezere-d-en** a Kapornuk folyó mellett nyugat felől levő, **Szent Imre plébániához tartozó birtokukat eladták** Wossyan-i Agmand-nak és fiainak: Irnusz és János mestereknek.**Sebehadnagy** fia fiai és az özvegy **1345. március 24-én a birtok eladáshoz hozzájárultak**, nem emeltek a birtoklás ellen szomszédság jogcímén kifogást, mert Irnusz és János sokban segítségükre voltak. (*Regesztá DL-DF 100021*)

Feltételezhető, hogy a segítségre azért volt szükségük, mert valamilyen komoly betegségben szenvedtek, talán ezért nem maradtak Sebehadnagnak utódai. Sebehadnagy **örökös nélkül halt meg** tudjuk meg egy 1356. május 2-án kelt peres oklevélből.

Ez aztán a Sebehadnagy birtok megszerzésére indított birtokperek sokaságát indította el.

A Sebehadnagy birtok megszerzésére elsőként **Rum-i Gergely fia: Németh** (így nevezte magát) **János** tett kísérletet. **Azt állította, hogy a király adományozta neki szolgálataiért**, mint örökös nélkül elhunyt ember birtokát. Midőn a Rum-i Gergely fiai: Németh János és testvére, Gergely a Sebehodnogfeulde nevű birtokba beiktattak, **a határjárás során a szomszédok nekik ellentmondottak. Az ellentmondás oka, hogy a határjárás alkalmával a Rumiak Sebehadnagyföldje nevű birtokukhoz a szomszédok birtokából egy-egy részt hozzá foglalni akartak.** Határjáráskor és iktatáskor nem tudtak megegyezni a birtokügy szereplői abban, hogy hol húzódnak a birtokhatárok, ami nagy földterületek elcsatolását

veszélyeztette. **A birtokperek hosszú időre elhúzódtak**, melyeknek részesei voltak: Kapornuk-i apát, szentgotthardi apát, Bezdredi László fia Pál, Wossyani Ogmand fiai, Szentlászlói Baas fiai. A birtokperek alábbiak szerint alakultak.

1353.07.08.

Tamás országbíró meghagyja a kapornuki apátnak, hogy Kapornukra vonatkozó **okleveleit** szent Mihály nyolcadára (okt.6.) **mutassa be**, minthogy az apát Németh János mesternek és Gergely nevű testvérének Sebehodnogfeuldebe való iktatása ellen tiltakozott, minthogy a nevezettek oly területrészt is határjárattak, amely terület Kapornukhoz tartozik.

1353.07.08.

Tamás országbíró a szentgotthardi apátot utasítja, hogy a zalamegyei Sebehodnogfeldy-re vonatkozó **okleveleivel** szent Mihály nyolcadára (okt.6) **előtte jelenjék meg**, minthogy az apát Németh János mester és Gergely nevű testvérének az említett birtokba való iktatása ellen tiltakozott, s azt ősi apátsági birtoknak állította.

1353.10.13.

Tamás országbíró elhalasztja azt a pert, amelyet Németh János mester és Gergely nevű testvére Bezdred birtoka miatt **Wossyani Ogmand fiai: Irnusz és János ellen** indítottak, Szent Mihály nyolcadáról (okt.6.) szent Márton nyolcadára (nov.18.).

1353.10.13.

Tamás országbíró elhalasztja azt a pert, amelyet Németh János mester és Gergely nevű testvére a **szentgotthardi apát ellen** indított szent Mihály nyolcadáról (okt.6.) szent Márton nyolcadára (nov.18.).

1354.01.13.

Tamás országbíró a vasvári káptalannak meghagyja, hogy Németh János és fivére Gergely kérésére, kik a szentgotthárdi apáttal egy vitás föld miatt perben állottak, Bezeréd és Sebehadnagy nevű birtokok közt **a határ megjárását eszközölje**.

*Ugyanott megvan Tamás országbírónak egy másik szintén 1354. kelt oklevele, mely szerint **Rumi Németh János és Gergely Hertlmid kapornaki apáttal is perben álltak**, aki akkor midőn a Rumiak Sebehodnogfeulde nevű birtokba beiktattak, szintén **ellentmondott**, mert a határjárás alkalmával a **Rumiak Sebehadnagyföldre** nevű*

birtokukhoz a kapornaki convent birtokából egy részt szintén hozzá foglalni akartak.

*Zalavármegye Tört. I. köt. 35. 1. **Bezerédi László fia Pálnak is pere volt a föntnevezett Rumiakkal, kik a fönt irt alkalommal Bezerédi Pálnak Bezdred nevű birtokából egy részt szintén elfoglaltak; Tamás országbíró levelét 1354-ből ugyanott.***

1354.01.20.

Tamás országbíró meghagyja a vasvári káptalannak, hogy IV. Béla és I. Károly királyok okleveleinek alapján **újra eszközölje Kapornak határjárását**. A kapornaki konvent ugyanis abban a perben, amelyet Németh János mester és Gergely nevű testvére indított a Sebehadnagyföldébe iktatásukkor történt ellentmondás miatt, az okleveleket bemutatta.

1354.01.20.

Tamás országbíró perhalasztó levele vízkereszt nyolcadáról hamvazószerda nyolcadára, abban a perben, amelyet Németh János mester és Gergely nevű testvére indítottak **Wossyani Ogmand fiai: Irmusd és János ellen** a Sebehadnagy birtok miatt.

1354.01.20.

Tamás országbíró Sebehadnagyföldre és Bezdred határjárását rendeli el a vasvári káptalannak abban a perben, amelyet Németh János mester és Gergely nevű testvére indított **a szentgotthardi apát ellen** a sebehadnagyföldi iktatáskor történt ellentmondás miatt. Az apát a pornoi apátság Bezdrédjének jogát akarván védeni tiltakozott, s **jogainak igazolására Bertalan veszprémi püspök 1236. évi kiváltságlevelét mutatta be.**

1354. jan. 24. Buda

*** oklevél 40. sorszámmal**

Tamás c., I. Lajos király országbírája és Turuch m. honorbirtokosa a vasvári kápt.-nak.

Megjelentek előtte Nemeth (dict.) János mr. és fr.-e, Gergely korábbi oklevelének megfelelően

[1354.] jan. 13-án (in oct. fe. Epiph. d.) Bezdred-i László fia Pállal szemben és **bemutatták** számára ua. **kápt. határjárásáttartalmazó oklevelét**. E szerint: amikor Nemeth (dict.) János mr. a királyi emberrel és a kápt. tanúságtevőjével **[1353.] ápr. 1-jén** (f. II. prox. p. oct. fe. Passce d.) a [Zala] m.-i **Sebehodnogfeulde birtokot – amelyet a király mint örökös nélkül elhunyt ember birtokát szolgálataiért adományozott neki – az összehívott**

szomszédosok és határosok jelenlétében magának és fr.-ének, Gergelynek bejáratni és iktatni akarta, László fia a Pál nem a bejárás, hanem az iktatás ellen tiltakozott. Pál azt válaszolta, hogy Nemeth (dict.) János mr.-nek és fr.-ének, Gergelynek a hj. idején **azért mondott ellent, mert ők az ő öröklött (hereditaria) Bezdred ~ Bezdredh birtokából egy nagy részt a Sebehodnogfeulde nevű birtokukhoz akartak csatoltatni.** Mivel az országbíró a Sebehodnogfeulde nevű birtok ismételt (iterata) bejárása nélkül a felek között vitatott földrész ügyében döntést nem tud hozni, ezért felkéri a kápt.-t, hogy küldje ki tanúságtevőit, akinek a jelenlétében Salamon fia György v. Sytke-i [István] v. Miklós fia János v. Zantou-i (E. 2.: Zantow) Baka (Nemeth (dict.) János mr. és fr.-e, Gergely részére küldött), ill. Koppan-i Tamás fia János v. Zenthgerolth-i (E. 2.: Zenthgeroulth) Fülöp fiai: Miklós és László királyi emberek [1354.] ápr. 21-én (2. die oct. fe. [Pasche] d.) a Sebehodnogfeulde birtokra kiszállnak, **az összehívott szomszédosok és határosok, valamint a felek v. törvényes procurator-aik jelenlétében** azt László fia Pál öröklött, Bezdredh birtoka felől (a parte) a korábbi bejárás mellett bejárájk, és **ha a felek meg tudnak egyezni a bejárásban**, akkor mindegyiküknek a jussát és birtokát határokkal elválasztva iktatják birtoklásra. **Ha a felek megegyezni nem tudnak**, akkor a vitatott földrészt királyi mértékkel megmérve, v. ha megmérni nem tudják szemmel felmérve (visu considerando) más fogott bírakkal együtt annak minősége, mennyisége, hasznossága és értéke alapján megbecsülik az ország szokása szerint. Erről [1354.]máj. 1-jére (ad oct. fe. B. Georgii mart.) **a királynak jelentés kiállítását kéri.**

(Rumy cs lt.42.16.)

1354 .01.24.

Tamás országbíró meghagyja **a vasvári káptalannak, hogy végezzen határjárást Bezdred község Sebehadnagyföldre felé eső részén.** Ugyanis **Bezdredi László fia Pál** azon az alapon **tiltakozott** Németh János mester és Gergely nevű tetvére Sebehadnagyföldre iktatása ellen, hogy nevezettek **bezdredi területbe is iktatni akarták magukat. Határjárásról jelentés kiállítását kéri a királynak 1354. május 8-ra.**

(Ajou-Oklevéltár 31.sorsz.1354. jan. 20. Buda)

1354.04. 24.

A vasvári káptalan jelenti I. Lajos királynak, hogy Tamás országbíró oklevelének megfelelően **1354. április 21-én** kiszálltak Sebehodnogfeulde birtokra, amit a szomszédok és határosok, valamint a felek jelenlétében be akarták járni, Rumi Gergely fia Gergely actor mutatása alapján. Azonban **a felek a birtok bejárásában megegyezni nem tudtak**, mert amely birtokot az actor Sebehodnogfeulde-ként mutatott, arról egyrészt Déli szomszédja, a Kapornuk-i **apát azt állította, hogy övé** és egyházáé és erről oklevelekkel rendelkezik, **másrészt Bezdred-i László fia Pál az apát által magáénak mondott földről azt állította, hogy az az ő Bezdred nevű birtoka**. Erről jelentés kiállítását kéri a királynak 1354. május 8-ra. *(Ajou-Ol 31.sorsz.1354. jan. 20.)*

1354.05.08.

Drugeth Miklós I. Lajos király országbírája és Turuch m. honorbirtokosa emlékeztetül adja, hogy **a bizonyítékok bemutatását, melyet szentlászlói Bas fiainak: Basou-nak és Egyednek kellett megtenniük** az országbíró színe előtt, Németh János mester és testvére, Gergely ellen Tamás országbíró oklevele szerint **1354. május 1-én** a Bezdred birtok és Sebehodnogfeulde-n fekvő birtokrész ügyében, **királyi parancs alapján elhalasztja** a királyi sereg osztlásának 15. napjára a korábbi állapot fenntartása mellett.

1355.02.10.

Drugeth Miklós országbíró Németh János és testvére: Gergely, felperesek és a **kapornaki apát**, alperes között Sebehadbirtok miatt folyó **per határidejét**, hogy addig békésen megegyezhessenek, **elhalasztja**.

1355.02.10.

Drugeth Miklós országbíró abban a perben, amelyet **Szentlászlói Baas fiai: Basow és Egyed indítottak** Németh János mester és Gergely nevű testvére ellen Bezdred és Sebehadnagyföldre felett, **elrendeli**, hogy a vasvári káptalan közreműködésével választott bírák pünkösdi keddjén helyszíni szemlén **hozzanak létre egyezséget**, s az ügy pünkösdi nyolcadán kerül ítélet alá.

1355.02.10. .

Drugeth Miklós országbíró **perhalasztó levele vízkereszt tizenötödik napjáról pünkösdi nyolcadára** abban a perben,

amelyet Németnek nevezett János mester és Gergely nevű testvére indítottak **a szentgotthardi apát ellen** Sebehadnagyföldébe való iktatásukkor történt ellentmondás miatt. Az országbíró egyúttal **elrendeli**, hogy pünkösd keddjén választott bírák tegyenek kísérletet **a békés megegyezésre**.

1355.02.10.

Drugeth Miklós országbíró a vízkereszt tizenötödik napjára halasztott pert, amely **Németh János és testvére, Gergely, valamint Beezdredi László között** a Zala megyei Sebehadnagyföld felett folyt, azzal halasztja pünkösd nyolcadára, hogy a felek pünkösd keddjén választott bírák előtt békés megegyezést létesítenek helyszíni szemlén. Amennyiben nem sikerül megegyezniök, **a pert tovább nem lehet halasztani**.

1355.05.28.

A vasvári káptalan bizonyáglevele arról, hogy Németh János mester és testvére, Gergely **Szentlászlói Baas fiai: Egyed és Basou** ellen, Sebehodnogfeulde miatt indított perben a választott bírák pünkösd keddjén **nem tudtak megegyezést létrehozni**.

1355.05.28.

A vasvári káptalan bizonyáglevele arról, hogy Németh János mester és testvére, Gergely **Bezdedi László fia, Pál** ellen, Sebehadnagyfeulde miatt indított perben, a választott bírák pünkösd keddjén **nem tudtak megegyezést létrehozni**.

1356.05.02.

Sebehadnagy várnépbeli ember (homo castrensis) várbirtoka.....tudatják, hogy amikorés fiának panaszát a királyné elé terjesztette, mivelaz oklevél kiadó bírói széke elé vitték a pert[ahol **bemutatták**] **az ügyben eddig kelt okleveleket és halasztó leveleket** **előadták Nemeth (diet.) János mester és fivére Gergely ellenében**a Zala m.-i nemteleneknek..... [1356.] máj. 2. [?] (f. II. prox. p. oct. fe. Passce d. tu nc prox.....).....Gergely fia:.....ezeknek Sebehodnogfeuld birtokáról a mondott várbirtoknak.....István mr.-nek és a szb.-áknak előadta az igazat ezért valamennyi nemestakaratóból, visszatérve egybehangzóan jelentették, hogy Sebehodnog ~ SebehognogSebehodnogfeuld birtokot a

mondott **Sebehodnog embernek [örökös] nélkülugyanott bemutatta a királynak ez ügyben kelt nyílt oklevelét.....**
az igazságot a nemesek egybehangzó jelentése alapján
ahol a közös vizsgálat alapján a parancs szerint Dagad-ban a kápt.-tól.....nemkülönb Fynire-i [?] Péter fia: Mihály v. Jakab fia: Pál **királyi emberek valamelyikével szept. 15-én** (in oct. fe. Nat. virg. glor.)és ha alkalmasnak látszik, ugyancsak egyszer és az ítélkezésben előrehaladva arról maga Sebehodnogtartozik v. maga **Sebehodnog várnépbeli ember (homo castrensis) volt és örökös nélkül halt meg,** ezért.....
mindenféleképpen derítsék ki az igazságot, majd ezt követően a vizsgálat lefolytatásárólokt. 6 [-ra?] (.....oct. te. B. Mychaelis arch.) mivel királyi rendeletre nyolcadnapra (oct. diei.....).....a fehérvári kápt. fenti ügyben kiadott[oklevele].....a felperes Kun (diet.) István oldalán.....akik visszatérve egybehangzóan jelentették, hogy.....kimenve a mondott birtokra először Bezdred-i László [fia?].Domonkos.....Bezered-i. Lőrinc fia István fia:.....valamint ugyanezen Lőrinc fia: Dénesnek, hasonlóképpen.....fiának..... 200 híján hozzákapcsolt és felállított, valamint 50 nemtelen v.....és **Sebehodnog a zalai vár nemes jobbágya volt**.....Nemeth János mr. és fivére, Gergely által a szóban forgó birtokraZethgerolth-i, Sytke-i István, Zanthou-i László fia: Bothka, valamint m.-beliek (conprovincionales) számárazalai földet, de **varnépbeli ember (homo castrensis) és örökös nélkül haláloznának el,** és mivelfia: István.....Sebedehudnegfeuld birtok **a mondott felek között per tárgyát képező még nemkérk, hogy küldje ki tanúját**.....hasonlóképpen László fia: Bothka v. Weruh-i András v. Hegen fia: Kalózott törvényesen összehívtak és a feleknek v . **képviselőiknek a jelenlétében kimenve**.....és királyi mértékkel megmérve vagy ha megmérni [nem lehet, akkor megbecsülve] terménye és haszna alapjánés a birtok felmérését követően a történekről mindenre [kiterjedő jelentést küldjön].....[a.]
d.1356. Eszterházy cs. cseszneki ágának lt. Oklevelek és iratok Muraközy József elenchusa szerint 386.(Df. 259 204.)

Szent Katalin, mint a bezerédi templom új patrónusának első említése

Az **1345.03.24-én** kelt birtokügy kapcsán még a bezerédi **Szent Imre** plébániáról olvashatunk.

Az **1359.04.12-én** kelt oklevél pedig már a **Szent Katalin** templomot említi egy birtok határainak leírásában. Ez azt jelenti, hogy a templom patrónusát a két fenti időpont között megváltoztatták Szent Katalinra. Ezt a falu új földesura tehette meg kegyúri jogánál fogva.

1359.04.12.

A vasvári káptalan előtt **Bezerédi** Vörös/Rufi László fiai: Pál és Jakab, visszaengedik **Bezerédi Gyármán unokáinak** (László fiai: Gál és Péter, Domokos fia: Miklós tulajdonába) nagyatyjuk egy ősi birtokát a körülhatárolt négy helyen.

*** Ebben a latin nyelvű oklevélben szereplő birtokügy kapcsán, 1359-ben említik először a Szent Katalin tiszteletére szentelt templomot.**

„.....quod primo inciperetur in ponté ex opposito **ecclesie beaté Katherine virginis et martiris de predicta Bezered a parte meridionali**, de ipsoque ponté descenderet ad orientem in rivulum **patak dictum**, et versus ipsum rivulum in meatu eiusdem rivuli ad eandem plagam orientalem transiret usque **terram ecclesie de Pernou Monobfeulde** vocatam,.....”

Néhány egyéb oklevél, amelyekben szerepel Bezeréd

1355-ben Bezdered-i Vörös/Rufus László fia, Jakab feleségül veszi a Nádasd nemzetség Oszkai ágából, II. Bekének **Ilona** leányát

1355.09.14

A vasvári káptalan tanúsítja, hogy ***Makua-i Petew** fia, Miklós, testvérei: **Ilona, Bezdered-i Vörös/Rufus László fia, Jakab felesége**, Klára, Fanchka-i Mihály fia, Miklós felesége, valamint Margit asszony részére kiadta **az őket megillető leánynegyedét a Makua possessióból.** (**Mákfa*)

1361.04.09. * Az alábbi oklevél a bezerédi nemeseket említi

A Kalacha birtok Barnabást illeti-e vagy Kemend várhoz tartozik-e, nem tudják. Az összes többi tanúk: Tylay-i, Biry-i, Kelyd-i, Pogh-i, Kopach-i, Chemethey, Somlyo-i, Buchur-i Vas megyei nemesek, Ollar-i, Zobor-i, **Bezered-i, Zepechk-i, Zala megyei nemesek,**

Iklad-i, Veszprém megyei és Bard-i, Somogy megyei nemesek, továbbá majdnem 90 helybeli azt vallotta, hogy Kalacha birtok soha Barnabás elődeié nem volt, az nem Barnabást illeti, hanem Kemend várhoz tartozik.

1364.04.07.

Wysegrad. octavo die octavarum Pasce.

Kont Miklós nádor Péter fia: Balázs és Vrs-i Mihály fia: Lőrinc meg Bezered-i Rufus László fiai: Pál és Jakab közötti pert - a felek kívánságára - Mindenszentek nyolcadára halasztja el.

Regeszta forrása: OL regeszta

1372. 04. 12.

A vasvári káptalan igazolja, hogy László zalavári apát a zalamegyei **Csácson levő vitás földterület** őt illető tulajdonjogára 72 nemessel együtt a helyszínen esküt tett, köztük **Thoma filio Laurencii de Bezdred azaz Bezered-i Lőrinc fia Tamás is.**

1378.05.16. Visegrád

Garai Miklós nádor bizonyítja, hogy Kaald-i Demeter fia Miklós, Mezeulak-i Zambou Miklós és Monyarosd-i Darabus Jakab a kezükön levő Makua és Ozkow birtokok után megfizették Iwanch-i Miklós fia: Lászlónak, Egurwar-i Mihály fia Miklós feleségének Klára asszonynak és **Bezered-i Jakab fia Miklósnak** az őket a nádor ítéletlevele szerint nagyanyjuk és anyjuk után megillető hitbért és nászajándékot, ezért őket a nádor nyugtatja.

1379.06.17.

A kalocsai káptalan kiadványa.

Chaaby-i Fewch fia Imre részeit a Zala megyei Rendek és Kurbee possessiókban 10 forintért – egy forint = 1200 dénár – a visszaváltásig édes testvérének Lőrincnek zálogba adta.

A két fél személyazonosságát a káptalan előtt Bezdred-i János fia Péter bizonyította. *Regeszta forrása: OL regeszta Kalocsai kápt.*

Hatalmaskodás a szomszédok között

Bezred-i György és László két jobbágya elhajtotta Kanisa-i birtokról, a jobbágyság két ökrét uraik és asszonyaik tudtával. Ennek megtorlására Kanisa-i Miklós özvegye megbízásából, az ő kehidai jobbágysága a Bezeréd és Koppán nevű birtokra mentek, azt feldúlták, ott hatalmaskodtak, erőszakoskodtak az asszonyokkal. A nádor ítéletlevele: Zala megye egyik szolgabírójának jelenlétében Kethhydan adasson elégtétel. A felek kötelesek a konvent és a megye minderről szóló oklevelét neki, a nádornak bemutatni.

1412.01.11.

Zsigmond a zalai konventhez.

Tartson vizsgálatot János esztergomi érsek, Kanisa-i István, volt ajtónállómester fia: László, Miklós volt tárnokmester özvegye és fia: János **panaszára**, amely szerint **Bezred-i Györgynek és Lászlónak** Dayka Tamás és Wergeldy Péter nevű **Bezred-i jobbágysága** uraik és asszonyaik tudtával mindszen körül (nov. 1.) titkon Karachfelde nevű birtokukra jöve, **elhajtották jobbágyságuk két ökrét**, amelyeknek nyomait pontosan Dayka Tamás házáig lehetett követni; György és László pedig — feleségük rábeszélésére — többszöri kérésükre sem adtak elégtételt jobbágyságaikkal, akik az ökröket ma is maguknál tartják. **Idézzék meg az alpereseket, meghagyva nekik jobbágyságuk előállítását is.**

A zalai konv. 1412. márc. 4-i okl.-ból. DL 9862. — (M.)

1412.11.09.

Garai Miklós nádor ítéletlevele.

Bezred-i Pál fia: György Szt. Mihály nyolcadán a zalai konvent és Zala megye okleveleivel igazolta, hogy királyi parancsra tartott vizsgálatuk szerint Kanisa-i Miklós mester özvegye (nob.) megbízásából **Kethhyda birtokán lakó jobbágysága**: Zekeres (dicti) Jakab és Péter, Soos Márton és Bertalan, Zantho (dicti) Domokos és Bálint a múlt mindszen nap (1411. nov. 1.) körüli éjjel **Bezred nevű birtokára jöve jobbágyságának házait feltörték**, azokat átkutatták, s bár semmit sem találtak, **a jobbágyságasszonyokat úgy megsebeztek és megverték**, hogy egyikük bele is halt; majd a fenti Jakab szintén úrnője megbízásából a múlt gyertyaszentelő utáni csütörtökön (febr. 4.) **Koppán nevű birtokára jöve onnan jobbágyságának 21 jószágát és barmát Kethhyda-ra hajtotta**. Mivel Kanisa-iné kijelentette, hogy a keresetben ártatlan, a vádban részes jobbágysági részéről pedig kész igazságot szolgáltatni, ítéletében kötelezi

őt, hogy hamvazószerda nyolcadik napján (1413. márc. 15.) a Kethhyda-i parochialis egyházban saját személyében a zalai konvent kiküldöttének jelenlétében, 17 nemes eskütársa pedig a következő napon a zalai konvent előtt tegyék le az ártatlanságot bizonyító esküt, hamvazószerda nyolcadik napjának nyolcadán (márc. 22.) pedig az alperes jobbágyaival Zala megye egyik szolgabírájának jelenlétében Kethhyda-n adasson elégtételt. A felek kötelesek a konvent és a megye minderről szóló oklevelét böjtközép (márc. 29.) nyolcadán előtte bemutatni. *DL 9986. (NRA 6-49.)*

Kisbezerédi vagy teleki birtokügyek

1412.06.05.

Zsigmond király a zalai konventhez.

Iktassa be Teleki Nagy Demetert és társait **a Zala megyei Telek, másképp Kisbezeréd birtok** negyedébe, amely Teleki Miklós szabóé volt, valamint a Nagy Demeter telke melletti fél hold föld birtokába. — Zala vm. II. 377.

A zalai konv. 1412. jún. 26-i okl.-ból: 2344. (DL 71695. —Bezerédj cs. ménfői lt.) — (M.)

1412.06.26.

A zalai konvent

Zsigmond király jún. 5-i parancsára a Zala megyei Telek, másképp Kisbezeréd birtokokba Teleki Nagy Demeter és társai **iktatását elvégzi**. *Zala vm. lt. 377, eml. (DL 71695.-Bezerédj cs.)*

1432.11.09

A kapornaki konvent kiadványa.

Tamás fia, Miklós s Imre fiai: Ferenc, János és Máté, **Telek -i nemesek**, Katalin, Ilona

és másik Ilona asszonyok **leánynegyede fejében** Telek possessio negyedrészt (Zala m.) Andrásnak és Mihálynak **adományozták**.

Oklevél: Bezerédi család, ménfői (Q 42) 71704

1461.10.26.

A kapornaki konvent előtt Teleki György lánya Dorka, Bánfalvi Mihály szabó fia Gáspár felesége meg lányai: Margit és Erzsébet nevében is **zalamegyei teleki birtokát** Teleki Mihály fia Benedeknek fele- és Teleki Benedek fiainak: Györgynek, Bálintnak, Máténak és Mihálynak **felerészben 2-2 forintért eladja**. *DL. (Q szekció) - Magyar nemzeti múzeum (Q 10) • 44993*

Lőrente család betelepedése, majd névfelvétellel Bezerédj család

A Lőrente család betelepedésével, a Bezerédj név felvételével Bezeréd története évszázadokra szorosan összekötődött a Bezerédj család történetével.

Lőrente vagy Lőrinte nemzetség története a XII. századig vezethető vissza. Veszprém megyei **Lőrinte környékéről származnak. Az 1400 táján élt első Bezerédj György két fia, I. János és I. Zsigmond, akik Rozgonyi István kíséretében részt vettek a husziták elleni harcokban. Ezen szolgálataikért Nürnbergben, 1431. július 2-ikán Zsigmond király címert adományozott nekik.**

A nemzetség ősi neve még ma is él a Veszprém megyei Kis- és Nagy-Lőrinte községnevekben. A Lőrinte nemzetségnek egyik ága elhagyta a nemzetség ősi helyét és a Zala megyei Bezeréd községben telepedett le. Innen vette aztán a Bezerédj családnevet. **Írásos dokumentumokból nem lehet megállapítani, hogy pontosan mikor került az első Lőrente, a Bezerédj-család őse Bezerédre,** de ráutaló események, közvetett adatok léteznek ahhoz, hogy azt jól megközelítsük, vagy legalább megbecsüljük.

A templom patrónusának megváltoztatása 1345 és 1359 között történt. A Győri Káptalan által 1345.03.24-én kiadott oklevélben Bezered-i Sebehodnag fia Egyed fiai, Bezered-i Danka fiai, Bezered-i Sebestyén fia és Wossyan-i Agmand fiai közti birtokügyletről olvashatunk, melynek tárgya a Kapornuk folyó mellett fekvő, a Szent Imre plébániaegyházhoz tartozó bezerédi birtok. Ebből kiderül, hogy Bezeréd templomának patrónusa ekkor még Szent Imre volt.

A vasvári káptalan által 1359.04.12-én kiadott oklevélben olvasható, hogy Bezerédi Vörös László fiai Pál és Jakab osztozkodnak Bezerédi Gyármán fia László fiaival: Gállal, Péterrel és Domokos fiával: Miklóssal. **Ebben az oklevélben kerül először említésre a bezerédi Szent Katalin templom.**

A két oklevél összevetéséből következtethető, hogy megváltoztatták a falu templomának patrónusát Szent Imréről Szent Katalinra. Ezt csak a földesúr tehetette meg kegyúri jogánál fogva a 13. századtól. Ha a birtok gazdát cserélt, akkor a rajta levő templom is gazdát cserélt a kegyúri joggal együtt. Jogában állt az új földesúrnak, hogy megváltoztassa a templom patrónusát, ami az

oklevelek szerint 1345. és 1359. között történt.

A Lőrentéből, névfelvétellel lett **Bezerédj-család Veszprém megyéből származik, ahol nagy kultusza volt Szent Katalinnak.** Ezen korábbi kultuszhoz kötődésük hatására változtatták Szent Katalinra az új bezerédi birtokkal hozzájuk került templom patrónusát.

A Lőrente nemzetség 1341-ben osztozott meg a veszprémi káptalan előtt Zala és Vas megyei birtokain, ami oklevélbe lett foglalva. A fentiek arra engednek következtetni, hogy a Lőrenték 1341-1345-1359 közötti években telepedtek be Bezerédre és vették fel a Bezerédj nevet.

Betelepedésük előtt több várjobbágyból lett bezerédi nemes használta a Bezered-i előnevet, mint pl. Lőrinc, Péter, László, Pál, Jakab, stb. Talán azoktól megkülönböztetésképpen választották a Lőrenték a Bezerédj előnevet.

1440.08.02.

Kiadta: Ulászló 1 király, Buda Pilis m

Bezerédi Zsigmond (György fia); Bezerédi János (György fia) ;

Lewrenthe Lőrinte Veszprém megyei kancelláriai feljegyzés:

A király szolgálatában szerzett, felsorolt érdemei jutalmazására

Bezered-i György fiának: Zsigmondnak és édestestvérének:

Jánosnak visszaadja a tőlük elfoglalt Veszprém megyei

Lewrenthe possessiót, egyben nekik adományozza a benne levő esetleges királyi jogot is.

1453.12.21. Egyezség - birtokfelosztás

Pálóci László országbíró, Buda Pilis m

Pálóci László országbíró bizonyítja, hogy előtte Essegvár-i Pál egy részről és Bezered-i Zsigmond és János más részről **megegyeztek,** hogyha a per alatt lévő Veszprém megyei Lewrinthe nevű birtokukat Ratholth-i Gyula fiától: Lászlótól vissza tudják szerezni, akkor azt **egymást között két egyenlő részre osztják.**

1456.04.09. Királyi jog; szolgálat

Bezerédi János; Essegvári Pál; Bezerédi János (Zsigmond f);

Bezerédi Balázs (Zsigmond f) ; Bezerédi György (Zsigmond f);

Bezerédi László (Zsigmond f); Lerynthe Lőrinte Veszprém m;

Kancelláriai Feljegyzés

V. László király. Bezered-i János és Esegvár-i Pál szolgálatai

jutalmazására királyi új adomány címén nekik és általuk **Bezere-d-i Zsigmond fiainak: Jánosnak, Balázsnak, Györgynek és Lászlónak adományozza királyi új adomány címén a Veszprém megyei Larynthe possessióban őseik által már korábban birtokolt és általuk jelenleg is bírt részt a benne levő királyi joggal egyetemben**

1513. évi adólajstrom szerint Detk és Bezere-d helységekben összesen **8 jobbágytelkük volt.**

Megjegyzés:

Betelepedés után megerősödve, a Bezere-dj család története inkább a megszerzett vagyon megtartásáról és működtetéséről szólt. Ezért aztán a későbbi századokban csak kisebb cserte-paték, határviták voltak a szomszédokkal. Jöttek-mentek a jegyzőkönyvek, összeírások, stb.

Halált okozó hatalmaskodás

1456.12.16. Kapornak.

Bezere-di János és Egervári Mihály zalamegyei alispánok s a megyei szolgabírák tudatják, hogy a Marczali István vajda fiának Jánosnak s ennek orbánosfalvai vendégei és jobbágysai panaszára tartott nyomozás igazolta, hogy **Apáti Kopasz Mihály a maga apáti belső embereivel és jobbágysaival több orbánosfalvi vendéget megölt.**

Ellentmondás, tiltakozás a Felsewbathyani possessióban

1461.09.27.

A somogyi konvent jelenti, hogy amikor 1461 július 15-i parancsára Felsewbathyan más néven **Wybathyan possessio birtokába** Bathyan-i Mátyás leányát: Dorottya asszonyt – Berky-i Pazman Ozsvát özvegyét és gyermekeit: Pétert meg Apollóniát **be akarták vezetni**, annak Korokna-i János, **Bezere-d-i János** és Gywres-i Péter **ellenmondottak**, akiket ezért Szent Mihály nyolcadára (okt.6.) Dorottya asszony és gyermekei ellenében a nádor prézenciája elé törvénybe idéztek. (*Regeszta DL-DF 93312*)

1461.12.01.

Ország Mihály nádor azt a pert, melyet Berky-i Pazman Ozsvát özvegye: Dorottya asszony, fia: Péter és leánya: Apollónia – Wys-i Gál felesége – indítottak a Somogy megyei Felsewbathyan más néven **Wybathyan possessióban** történt bevezetésük elleni

tiltakozás miatt Korokna-i János, **Bezered-i János és Gyrews-i Péter** ellen, az alperesek ügyvédjének kérésére Szent Mihály nyolcadáról (okt.6.) Vízkereszt nyolcadára (jan.13.) halasztja.
(*Regesza DL-DF 93314*)

Mátyás király adománya a kapornaki apátság kormányzójának
Bezereád szomszédjai és a határos birtokosok neveit ismerhetjük meg az alábbi felsorolásból, ami érdekes Bezereád történelme szempontjából.

1465.04.02.

Mátyás király 1465. április 2-án kelt oklevelében a települést az apátságnak, István streveri püspöknek, **a kapornaki apátság kormányzójának adományozza**

„cum tribulo ibidem exigi solito” , azonkívül Lak,**Padár**, **Monokföldre**, Kalus, Uyfalu, Baxa, Bodogaszonfalva, Ivánföldre,Geztred, Szentmarton, Parkasföldre, Challanos, Veczkend /a malommal/ **possessio-kat**; Apáthföldre, praediumot Kávás és Akosföldc /másképpen Siger/ között. A Nagygyüres és Bezereád possessio-k közt fekvő Kisgyüres, másképpen Monyorokerek nevű praedium-ot, a Köveskál, Sosthokál, Keöväghoeörs, Sasdikál és Szentbenedekallya possessio-k közötti Karintha praediumot.

Szabó Zalaegerszegi állami lt.

1465.07.18.

A zalavári konvent jelenti Mátyás királynak, hogy az **1465. április 2-án kelt parancslevelére** kiküldte Dénes szerzetest Verőci Király Illés királyi emberrel, akik visszatérve jelentették, hogy Magdolna nap előtti csütörtökön (**júl.18.**) Kapornak mezőváros és a többi birtok színe előtt **összehívták a szomszédokat és határos birtokosokat és elvégezték a beiktatást, ellentmondás nem volt.**

Összegyűlt érdekelt felek: Bezereádi (de Bezereád) László, Bagodi György és Sándor Terpeni István, Lengyeli János és Péter, Rádóci Benedek fiai, László és Péter, Szántói Botka János, Apáti Kopasz Mihály, Apáti Bertalan litterátus, Ollári László, György és Lőrinc, Csámáfalvi Csáma János és Benedek, Hazugdi Hazugdi Domokos litterátus, Bucsai Illés, Szentmihályi Zenthmyhal Kelemen fia, Gergely, Koppányi Balázs, Miilei Tamás veszprémi kanonok, dékán, Örsi Ewrs Gergely, Kálmán Gergely mindszenkállai, villicus, Donátházi Ágoston és Ferenc, Rokolyám Jakab és Gergely, **Cseneházai Mátyás és Gergely**, Magyarrokolyáni Miklós, Csányi Csák János fia, Benedek, Csák Tamás, Csányi Balázs fia János.
Belefoglalva a vassvári kápt.1484.05. 24-i átíró oklevelébe.

Kapornaki házi lt. ZML DL 429. - MOL DF 285239.

Két hatalmaskodási per Bezded-i László és Gersei Pető János között

1467.08.06.

A kapornaki konvent jelenti a királynak, hogy 1467 júl.24-én parancsára az ahhoz mellékelt és Zala megyének szóló levelet Kapornakon a törvényszékben átadta a hites személy a megyei hatóságnak, amely azt átolvassván, a szokásra hivatkozva kinyilatkoztatta, hogy **a Bezded-i László és Gersei Pető János között jobbágyok elhurcolása miatt folyó pert** nem teheti át a királyi kuriába, a két fél között levő egyéb ügyeket, így **hatalmaskodási pereket a megye átteszi a királyi kuriába.**
(Regesza FESCSQ73 > 93380)

1472.09.22.

Ország Mihály nádor előtt **Gersei Pethő János** a maga, anyja: Katalin és testvére: György nevében egy részről és **Bezeder-i László** szintén a maga, édestestvére: György és felesége: Klára asszony nevében más részről fogott bírák ítélete alapján **egymást kölcsönösen nyugtatták** az eddig egymás ellen elkövetett **hatalmaskodásokat**, károkozásokat és egymás ellen indított mindenfajta pereiket illetően. (Regesza DF-DL 93460)

Tanúkihallgatás gyilkossági ügyben

1490.05.08.

A kapornaki konvent jelenti Mátyás királynak, hogy megkapta ítéletlevelét, mely communis inquisitiót rendel el Lyndwa-i Banffy Miklós alperes javára Zenthlazlo-i Lacza Mihály és Kowachy Miklós mint felperesek ellenében; a meghagyás értelmében Thelekes-i Mihállyal, Zala megye egyik esküdt ülnökével János rendi testvért küldte ki testimoniumként a nevezett Banffy Miklós alperes részére, akik május 3-án /decimo die f.b.Georgii mart./ Kapornok városában, Zala megye törvényszéki helyén, miután összegyűltek Zenthlazlo birtok szomszédai és határirtokosai, továbbá a **megye nemesei közül azok**, akiket az alperes ez ügyben meghívott, az új generale decretum értelmében valamennyit egyenként és külön-külön eskü alatt kérdezték ki arra nézve, **vajjon a nevezett Banffy Miklós a néhai Bernátot, Lacza Mihály feleségének az édes testvérét Zenthlazlo birtokon familiárisai útján megölette-e vagy sem.**
A kihallgatottak hosszú névsorában szerepel többek között: Ladislaus de Bezdered, Johannes Henchey, Brictius Henchey de Henchee, Petrus de Henche, Franciscus Kopaz de Apathy, Johannes

Bothka de Zantho, stb., akik mind úgy vallottak, hogy Banffy Miklós az actorok keresetében és vádjában teljesen ártatlan. A nevezett actorok: Zenthlazlo-i Lacza Mihály és Kowachy Miklós nem jöttek el, nem is képviseltették magukat és tanukkal nem is próbáltak bizonyítani. Mindezekről a konvent Szent György nyolcadára /máj.1./ küldött jelentést. (*Regeszta MKANRAQ 19647*)

A rendetlen pereskedők, akik nem válaszoltak, nem jelentek meg a konvent előtt, figyelmeztetést, pénzbüntetést kaptak.

1502.11.13.

Vingárti Geréb Péter nádor a Solmos-i László, **Thelekes-i Péter** és neje, Krisztina ügyvédje által, (a vasvári káptalan üv. levelével) Ollar-i Nagh Péter ellen folytatott, szent Márton ünnepére az országos perhasztás értelmében elhasztott perben, amelyben a kapornaki konvent által vizsgált ügyben kellett volna válaszolnia, minthogy a felperes tizenhét napon át várakozott, de Ollar-i Nagh Péter nem jelent meg, azért őt a szokott bírságban, Pethő Tamást, és **Bezered-i Zsigmondot**, akik nem küldték el őt jobbágyukat, **egy-egy márka bírságban elmarasztalja**. *VaML LI. instr. Fasc. 88. Nr. 13. (Df. 262618.)*

1504.02.28.

Ráskai Balázs tárnokmester, kiküldött bíró egregius **Ollar-i Nagy Pétert**, akinek Invocavit vasárnapra, ti. az országos perhasztás miatt meg kellett volna jelennie Thelekesi Péter és neje Krisztina, illetve azok ügyvédje: Thelekes-i János litteratus ellen, de **azok három napig hiába vártak rá**, a szokásos bírságban, Pethő Tamást és **Bezered-i Zsigmondot** pedig, akiknek őt jobbágyukat kellett volna előállítaniuk, **egy-egy márka bírságban elmarasztalja**. *VaML LI. instr. Fasc. 89. Nr. 16. (Df. 26262.)*

1504.08.31.

II. Ulászó király **Telek-i Györgyöt**, akinek Thelekes-i Péter és felesége, Krisztina, illetve ügyvédjük, Cwth-i Pál (a vasvári káptalan üv. levelével) ellen Jakab ap. napjától, amely határidőre a nádor a rövidebb ügyeket a személyes jelenlét elé utalta, **meg kellett volna jelennie, de nem jött, a szokásos bírságban, Pethew Pétert** pedig, aki egy, továbbá **Bezered-i Zsigmondot**, aki négy jobbágyát nem állította elő, **egy márka bírságban elmarasztalja**. *VaML 11 instr. Fasc. 89. Nr. 15. (Df. 262619.)*

1524.06.12.

A kapornaki konvent **II. Lajos királynak** 1524. április 21-i parancsára ezt a parancsot a hites személy kikézbcsítette a Zala megyei Lowazy és **Bezered possessiókban** Heegy István özvegyének: **Katalin asszonynak és Bezerédi Ferencnek**, egyben élőszóval is **figyelmeztette őket**, hogy a parancsban foglalt **perbeidőzésnek tegyenek eleget. OL regeszta (Regeszta DL-DF 60086)**

Ismét egy bezerédi hatalmaskodik

1524.04.21.

Perbeidőzés

Lajos 2 király utasítja a kapornaki konventet, hogy idézze meg Szentmiklósi Barkóczi János és Nemesnépfalvi Dienes István kérésére **Bezerédi Ferencet** a Szentmiklós birtokon elkövetett **hatalmaskodások miatt. U 502 / 295; U 502 / ZALAI KONV OL 975**

Hatalmaskodás

1524.08.07.

Lajos II. király utasítja a /.../ konventet, hogy **idézze meg Bezerédi Ferencet** és Püspök Antal özvegyét Szabar, Pacsa, Bagod, Ung és Palkonya birtokokon elkövetett **hatalmaskodások miatt.**

DF: 254131 - U 502 / 304; U 502 / ZALAI KONV OL 971

Bor, bor, bor...

A Felsőlendva-i Szécsi Tamás tisztjei 1521-1522-ben **797 hordó bort** vittek el Theryek Lászlótól és Istvántól, de a bor árát 1524-ig **nem fizették meg**, sőt még két jobbágyát is elköltöztették. Ez a nagy kárt okozó borügylet perhez vezetett, a választott bírák kapornakon gyűltek össze Theryek István panaszának megtárgyalására.

1524.05.28.

Szentmihályi Turóczy Miklós személynöki ítélmester, mint a Fewlselyndwa-i (Felsőlendva-i) Zechy(Szécsi) Tamás és a zalai nemesek közötti perben Zapolyai János szepesi gróf és erdélyi vajda által **kiküldött bíró tanúsítja**, Gerse-i Pethew Tamás, Gerse-i Pethew Ferenc, Poleske-i Ewrdeg István, **Bezered-i Ferenc**, Lwkafalwa-i Lwka István, Zenthersebeth-i Theryek Antal, mint választott **bírák Kaponak mezővárosban egybegyűltek**, **Zenthersebeth-i Theryek István ekkor előadta panaszát Zechy Tamás ellen**, amely szerint **1521-ben**, még Theryek László életében, egy nagy hordó, **60 arany forintot érő bort** elküldött Egerzeg-i

házába, amely akkor Zechy Tamás zálogbirtoka volt. Ekkor Zechy-Tamás Egerzeg-i tiszte a hordó bort elvitte, ugyancsak elvitt Theryek István jobbágyaitól az Egerzeg-i szőlőhegyről **697 hordó borát elvitte.**

1522-ben Theryek István egy jobbágya **egy hordó bort**, amely az Egerzeg-i szőlőhegyen termett, eladott **12 arany forintért**. Szécsi Tamás Egerzeg-i **tiszte egy hordó bort elvittek** Egerzeg birtokról, s nem adták vissza. Szécsi Tamás Gyewrghwar-i emberei a Vas megyei Ozko-i részére mentek, s onnan **Nemes (dictus) Balázs jobbágyot** javaival Gyewrghwar birtokra költöztették. ...Szécsi Tamás Chanad (dictus) Mihályt, **Theryek László jobbágyát** a Zenthmyhalfalwai birtokrésről (Zala m.) az ország szokásai ellenére Gyewrghwar birtokra, Sary-Bodogazzonfalwa-ra költöztették, s ezáltal a felperesnek több mint **40 arany forint kárt** okoztak. A Szécsi Tamás nevében megjelent Zenthiwan-i **Gergely deák a pert beszüntetni kívánta. A felek ekkor olyan egyezségre jutottak**, hogy Szécsi Tamás fia a felperesnek 72 forintot, az Ozko-i birtokrésről elköltöztetett Nemes Balázs ... jobbágyot visszaadja. Szécsi Tamás Chanad Mihály egy Hermanfalwa-i (Zala m.) szöllejét Theryek Istvánnak enged át, aki Chanad Mihály jobbágyot engedi át. Theryek István nyugtatja Szécsi Tamás a **797 hordó bor elviteléről**, továbbá Pap Tamás és András Sagod-i jobbágyok elviteléről, továbbá Zelefalwa-i, Kekenyes-i és Myndzenth-i birtokrészek elfoglalásáról, s 45 hordó bor elviteléről.

OL regeszta (Regeszta DL-DF 101563)

Kisbezerédi Telek birtokokügyei

1527.05.24.

János király a kapornaki egyház konventjének.

Kisbezerédi Györke Györgynek (Gyerke de Kysbezered) a nevében előadták előtte, hogy a nevezett **5 hold szántóföldet** Kisbezeréd határában a Patak (Pathak) nevű folyó mellett a **Vacsakilise (Wachakylise)** nevű helyen, valamint a Nagybezeréd birtok szőlőhegyén lévő Szőkegyepűszőlő (Zewkegywpyzelew) nevű **szőlőt** a néhai Bezerédi Gábor és János bevallása alapján, ezenkívül **két telket és elhagyott nemesi kúriát**, amelyek Teleki Péter és Benedek (de Thelek) birtokában voltak, továbbá **11 és fél hold szántóföldet** Telek birtokon Teleki Benedek és Albert bevallása alapján **örökjogon birtokolni akarja. Utasítja a konventet**, hogy küldje ki hites tanúbizonyságát, akinek jelenlétében **a kijelölt királyi emberek valamelyike iktassa be a kérelmezőt a fenti birtokokba.** Az esetleges ellentmondókat idézzék a királyi személyes jelenlét elé, az ellentmondók és a jelenlevő szomszédok és határos birtokosok nevével tegyenek jelentést. - Kijelölt királyi emberek: [...] Márton, Gyűrűs Tamás Kisbezerédi Podári András (Podary de Kysbezered) [...] György, Szakács István (Zakach). *(Oklevél jelzete:MNL ZML XII. 1. 2.)*

1527.06.11.

A kapornaki konvent jelenti János királynak, hogy az 1527. május 24-én kelt parancslevelére Kisgyűrűsi Tamás királyi ember, Mihály szerzetes, hiteles konventi ember, Kisbezerédi Podári Márton és András, Forintosházai Forintos Simon és Teleki György szomszédok jelenlétében **a beiktatást végrehajtották.** Ellentmondás nem volt. *(Oklevél jelzete:MNL ZML XII. 1. 3.)*

1531.09.20.

A zalai Szent Adorján mártír egyházának konventje tanúsítja, hogy személyesen megjelent előtte **a vitézlő Rajki István (de Rayk) és az alábbi bevallást tette.**

A szükségtől kényszerítve Felsőrajk, Középrajk, Pötréte, Jakabfalva és **Telek (Thelek) Zala megyei**, valamint Torony, Dozmat és Bucsú **Vas megyei birtokait** minden haszonvételével és tartozékával, megművelt és megműveletlen szántóföldjeivel, rétekkel, legelőkkel, kaszálókkal, erdőkkel, ligetekkel, vizekkel, folyókkal, vízfolyásokkal, halastavakkal és halászóhelyekkel és minden néven nevezendő tartozékával **elzálogosította a nemzeti Katalin asszonynak, a vitézlő Hegyi István (Heghy) özvegyének, fiainak Istvánnak és Péternek 50 magyar forintért.** *(MNL ZML XII.1.76.)*

Megjegyzés:

Bezerédi Mihály önkényes birtokelidegesítési akcióját nem tudja igazolni, mert nem rendelkezik semmilyen, a birtokrészekre vonatkozó bizonyítékkal, oklevéllel, csak a Zsigmond király által kibocsátott kiváltságlevéllel. Ez mégis felbátorította hatalmaskodásra és azon birtokrészek önkényes elfoglalására, amelyekbe 6 évvel korábban Kisbezerédi Györke György beiktatását 1527.06.11-én ellentmondás nélkül, János király parancslevelére, királyi ember és a szomszédok jelenlétében végrehajtották. Bezerédi Mihály önkényes elidegesítési akcióját a király bünteti és a kapornaki konvent elé idézi. Végül is a kapornaki konvent, Lengyel szolgabíró vallomása alapján kiadja a bizonyáglevelet Bezered-i Mihály használatára.

Az elkövetkező századokban csak a Bezerédj uraságok birtokolják Bezerédet.

1533.08.14.

János király hűségesei híveinek, Bezerédi Györké Györgynek (Gyewrke de Bezere) és Telekesi Györgynek (Thelekessy).

Előadták előtte Hahóti János (de Hahoth) nevében, hogy az elmúlt napokban **egyrésztől** a panaszosok, **másrészről Bezerédi Mihály** jelenlétében **a fenti panaszosok teljes birtokrészeit Bezeréd birtokon Zala megye főispánja, alispánja és szolgabírói jelenlétében elidegenítették és hiányoznak a bizonyító bevallások.** A király utasítja nevezetteket, hogy miután kézhez vették ezt az oklevelet **16 márka büntetés terhe mellett jelenjenek meg a kapornaki egyház konventje előtt** személyesen és a fenti ügyről számoljanak be. A bevallásról a konvent a saját pecsétjével ellátott oklevelet állítson ki nekik. - Commissio propria domini Regis.

1533.09.14.

A Kapornaki konvent hitelesen kiadja Lengyel Mihály, Zala m. szolgabírája hivatalos nyilatkozatát, /Eredeti, latin. Kelt, 1433. IX, 14-én./

A szolgabíró megjelenik a konvent előtt, s hivatalos minőségében vallja „...quod quiamvis Raoione et pretextu totalium porcionum possessionariura Egregy condam Gabrielis filij olim Nicolai de Bezere in possessioaibus Bezere predicta ac Koppan, Deck /! esetleg Deek=Dörk!!!/, Zenth Kozma damyan et Ewr /Őr/ vocatis... Inter Egregios Michaellem de dicta Bezere Ab vjna et Johannem de Haholth partitus ab alia varié lites differencieque et contro-versiarura materié orte Moteque et suscite fuerint, Tamen ipse

partes...” Ugy határoztak, hogy a hosszú pereskedés helyett négy tekintélyes döntőbíróvá választanak, s a viták rendezését azokra bízzák, alávetve előre magukat döntéseiknek. A felek a döntőbíró megbeszélés helyéül a legalkalmasabbat: Kapornak oppidiumot választják. A döntőbírák egyik fontos döntése volt, hogy Bezeredi-Mihálynak ötvened magával bizonyító esküt kell letennie e nyilatkozattevője: Lengyel Mihály szolgabíró előtt arról, hogy **a fent felsorolt birtokrészekre vonatkozóan egyéb okmány, oklevél vagy bizonyíték nincs birtokában, csakis az a kiváltságlevél, melyet még Zsigmond király adott ki.** Bezeredi-Mihály ezt az esküt az előírt formában le is tette, sőt: a megjelenteknek ere-detiben bemutatta az oklevelet magát is. **A Kapornaki konvent, Lengyel szolgabíró vallomása alapján, jelen bizonyságlevelet Bezeredi-Mihály használatára kiadja.**
(OL.P. 58. Bezeređy cs. ménfői lt-a.1533.IX.14.)

1564. Thelek possessio

A Thelek családbeliek beiktatása a Zala m-i Thelek, más néven Kisbezeréd possessióban fekvő egész fekvő **birtokrészek birtokába,** amelyek jogilag őket illetik.

Az iktatásnál megjelent: 5 Thelek-i nemes, 1 Bezeredi jobbágy, 4 Malomffewlde-i jobbágy ellentmondással.

Zalavári hh. lt.I/1674.

Bezeréd összeírás 1531-1613

Az összeírások, akármennyire is rövidek, **szinte kódolt formában rögzített száraz tények**, számok, mégis fontosak, mert ezáltal lesz némi képünk, elképzelésünk a falu fejlődéséről illetve a fejlődés megtorpanásáról, visszaeséséről. **Tisztelet ezeknek a terhes éveknek**, ők is történelmi a folytonosság részei.

1531. Bezered

Bezerédy Mihály 8 p. (porta)

paup. 3 = szegény

deser.5 = elhagyott

libert. 2 = szabad

Dic, Zala. II.17.1.

1542. Bezered

Bezeredi Boldizsár 1 1/2 porta

Bezered! Mihály özvegye 2 "

Bezeredi György 2 "

Dic Zala, I. Proc. min. 1542. 17. 1.

1548. Beezered

4 p.

3 nova dom. = új ház

1 des. = üres

1 faber = kovács

1 servus =szolga

13 pauper =szegény, nincstelen

OL. Dic. Zala. 2. köt. Fol. 244.

1550. Bezered

Reg. sup. nom. in arch. Zalád. Vicaria Kapornak.

Vocat.

Acta Eccl. 13/41.1550. B. 112.rsz.

1564, Bezered

A Bözöredy cs. 2 tagja 9 quart.

mercenarius 1 = béres

deserta 2= ????

pauper 4= szegény

inquil. 4= zsellér

servitor 3= szolga

Dic. Zala,III. 325. és 325.v.I.

1566. Bezered

A bezeredy cs. 2 tagja 6 quarta
servitor 5, des. 8, paup. 7, inquil. 1.

Dic. Zala. III. 530.1. és 530.v. I.

1572. Bezered

Possessio.

Kapornaki cultellus.

A veszprémi püspökséghez tartozó tizedgabona mennyisége.

búza : 8 kepe

rozs: 6,5 kepe

tavaszi: 2,5 kepe.

Inventarium - eredeti, U. et C. 77/13.

1573. Bezered non subi.

„Nobilium Bezeredj” 1/2 p. desolata (=puszta)

Dic. Zala. I. 305.v.1.

1588. Bezered

1/2 és 1/4 lakott porta

1 servitor dni

ceten partim per libertatém discessi, partim per Turcas deserti

Dic. Zala 4. köt. 1588. 378 1.

1598. Bezered subiecta

Egherali László 5 ház

Ffeiffer.im. 32-33, 1.

Istae Omnes vacant: = Minden üres/lakatlan

Bezered.

Dic. Zala, IV. 490.1.

1613. Beozeored subi

Beozeoredy Bálint 1/2 quarta

desertae domus 7 (7 üres ház)

Dic. Zala, IV. 600.1.

Kezességvállalás, akkoriban ritka volt

1555. Bezered

A kapornaki apát előtt Laak-on lakó **Nagy András colonusért**

1555-ben a következő helységek nemesei vállalnak

kezességet: Foryntoshaza, Apathy, Donáthaza, Kapornak, Padár, Csemecz, Orbanosffalwa, Butsa, Mysseffalwa, **Bezered**, Lak.

Áll. Levéltár, Szombathely. 1555. Kapornak!, A. csomag. Nr. 55.

Ismét a bezerédiek hatalmaskodnak az apát jobbágya ellen

1564. Malomffelde

Perbeidézés **Zyly Albert kapornaki apát panasza** ügyében, amelyet Bezerey Tamás ellen emelt.

Bezerédy Tamás ugyanis felfegyverzett szolgálóival és jobbágyaival **hatalmaskodott az apát Angyal Sebestyén nevű jobbágya ellen, aki Bezerédy Gergely és Tamás Bezered nevű possessiójába ment ügyeit intézni.** A község nyilvános terén Bezerédy Gergely jobbágyaival és szolgálóival öt megtámadta, megverték és neki mintegy 40 aranyforint kárt okoztak.

Áll. Levéltár, Szombathely. Kapornak A.csomag. Nr. 83.

Miksa császár és király donációs levele

1564.10.07. Bécs, új adomány

Miksa császár és király donációs levele,

/eredeti. Latin. Kelt. Bécsben, 1564. okt. 7./

A császár és király mérlegeli néhai Bezered-i Zsigmond fia Mihály fia Gergely és ugyancsak Bezered-i Zsigmond fia György fia Tamás érdemeit, melyeket az ország és a király hűséges szolgálatában szereztek, s ezért „Totales possessiones Bezered, Felsewkoppan, Dewthk, Zenth-Kozmadamyan et Ewr vocatas” - azok valamennyi tartozékával együtt, beleértve a possessiókban levő **valamennyi királyi jogot is, nova donatio formájában nekik adományozza.**

A felsorolt possessiókat Bezerédy Tamás és Gergely, valamint őseik is békésen bírták már, de az elmúlt zűrzavaros időkben e birtoklásra vonatkozó okleveleiket részint őseik, részint ők maguk elvesztették.

OL. P.58. Bezerédy cs. ménfői I a .

Malomfölde összeírásokban 1567-1569

A történelmi hűség kötelez, hogy a kevésbé érdekes éveket is, a szinte csak kódolt formában rögzített eseményeket is számba vegyük. **Nem hagyhatunk ki éveket, legalább említsük meg őket a történelmi folytonosság bemutatása végett**, jóllehet kevés információnk van róluk.

Tisztelet az éveknek!

1567. Malomfölde possessio

Kapornaki apátság, gazdasági levéltára. Pasc. II / 2.

A kapornaki apátság javainak 1567. évi összeírásában

Padár possessio-ra vonatkozó rész:

Integrae sessiones 9

Mediae sessiones: 8

Combustae per Turcas ac desertae 8 = török által felégetett és elhagyott

Malomfölde possessio

Sessiones integrae desertae 1 = elhagyott egész telek

Sessiones mediae desertae: 3 = elhagyott fél telek

Possessio // populosa 1/2 = lakott ingatlan / telek

A szolgáltatások minden egész telektől /a féltelkesek mindennek felét adják/ évente: 1 frt. cenzus, 2 tyúk, 20 tojás, 1 kappan.

Az egész községtől évente: 1 hizott sertés.

A **Padar-i** promonthorium-on van:

Vineae mediae 6

Vineae desertae 1 Minden fél szőlőtől adnak 6 cseber bort.

A **Malomföld-i** promonthoriumon van:

Vineae mediae 1

fizet 5 cseber bort.

A clastrum-nak **is** van **itt** egy kisebb puszta szőleje.

Zalaegerszegi állami lt.

1567. Malomfewldew falu

Telkek száma: Népes, adózó 1 fél

puszta: 1 egész és 3 fél = 2.5 egész
összesen = 3 egész.

Szolgáltatások: Evi census 1 egész telek után 1 Ft.

Természetbeni szolgáltatások.

Szőlő: 1 fél, ez után a hegyvám évi 5 veder bor.

Apátsági szőlő 1 fél, pusztá.

Kapornaki apátság. U. et C. 11/30. Urbárium eredeti.

1567. Malomfeldew Possessio.

Birtokosa a kapornaki apátság.

Jobbágynevek: 4 név.

Telkek száma: népes: 2 fél.

combusta: 1 egész és 1 fél.

Zsellérnevek: 2 zsellér.

Szolgáltatások: /A leégettek jelenleg nem fizetik /

Census: 1 egész telek után évi 1 Ft.

Természetbeni census.

Padár possessioval együtt évente 1 hizott sertés.

Robot: „consuetos labores”.

Gabona- és bortizedet a veszprémi püspöknek adtak.

Jobbágyi szőlők: megművelt 1 fél szőlő, amely után a hegyvám évente 5 veder bor.

Apátsági szőlők: összesen 35 kapás. A jobbágyok robotban művelik.

Urbárium - eredeti. U. et C. Irreg . 2/33.

1567. Malomföldre

Urbárium 1567-ből. / *Későbbi átírás 1720?/: Desumptus ex*

Conscriptione Bonorum. A. 1567. aug. 20./

Elhagyott egész sessiók száma: 1

Elhagyott fél sessiók száma: 3

Lakott sessio 1/2

A pénzbeli járandóságnál említi a szokott 1 Ft-ot és 50 den.

Ezt nem adja a lakó, hanem ad 1 szárnyast és 1 hizott disznót.

A szőlőhegyen egy fél szőlő van, ez 5 korsó bort ad hegyvám címén. A klostornak van egy elhagyott szőlője.

Birtokos: Kapornaki apátság.

Áll. Levéltár, Szombathely. Kapornak. A. csomag. INr. 108.

1569. Malom Folde . Falu

Úrbéri összeírás – eredeti

Jobbágynevek,

Telkek száma: népes: 2 fél, pusztá: 2 fél, újjáépítés alatt: 1 egész

Összesen: 3 egész telek.

Teleknagyság: **1 egész telekhez 12 hold szántó és 2 kaszás rét.**

A puszta telkeket /"desertorum terras"/ az **officialis** veti be.

Jobbági szőlő: 1 van. A hegyvám évi 1 akó /"urna"/ bor.

Földesúri szőlő: 3 van.

A szőlőhegyben van 1 darab szántó, amelyet egy nemes használ és évi 6,5 veder bort fizet érte.

Tized: a veszprémi püspöknek.

Úrbéres szolgáltatások:

Cenzus: 1 egész telek után évi 1 Ft.

Természetbeni szolgáltatások:

Robot: minden ökörfogat után 4 hold felszántása a földesúrnak évente.

1 egész telek után évente 7 kepe gabona learatása.

Kaszálás, ahányszor az officialis akarja,

minden ökörfogat után 1 öl fa szállítása karácsonykor.

Egyéb szolgáltatások szükség szerint.

Bírságolás mint Geztreden.

Kapornaki apátság, U. et C. 11/30. 1569.

1569. márc.11. Malomfölde possessio

Conscriptio bonorum /Abbatiae Kapornak **1569. márc. 11.**

Birtokos a kapornaki apátság.

Hozzá van kapcsolva Padárhoz sub uno iudice.

Volt fél sessiója: 2.

Elhagyott sessiók száma: egész 1, fél 2.

Szolgáltatásait úgy adja, mint Padár.

Promontoriuma van. **Az apátnak van itt 3 szőlője.**

Colonus szőlője 1. Hegyvám ugyanaz, mind Padáron.

Volt itt **egy kis darab föld**, amely után

egy nemes fizetett évente 6 1/2 idrias bort.

Állami Levéltár, Szombathely, Kapornak. A csomag. Kr. 111.

Malomffelde krimi

1571

1571. Malomffölde

Kapornak, Zalawar, Egerszegh.

Zala megye hatósága által kiadott **bizonyságlevél** arról, hogy

Gerse-i Pethew Péter és Peleske-i Ewrdegh István Zala megye

alispánjai bejelentették a Sedria előtt, hogy **Angyal Sebestyén**

és Kowach Sebestyén, „voloni Reverendissimi domini Joannis

Monorloy abbatis Ecclesiarum et connentuum Kapornak et Zalawar,

in possessione ipsius et Ecclesie sue praefate Kapornak Malomffölde

vocata...* commorantes essent fures et predones,furticijsque vinerent...” ezért hivatali kötelességükből kifolyólag az **apátot és jobbágyait a Sedria elé kérik idéztetni**. A megye hatósága teljesíti is a kérést egyik szolgabírája útján.

OL. Festetich cs. lt. - a /Gersei Pető lt. / Rsz. 64. No. 288/d.

**(bejelentik a Sedria előtt, hogy tolvajok, rablók laknak az apát malomföldi birtokán)*

1571. Malomffölde

Kapornak, Zalawar Egerszegh.

Zala megye hatósága által kiadott **bizonyságlevél** arról, hogy mivel **Angyal Sebestyén és Kowach Sebestyén jobbágyokat Monozloy János apát nem állította a Sedria elé, s maga sem jött oda**, a két Malomffölde-i jobbágyot

„ lu Mulcta seu Amissione capitum suorum conninci et condempuari proscribi, ac pro proscriptis haberi et reputari, hoc est patibulo offigivel corpora ipsorura rota frangi, fractaque ipsa Rota offigi . . . solum vigore presentium in m..... nostras tanquam Judiciarias duci debere...decreninus et commissimus...”

OL. Festetich cs. lt-a . /Gersei Pető lt. / Rsz. 64. No 288/c.

1571. Bezered

Zala megye hatósága által kiadott **bizonyságlevél** arról, hogy a legutóbbi Sedria előtt megjelent Gerse-i Pethew Péter és Peleske-i Ewrdegh István jogi képviselője, s Bezered-i Gergely ellenében előadta, hogy Thoth András, Bezered-en lakó jobbágy * „esset fur et predo, Latrocinisque et rapinis vineret...”ezért Pethew és Ewrdegh, mint Zala megye alispánjai hivatali tisztükből kifolyólag saját maguk ellenében **a Sedria eléhívják Thoth András miatt Bezered-i Gergelyt, s ítéletet kének ellene, jobbágya gonosztettei miatt**. A vádemelés nyomán a megyeegyik szolgabírája be is idézte a Sedria elé Bezered-it, mégpedig nemesi kúriájából.

„Judicta possessione Bezered In modum fortalicy Erecta...”

Bezerédi azonban sem mag nem jött el a kitűzött határnapra a Sedria elé, sem jobbágyát nem küldötte el. Éppen ezért a megyei Sedria, példát akarván statuálni,

„....Eundem igitur Andream Thoth....in Mulcta sen anno...one Capitui sui hoc est patibulo suspendi, vei corpus suum rota frangi , fractumque rota Affigi, conninci, condempnari, proseri-biac pro proseripte et reputari, perque vniversum Regnum.... persequi et detineri, Captumque et detentum.... In Manus nost-ras sudiciarias dnci deberedecrenimus et commisimus,”

OL. Festetich cs. It-a. /Gersei Pető It./Rsz. 64. No. 288/b.

* a jobbágy volt a tolvaj és rabló, lopott és fosztogatta a szőlőt

1571. január 27. után, Egerszeg

Zala vármegye alispánjai (gersei Pető Péter és peleskei Ördög István) jelentést tesznek I. Miksa királynak Liszti János veszprémi püspök **novai jobbágyának Bezerédi Tamás által történő elfogatásáról.** *(A dokumentum vége hiányzik. , hátlapján pecsét: Nova 11.)*

Malomfölde elnéptelenedése

1572-1690

1572. Malomfeoldeo non subiecta = hatálya alá nem tartozó

„Abacie de Kapornak” 1 quarta , deserte

Dic. Zala I . 304.v.l. .

1573. Malomfeoldeo non subi=hatálya alá nem tartozó

„Abacie de Kapornak” 1 quarta, deserta

Dic. Zala I . 306.V.1.

1576. Malomfeoldeo

lam diu penitus deserta=Hosszú ideig teljesen elhagyta

180.1. 1578 „ „

Dic. Zala 4. köt. 1576. 135 1.

1580. Malomfeoldeo. possessio

Conscriptio Kapornak.

penitus deserta= teljesen elhagyta

Hofkammer Wien. Film. W. 182.

1640. Malomfeöldő predium

Processus civiles Fasc. IV/26.

Theleký Tamás 1637-ben elhajtotta Bezeređy János egy

jobbágyának Bezeređ

possessio határában, a Malomfeöldő predium-ban legelő disznait.

Zalaegerszegi áll. It

1690. Malomfölde

Úrbéri összeírás - egykorú másolat.

Pusztá falu .

Birtokosa a szombathelyi prépost.

Kanizsai kerület. U. et C. 29/1. p. 374.

Elzálogosítás sürgős szükségükben

1596.11.30. Bezeréd

özv. **Chernel Borbála és Bezerédy Ferenc** vallják, hogy **teljes birtokrészeiket Bezeréd**, Koppány, Dethk, Gesseallia Zyghethe possessiokban és prédiumpokban Boncz Lászlónak 200 Ft-ért **elzálogosították**. Nyilatkozattevők együttesen kijelentik, hogy sürgős szükségükben feltétlenül pénzt kellett teremteniük, s ezért „...Totales et integra portiones ipsorum tam possessionarias, quam praediales **in Bezeréd** praedicta, Koppán, Deothk, et Gessallia Zygethe possessionibus et praedys sic. vocatis..... Egregio Ladislao Boncz de Egherallya...in pro ducentis florenis.....” elzálogosították 3 teljes esztendőre. *OL. P. 58. Bezerédy cs. ménfői lt-a. Áll. Lt.Szombathely. Kápt. Jegyzőkönyv XV. köt. 478 1. 130 sz.*

A vasvári káptalan **1600.jan.9-i** kelettel,
Isthwanffy Miklós királyi locumtenensnek/hadnagynak
1600 jan.3-án, Szombathelyen kelt mandátumára, **hitelesen kiadja** saját, **1596. nov. 30-án kelt**, s Chernel Borbála és néhai Bezeréd-i Gergely fia Ferenc **zálognyilatkozatát** tartalmazó bizonyságlevelet.
OL. P. 58. Bezerédy cs. ménfői lt-a.

Zala vármegye közgyűlése jegyzőkönyvei, amelyek érintik Bezerédet 1596-1777

1638. május 6., Körmend

Zala megye Közgyűlése és Törvényszéke,

1355. (II. 17.) A közgyűlést a töröktől való félelem miatt szokott helyéről, Zalaegerszegről Körmendre helyezték át. Jelen voltak a főispán nevében Perneszy Ferenc alispán, Zrínyi Miklós nevében Stepkovics György és Budor Gáspár, a veszprémi püspök nevében Szanyi János, Lobkovitz-Poppel (a Lobkovith) Éva nevében Hollósy Gáspár és Sággy Ferenc.

1356. (II. 18.) Felolvasták és kihirdették az 1637. évi pozsonyi országgyűlés cikkelyeit.

1357. (II. 18.) Az országgyűlési követek fizetésének hátralékára minden portára egy forint 50 dénárt vetettek ki. Az egytelkesek taxa szerint fizessenek június 24-ig (BaptistaSzent János ünnepéig) kétszeres büntetés terhe alatt. Szedjék be a jegyző 1637. évi fizetésének hátralékát is.

1358. (II. 18.) Ugyanazon a közgyűlésen szolgabíróvá választották egregius Hegyi Andrást, aki a szokott módon esküt tett.

1359. (II. 18.) Pénteken, a törvényszéken **nemes Szeghy Tamás és Teleki Tamás** nevében **Szabó János** alszolgabíró eltiltotta **Bezeréd falu** nemeseit és lakóit **Telekpuszta** használatától.
(az alább felsorolt, bezerédet érintő jegyvőkönyvi határozatok között is!)

Jegyzőkönyvek 1596-tól 1777-ig

1596.01.04. Egerszeg

1596. január 4. Zala megye törvényszéke, Egerszeg

394. (I. 132.) Szántóházy Ferenc jegyző felesége, Erzsébet, mint a Bezerédi család örököse nevében Hettye János eltiltja Nádasdy Tamást és Szentlőrinci Pethő Györgyöt Mindszent, Ederics és más birtokainak elfoglalásától, ezért tiltó levelet kér, amiért kifizetett 1 ft-t.

1597.01.28. Szentgrót

1597. január 28. Zala megye törvényszéke, Szentgrót

498. (I. 162–163.) Vas megye jan. 25-én (sabatho proximo post Festum Beatorum Fabiani et Sebastiani Martyrum) tartott törvényszékén Bezerédy Bálint és egregius Szántóházy Ferenc jegyző (notarius sedis) felesége, ugyancsak Bezerédy Erzsébet asszony eltiltották Keresztur, Tárnok, Szentgyörgy, Vörösfalu és Aszuvölgy faluk lakóit teheneikkel együtt a mondott Erzsébet asszony szántóföldjeinek, rétjeinek és erdeinek a hasznától a Zala megyei Csőszai pusztán, melyet bátyjával együtt birtokol. Hasonlóképpen eltiltotta a bátyjával együtt bírt Kökényesmindszent földjeitől és erdeitől Egerszeg mezőváros, Döbréte, Lengyel, Toposháza faluk lakóit. Bezerédy Bálint eltiltotta Kozmadombja és Őr falukban lévő birtokrészeinek hasznától Tárnok, Vörösfalu, Szentgyörgy és Aszuvölgy faluk lakóit. Tiltakozik, ha e javakat úgy maga, mint állatai révén valaki megszállja. Tiltakozó levelet kérnek és fizetnek 1 forintot. Ugyanők eltiltják a szomszédos lakókat apai jogon bírt birtokrészeik hasznától Kacorlaka, Nagysziget, Gersallya, Szigete falukban és Mánta, Dusnak, Dessyes, Berzence és Pölöskefő pusztákon.

1608.01.03. Egerszeg

1608. január 3. Zala megye törvényszéke, Egerszeg

799. (I. 266–267.) Egregius Szántóházy Ferenc jegyző felesége, Bezerédy Erzsébet asszony nevében nemes Mátéfalvai Mátyás eltiltotta Csács és Szentiván faluk lakóit Kisfalud pusztája porcióinak használatától, mivel ezek hozzá tartoznak.

1638.05.06. Körmend

Zala megye közgyűlése és törvényszéke

1359. (II. 18.) Pénteken, a törvényszéken nemes **Szeghy Tamás és Teleki Tamás nevében Szabó János alszolgabíró eltiltotta Bezeréd falu nemeseit és lakóit Telekpuszta használatától.**

1643.06.04. Körmend

Zala megye részgyűlése és törvényszéke

(feria 5. proxima post Dominicam Sanctae Trinitatis) Körmend

1464. (II. 41.) A berekszói Hagymásy család megkeresésére a Szentgrót várálja körüli árokhoz Zalaszeg, Aranyad, Koppány, Kehida, Istvánd, Bezeréd, Gyűrűs és Pakod falvakból házanként egy kézi munkást rendelt a vármegye két napra még e hónapban a szolgabírók felügyeletével.

1651.02.04. Körmend

Zala és Somogy megyék gyűlése

1584. (II. 64.) Babolcsay Ferenc szolgabíró egregius Bezerédy (Bözörédy) György kérésére eltiltotta a Tárnok falu melletti Szentkozmadombja (Sz. Kozma Domyán) pusz-ta használatától a szomszédokat. Fizetett 25 dénárt.

1651.06.29. Körmend

Zala és Somogy megyék közgyűlése

1602. (II. 67.) Jelen voltak a veszprémi püspök nevében Szarka Lukács, Nádasdy Ferenc gróf nevében Angyal György, Bezerédy György és Szegedi Ferenc a szükséges megbízólevelekkel és utasításokkal, több más tekintélyes és egytelkes nemes, valamint a két alispán.

1651.06.29. Körmend

Zala és Somogy megyék gyűlése

1616. (II. 70.) Nádasdy Ferenc gróf nevében Bezerédy ellene mondott Taba György eltiltásának Szilvágyot illetően, és Keglevich úr, valamint Bessenyei úr özvegyének Szentgyörgyre vonatkozó eltiltásának is.

1651.05.08. Körmend

Zala és Somogy megyék gyűlése

1589. (II. 65.) Jelen voltak a főispán, Nádasdy Ferenc gróf képviselőjében Bezerédy György, a veszprémi püspök nevében Szarka Lukács, Batthyány Ádám nevében Francsics Gáspár, Bakács Sándor nevében Szandi István, a csatári apát, Ferenc János nevében Husvéth Ambrus a szükséges megbízólevelekkel, mindkét alispán, vagyis Eördögh István és Lipics Márton, valamint más vagyonosabb nemesek.

1651.05.08. Körmend

Zala és Somogy megyék gyűlése

1593. (II. 66.) Elhatározott továbbá, hogy Könczöl Mihály köteles elszámolni minden Somogy megyei adóról, ahogy a többi szolgabíró is az általa beszédett adókról a következő, június 29-én, Körmenden tartandó törvényszék előtt az alispánok, a jegyző, Bezerédy György, és más, az alispánok által kijelölt személyek előtt.

1652.03.18. Sümeg

Zala megye törvényszéke

1658. (II. 81.) Bemutatták Cziráky Ádám és Bezerédy György március 14-én, Dénes-fán kelt levelét, amely szerint a nádor őket rendelte a királyi adók hátralékának behajtására. A hátralék beadásának határnapját április 11-ére, Körmendre tűzték ki. A késlekedőkre a megye tisztviselői a szokott bírságot róják ki.

1653.08.21. Körmend

Zala megye törvényszéke

1712. (II. 95.) Bemutatták Nádasdy Ferenc gróf küldöttjének, egregius Bezerédy Györgynek megbízó levelét.

1674.06.19. Körmend

Megyei közgyűlés (generalis congregatio)

2044. (II. 194.) A közgyűlésen jelen volt Esterházy Ferenc főispán. [Sennyei István] veszprémi püspököt tisztartója, Légrády István képviselte. Jelen volt mindkét alispán, a szolgabírók, Babolcsay Ferenc veszprémi, ákosházi Sárkány István egervári apát, Bezerédy István pápai kapitány és más nemesek.

1675.02.04-06. Sümeg

Megyei részgyűlés és törvényszék (particularis congregatio et sedria)

2068. (II. 199.) A két alispán, a szolgabírák és esküdtek jelenlétében. A főispánt Bezerédy (Bezeredi) István pápai kapitány, 51 duce Papensi 51 gersei Pethő Lászlót Szakony János veszprémi prépost képviselte.

1677.02.04. Körmend

Megyei közgyűlés (generalis congregatio)

2126. (II. 210.) Sándor Gergely alispán önként lemondott hivataláról, helyére Bezerédy (Bezeredi) Istvánt választották meg. Az elhalt Chernel Mihály helyére osztopáni Perneszy Jánost választották. Esküt tettek.

1677.05.10-12. Sümeg

Megyei részgyűlés és törvényszék (particularis congregatio et sedria)

2141. (II. 213.) Bezerédy István és osztopáni Perneszy (Perneszi) János alispánok, a szolgabírók és esküdtek, valamint Babolcsay (Babolcsai) Ferenc veszprémi, Kéthelyi (Kétheli) János tihanyi

kapitány, Radonay Mátyás zalavári apát, Prodinszky (Prodinszki) Mihály türjei prépost, idősebb széplaki Botka Ferenc, Uki Ferenc és más nemesek jelenlétében.

1678.02.09-11. Körmend

Megyei közgyűlés és **törvényszék (congregatio et sedria)**

2148. (II. 214.) Jelen volt mindkét alispán, Bezerédy István és Perneszy János, a szolgabírók, Radonay Mátyás zalavári apát és kapitány, valamint más jogban jártas nemesek.

1678.02.24-26. Sümeg

Megyei közgyűlés és **törvényszék (congregatio et sedria)**

2154. (II. 216.) A két alispán, Bezerédy István és Perneszy János, a szolgabírók és esküdtek, továbbá Radonay Mátyás zalavári apát és kapitány, Babolcsay Ferenc veszprémi és gyöngyösi Nagy Ferenc szentgróti kapitány, valamint más nemesek jelenlétében.

1777.09.14-16. Sümeg

Megyei közgyűlés és **törvényszék (congregatio et sedria)**

2145. (II. 214.) Bezerédy István alispán, idősebb Rabby István, idősebb Botka Ferenc, Káldy Péter, Babolcsay Ferenc veszprémi, Kéthelyi János tihanyi kapitány, Sándor Gergely és számos más nemes jelenlétében. Perneszy János alispán különböző okokból távol volt.

Disznókodás a jobbággyokkal szemben

1640. Beszerez possessio

Theleky Tamás 1637-ben. Bezerédy János egy jobbággyának Beszerez possessio határában, a Malomfeöldő praediumban legelő **disznait elhajtotta.**

Zalaegerszegi áll. It . Processus civiles Fasc. TV/26.

1640. Bözőred

Zala vm. oklevelébe foglalt inhibitio. **Skotnyicki pálos prior eltiltja a sedria előtt Kehida, Almás, Bözőred, Igricz possessiók lakóit** Eörményes, Kys Barátságig, Nemetfalu, Rokolyán, Sz. Péterur praediumok használatától.

O.L.Kam. It. Acta Paulinorum Fasc. 453.

Általános összeírás
1647-1759

1647/48. Bózöréd

quarta: 1

Eszterházy hg. I t . F. 125. r a k s z . 689. Nr. 9989.

1666. Bözöred /Bezered/

öt házas ember vagyon, négynek négy marhája, fél kapun voltak.

ZÁL. Boldogfai Farkas cs.lt. 4.cs.Bagód és Teskánd összeírás.

1690. Bezered

Falu Szentgrót és Kapornak között.

Jobbágynevek felsorolva.

Állatok, szekerek és ekék száma.

7 hatodtelkes jobbágy.

Zsellérnevek: 4 zsellér.

Pusztá telkes száma: 0,75 egész telek.

Teleknagyság: 1 egész telekhez 16 hold szántó, és 20 szekér szénát adó rét .

Erdő: 50 hold tölgyes.

Legeltetés: kiki a saját ugarföldjén vagy az erdőben.

Szőlő: 30 kapás, savanyu bort terem.

Pusztá templom.

Török földesúr a kanizsai Kuchep Zahim volt, akinek évi 20 Ft-tal, természetbeni szolgáltatásokkal és fuvarozással, **a szultánnak** pedig évi 5 Ft-tal adóztak.

Keresztény földesúr Bezerédy István.

A birtoklás joga tisztázásra vár.

Úrbéri összeírás - egykorú másolat. - Kanizsái kerület, U. et C. 29/1.

1696. Bezered

Habet Colonos No. 8

Quorum perlustrado territórium, habent

agrorum jugera No. 48

seminant metr, Pos. No. 56

Vinearum jugera ibidem habent No. 5

Fossorum No. 47

Fructiositasum No. 47

Praemissa possessio quoad seminaturam, consoderatis beneficys et defectibus constituere porset portae sedecinam.

*Dic. Zala, IV. 689 .v.és 690*1.*

1697. Beszereth

Úrbéri összeírás – eredeti

Falu Kanizsától 7 német mérföldre.

Területe: 60 hold szántó, ebből 30 hold jó állapotban, 16 kaszás jó rét, továbbá 3/4 mérföld széles és ugyanilyen hosszú tölgyerdő.

Jobbágynévek:

8 egész, 1 fél, és 1 negyedtelkes jobbággy / összesen 8 3/4 egész telek . / , gyermekek és állatok száma, szőlő és vetésterület nagysága, széna mennyisége.

A telkek jó állapotban voltak.

Birtokos: Bessereti család.

Szolgáltatások: a török korban 12 Ft,

jelenleg pedig évi 2 hosszú fuvar Kanizsára, házanként.

A török korban a Kanizsai Zahin volt a földesúr, akinek együttesen évi 20 Ft-tal adóztak.

Adózó porták száma: 2,5

„Öthe Kürchen”

Tiszta úrbéres falu. A lakosok katolikus vallásúak.

Gabonatedet adnak a püspöknek

Kilencedet a török korban nem adtak

Kanizsai kerület. U. et C. 10/37.

1699. Bezered, possessio a helység neve

Adózók nevel: 10

Lakott jobbágytelkek: 10 x 1/8.

Szántóföld, hold: 10 x 4.

Ehhez a vetőmag pozsonyi vagy kőszegi mérő, ill. köböl: 10 x 2

Irtásföldek, vásárolt puszták holdban: -

Ezek hány köböl bevetésére alkalmasok? -

Igás állatok: 35 /legtöbb 6 és 5./

Kaszálók, telekhez, hány kaszásnyi: 38 / 9x4 + 2/

Irtás és vásárolt puszták kaszálók, hány kaszásnyi:-

Szőlők, hány kapásnyi: 66.

A szőlők termése hány akó: 131.

A malmok évi jövedelme: -

Üres jobbágytelkek, hány hold :-

Ezekhez hány hold föld tartozik? -

Házasszékhelyek tartozékok nélkül? -

A telekhez tartozó halászat évi jövedelme? -

ZÁL. Conscr. Univ. Ö. 1. Conscriptio Bonestica i n Anno 1699. 43-44 p.

1692 Betelepülők Szent Kozmadamján pusztába

Töröktől, Kanizsa 1690.évi visszafoglalása után a betelepülők nagy számban indultak el a török által elpusztított, néptelenné vált területekre. A Murától keletre nagy területek váltak pusztává. Szent Kozmadamján betelepítésére 1692. után került sor.

A Zalabaksán lakó Tóth István több társával 1692. áprilisában kérték Bezerédj Istvánt, hogy engedélyezze betelepedésüket Szent Kozmadamján pusztába. Bezerédj Zsigmond testvérével az alábbi feltételekkel engedélyezték a pusztá megszállását:

A betelepülők Szent György napjától (április 24-től) hat esztendeig minden szolgáltatástól, földesúri bérlettől mentesek lesznek, de ezen idő leteltével minden helyről két-két forint árendát fizetnek. Kikötéseik: Ha az erdőn „feles makk” teremne, arról a dézsmát fenntartják maguknak. Ha más földesúr az árendát emelné, akkor ők is ehhez tartanak magukat. Bezerédj István és Zsigmond a mindszei ispánnal küldte meg a telepítő levelet Tóth(Tot) Istvánnak.

Bilkei Irén és tsai: Szentgyörgyvölgytől Kehidáig cikkből

1700. Beszeröd

Falu Kanizsától 4,5 mérföldre.

Területe: 60 hold szántó, 30 kaszás rét és fél mérföld kerületű erdő.

Telkek száma: 9 fél telek.

Birtokosa a Beszerödi család, nem ismeretes, milyen jogon.

Szolgáltatások: robot.

Török földesúr a kanizsai Zahin volt,

akinek évi 20 Ft-tal, a szultánnak pedig évi 6 Ft-tal adóztak.

A lakosok katolikus vallásúak.

ZÁL. Bezeréd /Általános összeírások / (Zala megyei Áll. Levéltár)

Conscriptiones universales f.1. Ö. 1. 1699.

Conscriptiones universales f.1. Ö. 3. 1701.

Conscriptiones universales f.1. Ö. 9. 1703.

Conscriptiones universales f.1. Ö.11. 1711.

Conscriptiones universales f.1. Ö.12. 1711.

Conscriptiones universales f.1. Ö.14. 1713.

Conscriptiones universales f.1. Ö.15b. 1714.

Conscriptiones universales f.1. Ö.17a. 1717.

Conscriptiones universales f.2. Ö. 19/231/ 1715.

Conscriptiones universales f.2. Ö. 21/134/ 1720.

Conscriptiones dicales Ö. 31 1773. 1775-1779.
1787. 1798-1801. 1803-1809. 1811-1816. 1819-1824. 1826-1829.
1831-1833.
1835. 1838-1841.
Úrbéri összeírás - eredeti U.et C. 27/51.

1711. Bezered

Gazdák neve: 7.

Vonyós ökör, tulok, fejős tehén: 26

Meddő tehén, tulok, tinó, negyedfü: 2

Tinó, tulok, harmadfű:csikó: 3

Fejős juh, kecske és öreg sertés: 11.

Tavalyi juh és esztendő sűdő: 24

Vetés és kész, vagy szalmában lévő pozsonyi köből: 28

Bor, pozsonyi akóval: 57

Árpa, zab, hajdina, köles, tönköly: 39.

Kas méhe: 10.

Interesen /kamaton/ pénze van-e ? -

Marhája kamaton másnál van-e? -.

Mesterember: -

Másnak adósa: Ft 228

Kereskedő: -

Pestisben meghalt : 8 gazda.

**ZÁL. Conscr. Univ. Ö. 11/ c. - Conscriptio Comitatus Rayki Pál
Processus. 1711. 3 p.**

1715. Bezered poss.

coloni: 4 =gazdálkodó

Inquillini: 2 =albérlő

agri: 24 cub.

extirp.: 3 cub.

prata: 7 falc.

vineae: 9 foss.

Kétnyomásos művelés.

N. 78. Conscr.

1720. Bezéredh. possessio

Bezerédy Ferenc és György birtoka. Coloni: 9.

Jobbágysok név	Művelt föld kőbőlben	Irtásföld kőbőlben	Rét kaszásnyi	Szőlő kapásnyi
Varga István	3		2	5
Balogh György	1½		2	
Tóth András	2		2	
Horváth István	1½			
Süle György	1½		2	
Tóth János	1½		1½	
Tóth Ádám	1½			
Tóth István			1	
Süle János özv.	1		1	3
Összesen	13½		10½	8

Megművelt földek pozsonyi köbőlben: 13 ½

Bevetett irtásföldek köbőlben: -

Rét, kaszásnyi: 10 ½, Szőlő, kapásnyi: 8

A possessio, mely nagyobb része curiákból áll, erdőkkel körülvett völgyben fekszik. A terület nagyon kevés, két nyomásban művelik, a nyomások egyformák, egy köből után 3 terem, A rétek jó, de nagyon kevés szénát teremnek, 2 kaszás után alig egy, két ökör vonta kocsival. Bár kevés jószáguk van, a legelő ezeknek sem elég, a szomszédos földesuraktól kénytelenek bérelni.

Friss telepítésű szőleikből még nincs hasznuk. Tüzi- és épületfájuk elég van, Értékesítési lehetőségük nincs.

ZÁL. Conscr. Univ. Ö. 21. Portalis Regnicolaris Conscriptio. 1720. 134-135. p.

1750. Bezered. possessio

Gazdák száma: 34

Zsellérek száma: 21

Igás állatok: 86

Fejős tehenek: 51

Meddő tehenek és egyéb 3 évesek: 25

Borjuk és egyéb 2 évesek: 273

Őszi termés, mérőben: 1296

Tavaszi termés mérőben: 458

Bormenny., akószám: 1694

Méhkasok: 23

Malmok jövedelme, mérőben: -

Kereskedők és iparosok haszna, Ft-ban? 15

Iparosok: 3 takács.

ZÁL. Conscr. Univ. Ö. - Conscriptio Prooessus Sarkaniensis: 1750. 100 p.

1751 Bezeréd

Bezeréd Urbárium

ZÁL. Acta Sed.Dom.3 nr 4/A

1754. Bezereď Koppány filiája

Bezereďy cs. birtoka.

Templomát kb. 16 éve romokból a lakosok építették fel.

Veszprém pk. lt. Conscr. prov.par. fasc. II. Nr. 4.

1757. Bezereď

A szokásos úrbéri adatokat tartalmazó urbárium,

a megye is jóváhagyja, csupán a **makkbért** szállítja le felére.

Robot: egész telek után 52, fél után 26, inquil. 12 nap.

ZÁL. Acta Sed. Dom. fasc. 4. nr. 1

1759. Bezereďi öregbiró számadása

O.L. P. 57. Bezereďi cs. kám. lt. C. XVIII. 27.

Törökök kegyetlenkedései, Bözöréd, Kehida, Szöbötk

1651.

Sepsi Pál Kapornakról írta

1649 jan.2.-án a **török Kehidáról elvitt 2 lakost**, Házat is reájuk gyűjtötte.

1650 Sz. Mihály nap körül **egy hajdút levágnak Szöbötkön,**

Bözörédről két hajdut visznek el.

O.L.Batthyany I t. Missiles 42867

1690.05.15. Bezereď

Török adó összeírása.

Török földesúrnak:20 Fl, 3 pint vaj, 1/2 cub. liszt, 3 kocsi robotba

Szultánnak: 5 Fl .

R. 284 Véghelyi Dezső gyűjt. 5 rsz. cs.

Kapornaki katonák által visszatartott bezereďi tizedborok ügye

1673. március 18. Körmend, Ítéletlevél

Zala vármegye alispánjai (Sándor Gergely és Chernelházy Chernel

Mihály) megidézik Kelemen István kapornaki vajdát a kissennyei

Sennyei István veszprémi püspöknek a **bezereďi szőlőhegyről járó,**

több katonája által 1666 óta visszatartott tizedborok ügyében.

1673. június 3. Körmend

Ítéletlevél

Zala vármegye alispánjai (Sándor Gergely és Chernelházy Chernel Mihály) a kissennyei Sennyei István **veszprémi püspök javára Kelemen István kapornaki vajda ellen hoztak ítéletet a bezerédi tizedborok ügyében.**

A páratlan érdekességű dokumentum: Jobbágyszabadító levél
Kelt. Kéménden, 1695.ápr.18-án.

1695. Bezered

Beszeredy Jánosnak, a Szalavar-i végvár főkapitányának jobbágyszabadító levele.

/ Eredeti, Magyar. Kelt. Kéménden, 1695.ápr.18-án./

/A páratlan érdekességű dokumentum szövege: /

„Én Bezeredy János, Kegilmes Urunk eö Fölsige Szalavary főkapitanja re cognoscalom presentibus, hogy **szabadítottam föl Beszereden lévő Balogh Györgyött jobbágyomat** harmincz Esztendeigh Nyavalas és is eliktelensége meat az en Szolgalatomra minr eörökös Uramnak nem Livén elighsiges az Szolgalatomra, mely contractusom szerént tartozom mint in maradékira praedecesoriuk ezen Levelem continentioja szerént ezen föl vett igassagban megh tartanyi említet harmincz, Esztendeigh, hol ott pedig el telviny ezen harmincz Esztendő ne kinszerittessik Különben az a jobbágyságra, hanem le tivén azon harmincz Tallirt Balogh Györgyhnek s gyermekinek. Melyrül attam ez levelemet pocitemmel megh erősitviny.

/Dátum, aláírás + 1 tanú aláírása, s mindkettejük gyűrűs pecsétje*/ **OL. P. 57. Bezeredy cs. kámi lt-a. Uj rend. B. X. 43.**

Egy páratlan fontosságú dokumentum: Bizonyságlevél birtoklási jogról

1697.04.10. Bezered

Zala megye hatósága által kibocsátott bizonyságlevél,

Kelt a Zala-Egerszegh-en tartott **nemesi megyegyűlésen,**

A megyegyűlés elé kérelmet terjeszt a megye másodalispánja,
Bezeređ-i **Bezeređi István,** s ennek keretében előadja előjáróban:

„Quomodo penes gratiosas Donacionales et Collationes priscorum gloriosissimae reminiscentiae hujus Regni Hungáriáé Regum certa bona possessionaria in howce praefato Comitatu Zaladiensi existentia habita, Signanterque in possessionibus Bezered, iam dicta, dein Koppan, Szent Kozmadombja, Nagy et Kis Görbő, Item Edericz, et Mindszent, neonom praedys Dötk, Eör et Ük/gyi/, optimo uti praefertur, jura , tam per eundem Stephanum, quam et praedecessores suos pacifie et imperturbatetenta, possessa et usurpata fuissent, nourparenturque étiem de praesenti,”

A család birtokában, lévő s a fenti birtokokhoz fűződő

tulajdonjogukat tanusító oklevelek egy része azonban az

idők folyamán és viszontagságai közepette **elveszett. Kéri:**

adjon ki birtoklási jogukról a vármegye bizonyságlevelet. A megyei hatóság teljesíti a kérést, és jelen általános érvényű

bizonyságlevelet kiadja .OL. P.57. Bezeređy cs. kámi lt-a.

Malomföldre

A „háborús pusztulás után” **újra benépesül az elnéptelenedett**

Malomffelde, megélénkül a gazdasági tevékenység. Privilegiális szerződés rendezi az apát és a „megmaradt jobbágyságok” viszonyát az elkövetkező békésebb évszázadokra. A birtokviszonyok tisztázása és megerősítése a Mátyás király 1465-ban kelt adománylevelének átirásával történik.

1711. Malomföldő

Kazo István kapornaki apát és a kapornaki uradalomhoz tartozó jobbágyságok között létrejött egy **privilegiális szerződés 1711-ben.**

A következő helységek szerepelnek benne:

Kalos, Baxa, **Malomföldő,** Lak, Szt. Márton, Dusnak /mely vagyon Baxa, Becsöldő, és Almás praidium közeiben/ Geztred, Ivánföldre, Boldog Asszonyhaza, Herballi, Padar, Vöczkönd, Papszeg, Apátfa, Kapornak. A háborús pusztulás után megmaradt jobbágyságok nem szerepelnek benne. *Áll. Lvt, Szombathely. • 1711. Kapornak Nr . 89.*

1717. Beszered

Vizsgálat a kapornaki apátság birtokainak kezelése ügyében.

Itt szerepelnek Lengyel Miklós tiszttartó elleni tanúvallomások.

Ezek között a **7.lapon található: A nemesapáti** marhákat behajtották a kapornaki erdőről és kukoriczábul, ezek helyett 3 rókabőrt és 1 nyestbőrt ajánlottak fel. **Beszerediek** minden esztendőben fizetnek Malom felde / Bezered határában Malomföld/ puszta és Podary puszta után. E helységek Bezered mellett vannak.

15. lapon: Sz. Péter Uri három jobbágy bírja régtől fogva a Szt Márton pusztát ami kitisztogatott szántóföld, 26 hold. 1716-ban adtak minden hold után fél köből illetményt

Sill F., Szombathely. Áll. Levéltár, Szombathely. Kapornak, A. csomag. Nr. 114.

1722. Monokfölde possessio

Kapornaki apátság gazdasági levéltára.

1722-ben átírják Mátyás király 1465-ban kelt adománylevelét, amelyben István streveri püspöknek, **a kapornaki apátság**

kormányzójának adományozza a települést, azonkívül

Lak, **Padár, Monokfölde**, Kalus, Uyfalu, Baxa, Bodogaszonfalva, Ivánfölde, Geztred, Szentmarton, Parkasfölcde, Challanos, Veczkend /a malommal/ **possessio-kat**; Apáthfölde, praediumot Kávás és Akosföldc /másnéven Siger/ között. A Nagygyüres és Bezred possessio-k közt fekvő Kisgyüres, másnéven Monyorokerek nevű praedium-ot a Köveskál, Sosthokál, Keövághoeörs, Sasdikál és Szentbenedekallya possessio-k közötti Karintha praediumot.

Szabó Zalaegerszegi állami lt.

**Werbőczy-féle Tripartitum kitételei szerint
az egyedül élő vagy fiú utód nélkül elhalt, magvaszakadt
jobbágy vagyonát a földesúr örökölte.**

1737.06.17. Bezered

Zala m. egyik officialisa által lefolytatott **tanúkihallgatások jegyzőkönyve**. /Eredeti. Magyar. Kelt Bezered-en, 1737. jun,17-én,/ A De eo utrum három hosszadalmas pontja igen terjengősen afelől érdeklődik, hogy mit tudnak a tanúk néhai **Bezeredj Mihálynak** Bezered-en élt, de * **magvaszakadtan elhalt öregebb Balogh Miklós nevű jobbágya javaival**, melyek részben Bezered-en, részben pedig gr. Batthyány család tulajdonában lévő AlsoCsáford-i szőlőhegyi szőlőjében voltak, beleértve magát a szőlőt is. A megyei officialis összesen 5 tanút hallgat ki, de közülük négyen érdembeli vallomást nem tesznek, csak megerősítik az első tanú, Balogh Gergely bezeredi, 51 esztendő jobbágy vallomásának egyik vagy másik pontját. Ez az első tanú azt vallja, hogy tudja: a **magvaszakadt jobbágy, ki két fiával együtt halt el** magvaszakadtán, néhai Bezeregy Mihálynak volt örökös jobbágya, s halála után **minden javaira Bezeredi Jánosné tette reá kezét**. Egyébként e tárgyban már volt korábban is inquisitio. Egyébként a jobbágy saját vagyonának értéke hivatalos becslés szerint is **425 Ft** volt. **01. P, 58. Bezeregy cs, ménfői l t - a , 1737.jun.17.**

Úrbári szerződések 1760 – 1794

A földesúrak gyakran nem tartották be maradéktalanul a szerződésekbe foglaltakat. Ha ilyen esetekben a jobbágyok panaszt nyújtottak be, akkor azok elintézése nem mindig volt kielégítő.

1760. 06.03. Bezered

Egykorú kivonatos másolat

Bezeregy és Kozmadombja possessiok urbarialis kötelezettségeit megszabó, Görbőn tartott úriszéki tárgyalás, valamint fellebbezés folytán Zala vm. congener-ainak döntését tartalmazó **jegyzőkönyvekből**.

/Kb. egykorú kivonatos másolat. Az úriszéki tárgyalás 1760.jun.3-án volt/

Mindkét falura érvényesen elrendeli az uriszek, hogy „egy egész ház helyhez két vetőre tizennyolc hold szántó föld, melyben harminchat pozsonyi mérő megyen és nyolc szekér szénát

termő rét,” **Ennek ellenében:** minden egész helyes gazda hetenként /napkeltétől napnyugtáig/ egy nap ígás vagy 2 nap gyalogrobottal tartozik. /**A töredék-telkesek** telkük nagysága arányában kevesebbet./ Szántáskor, vetéskor, aratáskor, kaszáláskor, szénagyűjtéskor, szüretkor a földesúr vagy tisztje e robot dupláját vagy tripláját is megkövetelheti, de ezt a szoros dologidőt követő hetek, hónapok robotkötelezettségéből le kell vonni.

A **tizedet** terményeiből kötelesek megadni, s a földesúr által megjelölt helyre behordani. Ez a hordás azonban nem számít bele a robotba. Minden jobbágy köteles levélhordásra s évente egy **hosszú fuvarra**, mégpedig Sopronig vagy Győrig, vagy ennek megfelelő távolságra, más helységbe. Az egész helyes gazda saját fuvarjával, a félhelyes vagy ennél kisebb telekkel rendelkezők összefogva.

Saját részükre nem vadászhatnak, az **uraság részére** azonban évente 3-4-szer is **kötelesek vadászni**. Minden egész helyes gazda évente ad két tyúkfít, 12 tojást, és fizeti a külön megegyezés szerinti makkbért. **A magvaszakadtan elhalt jobbágy minden ingó és ingatlan vagyona az uré;** övé a birság és a büntetéspénz is.

A pennaticum a tizedelőé. **Mészárszék és kocsmá az uré, de Szt. Mihálytól Szt. Györgyig a jobbágyok is árulhatnak bort.**

Birót és hegybirót a jobbágyok választanak, de a földesúr erősíti meg. Csak a földesúr által engedélyezett adásvétel érvényes.

„És mivel...á Földes Uraságnak kárával **Beszeredi és Eöri erdőségek leírtattak, s vagdaltattak**, azok minden pinz nélkül, egyenlőképpen az károkhoz fölosztattandának, és appertiálnak /igy!/ azaz házhoz valójoknak és jovoknak titettetnek. Ennek utána pedig **tizenkét forint büntetés** alatt annyiszor, amennyiszer irtani nem leszen szabad.” Karácsonykor egy-egy szekér fát hoznak. Kötelesek az úr tisztjét vagy magát a földesurat tisztességesen vendégelni, ha körükbe jön. A megyének is kötelesek forspontot adni; négy font kendert vagy lent is kötelesek megfenni.

/A **kémény feltételekkel megkötött contractus ellen** a Bezeréd-i és a Kozma Domjai **jobbágyok** egyként **fellebbeznek** a megyei Sedes Judiciariához. A kivonat tartalmazza a Sedes Judiciaria döntését is, s így szól: „A mit két rendbéli heliségh erdeiben való makoltatás á Helségh Lakosainak fél Mak bérrel engettetsek egyéb eránt a Dominális Szék Sentiatiája Confirmaltatik és Helyben hagyattatik.” - *úgy látszik ezt is kérték fellebbezésük során a jobbágyok!* / OL, P. 57. Bezerédy cs. kámi lt-a. Régi rend.C. No. 43/a.

1760. jún.30. Bezeréd

Az úriszék döntése Bezeréd és Szt. Kozmadombján falvak jobbágyságának úrbéres szolgáltatásáról.

1. **Egésztelek tartozéka** 18 hold szántó és 8 szekérnyi rét
2. **Az egész telek robotka** heti 1 nap ígás vagy 2 nap gyalog, fél és negyedhelyes felét vagy negyedrészt szolgálja.
3. Szántás, vetés, szénagyűjtés és szüret alkalmával az uraság a szolgáltatásokat megduplázhathatja, sőt megháromszorozhatja
4. Hosszúfuvarral Győrig, Sopronig egész telkes egyszer saját marhájával tartozik, többiek összefogva. Terményeikből tizedet adnak, s azt roboton kívül behordják a majorságba.
5. Évente háromszor kötelesek az uraság vadászatán részt venni.
6. Minden egész helyes ad 2 csirkét és 12 db. tojást.
7. **Magtalanul elhalt jobbágy javait a földesúr öröklí. Mészárszék és kocsmá az uraságé.** A falu Sz, Mihálytól Sz, Györgyig árulhat bort. A bíróválasztást a falvakban és szőlőhegyen az uraság hagyja jóvá,
8. **Megtiltja a további erdőirtást.**
9. Karácsonyra 1 kocsí fát kötelesek adni. Az uraságot s tisztjeit, ha a faluba jönnének illően lássák el. A megye részére is kötelesek *forspontot adni. (*tiszttségviselők szállítása)

Az úriszék ítélete ellen a megyéhez fellebbeznek.

A megye döntése: A fél makkbért engedjék el a makkoltatásért*

A többi pontot változatlanul jóváhagyják.

P. 57. Bezerédy cs. kámi lt. régi rend. 2 rsz. cs. C.oszt. 43/a.

1761.06.05. Bezeréd

Ideiglenes urbári szerződés Bezerédi Sándor, István, Ádám, Jób és Mihály, Bezeréd possessio földesurai és a helybeli subditusok között, Zala m. egyik officialisának jelenlétében. / *Egykorú bejegyzés a fenti follókon, a Bezerédyek urbarialis feljegyzéseit tartalmazó, bekötött kötetben.*

A szerződés kelt 1761. jun. 5-én, Bezeréden. Magyar nyelvűl./

A szerződés 7 pontból áll. Tartalmuk:

1. Az 1760. jun. 30-i, Kis Görbő-n megtartott uriszék urbarialis döntései, melyeket egyébként Zala megye nemesi megyegyűlése is megerősített, a földesurak minden pontjában érvényben tartják.

További intézkedésig azonban, tehát, ideiglenes érvénnyel az alábbi módosításokat engedélyezzük.:

2. Minden subditus, akinek a faluban háza van, e lakhelye után tartozik a földesúrnak évente 2 ezüst rénes forintot fizetni, „... úgy nem különben két ölni való tikfiat, tizenkét tojást” - pontosan megadni, mégpedig akkor, amikor az uraság megparancsolja, s az

urasági rezidenciába kötelesek a természetbenieket beszállítani.

3. A fent hivatkozott úriszéki döntés szerint az egész helyes gazda telki állományához két mezőre, azaz nyomásra 36 köböl alá való szántóföld és 8 szekér szénát termő rét tartozik. A telki állomány ellenében teljesítendő szolgáltatásokat szintén szabályozza az úriszékidöntés. Ám a subditusok ismételt kérésére e szolgáltatásokat a földesurak ideiglenesen most akként módosítják, hogy „...fizessen az ollatin Gazda Nyolcz Rhénes ezüst forintokat, és Négy libra Kendert, annak rendi módja szerint emberül megh fonyassni, az ollatin Gazda pedig kinek két Mezőre tsak 18 posonyi mérő alá fölgye lészen, s ugy akinek tsak kilencz mérő alá való lészen ugyan két vetőre hasonló proportió szerint kaszályó Rétytével együtt két forintokat fogh. fizetni és á fonyattatást is á képpen tartozik végben vinni”.

4. Mind mezei, mind szőlőhegyben termésükből az eddigi gyakorlat szerint kötelesek a földkeresztet ill. hegyvámot megadni s bé is hordani. - Továbbá: „mindenféle Speciesbül pedig á Pennaticum be vett Szokás szerént bé adattassák.” - Aki pedig a fenti szolgáltatások közül csalna, forfélyoskodna, az annyszer, ahányszer ilyesmit elkövet, 12 Fl birságon maradjon.

5. Minden egész helyes gazda köteles egy hosszú fuvart szolgáltatni Sopronig v. Győrig, vagy e távolságoknak megfelelő távolságra. A félhelyesek ketten, a fertályosok négyen fognak össze e hosszú fuvarokra. Ha bármilyen oknál fogva e szolgáltatást nem teljesíti, ha egésztelkes, 6 Ft, a fél és fertályos arányosan kevesebb váltságösszeget fizet.

6. Az eddigi szokás szerint a szabad erdőkben makkos esztendőben makkoltathatnak, de a tilos erdőkben ugyanúgy, makkbért kell fizetniük, mint az extraneusoknak; a füveltetést azonban nyári időben a tiloserdőkben is megengedi nekik az uraság mind szarvasmarháik, mindsertéseik számára.

7. A majorsági szőlőmunkán kívül a megye által megszabott nagyszámú bérért kötelesek nagy dologidőben, aratáskor, kaszáláskor árendájuk törlesztésekképpen is, munkába állani az uraság földjén, rétyjén. Az árendát egyébként két egyenlő részletben, Szt. Györgykor és Szt. Mártonkor fizetik.

Földesuraiknak a köteles engedelmességgel tartoznak.

OL. P. 57. Bezerédy cs. kámi lt-a. Új rend. C. XII. 7./ Fol. 39-40/

1762. Bezere

Urbarialis adatok Bezere possessióról.

/Egykorú bejegyzés egy, a Bezere család urbarialis feljegyzéseit tartalmazó bekötött kötetben, a fenti főlíkon. Az 1762/63. gazd.

évre./Az összeírás számba vesz 27 subditust név szerint /csak a nevet adja meg, de azt, hogy jobbágyok-e s hányan zsellérek nem írja meg. Évi árendájuk összesen 138 Ft 75 den.

*/Igen változatos a kivetés személyenként: 2 Ft. 25 den.-tól 12 Ft.-ig./ Fejenként, ill. személyenként adnak évente 2-2 tyúkot /összesen 54 db-ot/ s 10, ill. 20 tojást /összesen 450 db-ot/. A két földesúr ebben az időben: Bezere Sándor és Bezere István. A tabellári kimutatás mellé csekély érdekes adatot tartalmazó szöveges indokolást is ad az urbárium: „NB. Jól lehet hogy szamban vettük mit tartóznak Bezerej Helsighben Lévo Jobagink szolgálni és fűszetni, de az igasságokat Kinek kinek nem lehetett. Ezért halad továbbis Kinek kinek valóságos szolgálatya és fűszetise, az Urak Kara /igy!// mind azokis az Irtás Fölgyöket, réttyeket conscribalni szükséges mentül előbb.” /Igen érdekes, de szintén **nehézkés a meglehetősen sokféle fuvarozási kötelezettségre vonatkozó rész/.** „Borokat föl hasznai, Urasagh termisit, hegy vamat, vagy vett borokat is magok erejekkel jóva az gazdáknak bé foghnyi és a Söllerekis bé foghnyi tartóznak, ámit el hozhatnak: ezen kívül hordassák az Urak magok alkalmatosságokon föl vett borokat arendabon vetettendő borokkal vigeszönk ki tartozik. Item az Gabona Desmat vagy is Tiszedet oda venni hova parancsoltatik nékiek. Item az Öres hordókat Le venni.” Majd arról intézkedik, hogy az árendát a szokásos Két terminuson: Szt.Györgykor és Szt. Mihálykor, két egyenlő részletben kell le tenniük. /Igen fontos adatok a majors. szőlő megmunkálási kötelezettségéről és a fonás helyetti aszalt gyümölcs-szolgáltatásról. / „Urasagh Szőleit megh munkálni, minden munkajat az eődőnek /≠időnek/ jovaban vighesz venni, megh Senni,/ megszedni, leszüretelni / , hordókban betölteni, haszokhoz venyi; Gyümölcsöt aszalni az Fonyás hellet Aszalt gyümölcsöt adnyi, helles Gaszda fél köblöt, fel heles, egy fertalt, fertal helles fel Fertalt. OL. P.57. Bezere cs. kámi It-a. Uj rend. G. - XII.7./Fol. 23/v- 24/*

1771.06.18. Bezere

Urbarialis contractus a Bezere-i jobbágyok és Bezere Károly özvegye: Bogyay Judit közt. /Táblai periratba foglalt egykorú másolat.

Kelt. Bezere/ Igen érdekes a bevezetése:/

Királyi Urbárium szerint nem szolgáltunk, se bizonyos contractusunk nem vala ki adva, és csak imigy-amúgy volt az szolgálatunk,

tehát mostanában, hogy az Jószágra Törvényes executio jött ki, kellett bizonyos és valóságos bejövetelét „My alább meg irattak, Bezerédi helységben lakozó Tekintetes Bogyay Judith Aszonnak, Néhai lakozó T. N. és N. Bezerédi Károly Ur meghagyott Eözvegyének Jobbágysai, minek utánna mind eddig mi se a az Jószágnak kitenni, Mi tehát további ratificatiójáig, vagyis helyben való hagyásaigh á mi T. Földes Uraságunknak, most magunkat arra ajánlottuk, és le köteleztük, hogy ezen folyó 1771-dik esztendőben Sz.György napjától fogva számlálván esztendeig illy képpen szolgálni és fizetnifogunk.”

/ Ezután a 10 jobbágy tabelláris kimutatása következik/

A tabella szerint robotolnak, de készpénzzel meg is te válthatják, fejenként 1 Ft. Házarendát adnak, közülük négyen fenni is kötelesek, adják az apróbb datiákat, végül: adják a „Föld-keresztet” is! / Van egy extraneus, akinek ittvan egy darab földje, s ez után adja a föld-keresztet, egyebet nem./ **A tabelláris részt, ahol a szerződésnek újabb pontjai olvashatók.** A subditusok kötelesek magukat, hogy a szolgáltatások felét újév napján illetve az elkövetkező Szt, György napján teljesítik, ill, beadják, **/Majd igen érdekes módon, az urasági szőlő művelése** ellenében

rögtön módosítják is a tabelláris részben vállalt, s eddigi szolgáltatásaikat rögzítő vállalásukat,/ **„Másodszor,** Léven ezen Bezerédi hegyben a T. Uraságnak egy szőlője, ezen szőlőnek minden féle munkáját, gyarapítását és leszedését, ki préselesít, szükséges karó csinálását a T. Urasághoknak Köz erdejéből, egy szóval pedig valami ezen Szőlő Munkához fog kívántatni, valamint ekkoráigh, ugy továbbá is véghben vinni tartozunk és böcsülettel ezen bor termését bé takarétyok, de oly értelemmel, hogy az föllebb föl tett házbéli census Száma1 fog maradni, és kiki az kitett egy egy foréntot nem fogjuk praestálni, avagy megfizetni, ugy az eddig adott házrul való tyúk is el marad.” **/Igen érdekes a harmadik pont is a kilenced helyett adandó földkeresztről,/ „Harmadszor:** az kilenced helyett á mégh a Földes Uraságunknak bővebbi rendelési tetethetik, a ki tett föld keresztet meg adjuk és bé hordjuk, de ezt úgy kell érteni, áminő gabonával fogja bé vetni a földet, ollyas föld-keresztet is fog adni az Uraságnak.”

A negyedik pontban a bor- és gabonatermés behordásával kapcsolatbanvállalják a jobbágyok, „hogy mi akik marhasak vagyunk, ajánlottuk,hogy két szekeret öszvő fogunk csinálni és egy vitelt fogunk praestálni.”**Az ötödik pont** szerint, ha a földesúr idegen cséplőket nem kapna, akkor a jobbágyok kötelesek a termést elcsépelni, de a törvényes és szokásos cséplőrészt ők is megkapják.

„**Hatodszor.** Az Hegyvámbéli bé adás és szedés, így az Tyúkok adása fönt marad az Uraságnak előbbeni mód és szokás szerint.”
/Ezután a szokásos záradék, s az aláírások, ill. kézjegyek következnek, **végül** a fonás és kisebb daták megváltásáról az **utóirati pont,**/ „ Henem a fonyást meg kívánván váltani, fontjátul 10 pénzeket fizetnek, egy kappan ára 15 den., egy csirke ára tészen 5 den., 12 Tojásnak az ára tészen 5 den.”

OL. P. 57. Bezerédy cs. kámi lt-a. Régi rend. C. No.5.

1794.04.26. Bezere d

Bezerédi Péter által kibocsátott úrbéri szerződés.

/Egykorú bejegyzés egy, a Bezerédi cs alád urbarialis feljegyzéseit tartalmazó, bekötött kötet fenti folióin.

A földesúr előre bocsátja, hogy elei által **1761.jun.5-én** kibocsátott úrbéri contractus eredményeképpen **sok károsodást szenvedett a család törvényes jövedelme,** ezért ő most az alábbi módosításokat tartalmazó contractust bocsát ki , mind maga, mind pedig Imre nevű bátyja nevében, kinek ő a teljhatalmú megbozottja.
1. / Az 1761. évi contractusban körülírt 2 Ft-os, házankénti census megmarad továbbra is . Ezen felül „Egy egész Helyes Gazda pedig á kinek lakó Helyihez Két Mezőre 36 köböl alá való Szántófölde és 8 Szekérre való Rétye, á vagy az helyett annyi hold földje vagyon, Nyolcz Rényes Forintokat, Két angariában, úgy mint Szent György napkor felét és Sz. Márton napkor is felét árendaképpen fűzetni...”
A kisebb telkesek /1/2, 1/4, 1/8 helyesek, itt már utóbbiakat is említi!/ pedig arányosan kevesebbet.

2. / Minden mezei és szőlőhegyben termésükből meg kell adniok a földkeresztet, illetve a hegyvámot. Ezt - a földesúri, majorsági termékkel együtt be is kell hordaniuk, össze is kell rakniuk.

Hordáskor minden hordó gazda kap áldomásnak egy icce bort.

3. / Az 1761.évben kiadott contractus szerinti hosszufuvar Vámos Család-ig kell teljesíteniük. A hosszú fuvar az egészhelyesek 4 Ft-tal a kisebb telkesek arányosan kisebb összegekkel válthatják meg.

4. / A 3. pontbéli hosszufuvar azonban könnyítés az 1761. évihez képest. Ugyanígy könnyítés a dáciák és a fonás „megrövidülése”is. Ennek ellenében viszont a jobbágyok kötelesek a helybeli promontoriumon levő földesúri, Szabó nevű szőlőt teljes egészében megmunkálni még akkor is, ha az nagyobbodnék az idők folyamán. A nagy munkák idején kapnak azonban egy akó bort.

5./ Nagy dologidőben - árendájuk törlesztésekképpen is - kötelesek a megyei limitáció szerinti napszám bérért a földesúr szólítására aratási és kaszálási munkára jelentkezni, s abban dolgozni.

A szerződést a földesurak mellett 30 subditus is ellátja kézjegyével .
/ Nevük is szerepel kézjegyük mellett./

OL. P. 57. Bezerédy cs. kámi lt-a. Uj rendezés. C.XII. 7

Összeírás 1768 – 1842

1768. Bezered

Egész telek: 20 hold szántó, 6 szekér rét,
Kocsma: Szent György napig,
Robot két marhával,
Kilenced termésben,
Földesúr: Bezerédi Mihály, Sándor és István.
Hazátlan zsellér: 5
Házasszélér: 53
Telkes 1/8 1
 1/2 4
 1/3 3

ZÁL. Urbáriumok.

1770. Bezered possessio

Összeírt családok száma: 87, zömmel magyar nevűek
484 lélekkel
248 adózóval.
Ebből szerialista jobbágy : 76 család
444 lélekkel
226 adózóval.

Köztük: 5 takács 46 Ft, 1 ács 10 Ft és egy szabó 2 Ft jövedelemmel,
11 inquilinus. 1 boarius.

Sok a népes család.

Nagycsalád 2 van,
egyik 9 adózóval és 18 lélekkel
másik 6 adózóval és 11 lélekkel.

Soknál 4-5 adózóval.

Extraszerialista: 11 család, 40 lélekkel, 22 adózóval.

Köztük 2 urad. hajdú, 1 urad. kanász,
1 urad. molnár 35 p.m.gabona jövedelemmel,
1 közs. mézáró 20 Ft,
1 közs. korcsmáros 12 Ft, és
1 neocolonus faber 3 Ft jövedelemmel.
1 konv. csordás.
3 községi kanász.

Telek pusztán uradalom, kevés terméssel.

A kukorica 127 1/2 p.m., dohány nincs.

A szőlő 736 kapásnyi. Az elmúlt 1769, évben a termés közepes volt, de a rozstermést a fagy és a talajvizennyő tönkretette.

A mézárszéket és korcsmát a földesurak a falubeli lakosoknak engedték át, azzal a meghagyással, hogy ennek jövedelmét a templom szükségleteire fordítsák. **Eperfát nem ültettek**, mert csemetéjük nem volt. Két vagy három évvel ezelőtt **340 fűzfát ültettek**, amik már növekednek. **A tanítónak 3 fiú és 6 leány tanítványa van**, őket csak írni és olvasni tanítja. A tanításért fejenként negyedévi 21 krajcárt kap, ezenkívül életfenntartására minden háztól egy harmad p.m.gabonát és 10 dénárt adnak neki, valamint egy fél hold, ill. 1 p.m.-re való földje van mindkét vetésforgóban, melyet a lakosok felszántanak és bevetnek neki. Ebből évi 5 p.m. gabonát remélhet. A harangozásért minden hold vetésterület után kap egy kévét.

ZÁL. Cpnscr. univ. 1770. Kapornaki kisebb járás.Ö. 46/88.

1772. Bezere

A füzet csak a vagyonokból számított rovásokról készített összesítést tartalmazza.

A Bezere család birtoka.

Jobbágy: 108 persona

Extrasz.: 2 "

ZÁL. Consr. Univ. 1772. Ö. 46/86.

1819. Bezere

Falu, Kapornak! járás felső vidéke.

Ház: 100

Háznép: 118

Férfi: polgár és kézműves: 4

Férfi nemesek szolgálói: 12

Férfi paraszt: 78

Férfi mindenrendű zsellér, lakó és kertész: 31

Férfi **fiúgyermek: 173**

Nők általában: 317

fentiek **összesen: 615**

Férfi 1-17 éves: 154

Zsidók 1-17 éves: 3

Eérfi 18-40 éves, nők: 4

Zsidók 40 éven felül: 1

Férfi nőtlen és özvegy: 7

Férfi 40 éven felül: 75

Férfi róm. kath: 294

Távollévő férfi az országban? 21, - ismeretlen helyen: 1

Kiszolgált szegődött katona: nőtlen: 1
Az NB-val jegyzettek és a 17-40 évesek rovatából kihagyottak: 54
ZÁL. Nem nemes népesség összeírása katonai célra.

1828. Bezerec.

Falu, Kapornaki járás

Ház: 100

Háznép: 118

Férfi: polgár és kézműves: 4

Férfi nemesek szolgálói: 13

Férfi paraszt: 77

Férfi mindenrendű zsellér, lakó és kertész: 31

Férfi **fiúgyermek: 209**

Nők általában: 332

fentiek **összesen: 666**

Férfi 1-17 éves: 180 Zsidók 1-17 éves: 3

Eérfi 18-40 éves, nők: 4 Zsidók 40 éven felül: 1

Férfi nőtlen és özvegy: 12

Férfi 40 éven felül: 79

Férfi róm. kath: 330

Távollévő férfi az országban: 21

Gyarapodás, születtek: 19

Csökkenés, meghaltak: 26

Az NB-val jegyzettek és a 17-40 évesek rovatából kihagyottak: 64.

ZÁL. Nem nemes népesség összeírása katonai célra.

1828. Bezerec

Az **1830 évi rectificatio** - külön íven van.

Szerződéses község.

Munkalap az 1828. évi összeírás anyagának kijegyzéséhez.

Falu. Megye: Zala, Járás: Kapornak.

A község az Urbáriumban ---- osztályúnak van feltüntetve.

Az adózók száma: 191

Zsellérek száma: 98

Ház nélküli zsellérek: 9

Fiuk: 2

Leányok: 1

Kézművesek: 1

Házak száma: 98

Anyatehenek: 6

Szántóterület: jugerum: pozsonyi mérőnyi átlagtermése:

átlagcensusa: Vetésforgó:

Rét: kaszásnyi, osztályú földdel egyértékű.
Szőlő: 80 vinea mérőnyi, 3 kapásnyi; 1 urna. Deperdita: .
Legközelebbi piac: Nagykanizsa 3 statio távolságra.
A lakosok tagadják, hogy urbáriumuk lenne, de szerződés szerint
1 jugerum föld után egy Xrf-t fizetnek uradó /terrarium/ címén.
Csak irtásos területeik vannak, amelyeket olykor kapnak az
uradalomtól.

Ezért írták be a zselléreket föld nélkül.

A tehenet 3 hóig fejik.

**Eredetileg egy tehén volt beírva és a rektifikátorok irták át
6 tehénre az adatot.**

A községben 2 ablicentiátus szabadságolt katona, 3 özvegy, egy
konvenciós és egy zsidó mészáros volt.

Szomjas Károly sk. Pártó, 1964.

1842. Bezered

Falu,.Kapornaki járás felső vidéke.

Ház: 115

Háznép: 111

Férfi tisztviselő és honoratior: 1

Férfi nemesek szolgái: 4

Férfi paraszt: 92

Férfi mindenrendű zsellér, lakó és kertész: 45

Férfi **fiúgyermek: 235**

Nők általában: 436

fentiek **összesen: 813**

Férfi 1-17 éves: 223 Zsidók 18-40 éves nők: 1

Eérfi 18-40 éves, nők: 8

Férfi nőtlen és özvegy: 2

Férfi 40 éven felül: 45

Férfi róm. kath: 376

Gyarapodás, születtek: 33

Csökkenés, meghaltak: 29

Az NB-val jegyzettek és a 17-40 évesek rovatából kihagyottak: 99

ZÁL. Nem nemes népesség összeírása katonai célra.

Egyház, iskola
1770 – 1870
1750-től van tanító a faluban

1770. Bezered possessio

A lakossági és gazd. jellegű összeírás itt kihagyva. A tanítónak 3 fiu és 6 leány tanítványa van, őket csak írni és olvasni tanítja.

A tanításért fejenként negyedévi 21 krajcárt kap, ezenkívül életfenntartására minden háztól egy harmad p.m.gabonát és 10 dénárt adnak neki, valamint egy fél hold, ill. 1 p.m.-re való földje van mindkét vetésforgóban, melyet a lakosok felszántanak és bevetnek neki. Ebből évi 5 p.m. gabonát remélhet.

A harangozásért minden hold vetésterület után kap egy kévét.

ZÁL. Cpnscr. univ. 1770. Kapornaki kisebb járás.Ö. 46/88.

1771. Bezered

1. / A tanító: Dombos György

2. / Minkét nembeli, r.kath. vallású tanulója van, összesen 8 fő.

3. / „Ab alphabeto incipiendo successive elementa scribendi et Rudimenta Lingvae Latinæ methodo vetustioribus etiam annis usitata pueris; litterarum autem logendi et quæ volunt scribendi quoque notitiam puellis simul cum cathacesi /tradits/.

4. / Régi szokás szerint minden hospestől kap évente 10 dénárt, 1/3 köblös gabonát, összesen 8 kocsi tűzifát, tanulónként évi 1 Ft 40 kr-t; „pro comitiva fueris Xr 7, pro vigiliis diurnis Xr 7, pariter pro nocturnis Xr 7;” Kap ezenkívül egy kocsi szénát. Mindez Ft értékében 46 Ft 12 den-t tesz ki. / A conscriptor „commoda subsistentia”-nak nevezi./

5./ Nincs mit javítani a tanító munkáján.

6. / **Kb. 20 évvel ezelőtt alkalmaztak először tanítót a lakosok.**

Az álláshoz mindössze 1 darabka / kocsi szénát hozó/ rét és egy pozsonyi mérő befogadóképességű föld tartozik fundusként.

7. / A tanítót a lakosok veszik fel, egyetértésben a plébánossal; így gyakorolják a felügyeletet is.

8. / L. a 4. pontot; egyéb semmi.

9/ **A tanító egyben a község jegyzője és harangozója is.**

E funkciókért összesen kap évi 16 Ft-ot.

10./ Külön iskolaépület nincs. Szobája egyben iskola is, van még 1 konyhája, 1 kamra. A földesurak által közösen kijelölt fundusra épült,a lakosok húzták fel.

11./ A 6. pontban leírt rétet és a szántóföldet a lakosok művelik meg a tanítónak.

12./ A tanító alkalmas funkciója ellátására; házát ha kell, - kézi és fogatos munkával, pénzzel - a lakosok állítják helyre, renoválják.

1771. Bezered

summa animarum: 482 = lélek

hosp. 74

conf. incap. 104

Veszprém, pk. I t. Conscr. Anim Distr. Kanizsa*

1777. Bezered Koppány filiája.

45 éve ex antiquis ruderibus temploma felépítve,

azonban a nép 1/3-t fogadja be csupán. - párbér 20 den. össz: 20 Ft.

Tanító: 6 tanítvány, Háza fa, szalma tetővel,

1 szoba össz, jövedelme 62 Ft 47 1/2 den.

C. 99.Htto. It. Conscr. prov. par. eccl. et ludim. raksz.A.100.

1778. Bezered

anyakönyvei 1778-tól

1778. Bezered Koppány filiája

Temploma 1732-ben épült. Sz. Vendel kápolna 1776-ban.

animae universim: 571 (össz.lélekszám) *Veszprém pk. It. Can. Vls.*

1782-1801. Bezered

Szala-Koppán filiája. Temploma Szt. Katalin tiszteletére szentelt.

A falun kívül van egy kápolna is Szt. Vendel tiszteletére.

Papja egyiknek sincs. 1 1/2 órányira a matertől. 581 lélek.

OL. Htt-i It. Acta reg. Paroch. Rsz. 2-2609. /Pfarrtopogr. Dioec. Veszpr./

133-219.1. Zala m.164-165.1.

1802. Bezered mater,

filiái: Gyűrűs, Orbányostfa. összes lakos: 711.

Veszprém pk. I t. Conscr. prov. par. fasc. V.

1848. Bezered. mater,

filiák: Gyűrűs, Orványosfa. össz. lak. 559.

Tanítás magyar nyelven. Iskola romos. Télen 38 tanuló.

Tanító nem tanult.

Veszprém pk. It. Conscr. prov. par. F.X.

1870. Bezered, Kapornaki járás

	férfi	nő
olvasni tud	1	9
írni olvasni tud	45	19
analfabéta	235	251

Bezerédj Péter birtokügyei

1784.04.27. Bezere

Egyezség Bezerédy Jób és Bezerédj Péter között.

Bezere Jób kijelenti, hogy sürgős szükségében, de különösképpen azért, hogy atyai adósságait rendezhesse, a Zala m-ben lévő „... Bezerédi és Koppányi... és azoknak határaiban, úgy a Telek nevű Praediumban lévő **Minden némő, Kint és bent való Minden Ingatlan Javaimat, Curialis és Jobbágy helyeimet, Szántó földeimet...**” /az összes tartozékokat/, melyek őt apja, Bezere Jób után megilletik, sertéseinek a fent irt javakhoz tartozó erdőbeli makkoltatási jogainak fenntartásával, **5000 Ft-ban eladja** testvérbátyjának, Bezere Péternek.

OL. P. 57. Bezerédy cs. kámi lt-a. Régi rend. N. No. 51.

1807. Bezere

Feljegyzések Bezerédj Pétertől

a **bevétel a faluból**: 1473 Ft.10 Kr.; Kiadás: 1198 Ft. 19 Kr.

F.57. Bezerédi cs.lt. /kámi/ 12 rsz. cs. D. 22. oszt. No.2. fol.111.

Bezerédi jobbágyok panaszai és ezek elintézése 1789 – 1836

A Bezerédi család alább megjelölt levéltáraiban található meg. Az 1789-1801 időszakban részletesebb feltárásukkal nem találkoztam, ezért csak ezt a csekély információt adom közre.

O.L. P. 57. Bezerédi cs. kámi lt. D. XXVI. oszt.

Bezeréd

1789-1792.

Nr. 26

Bezerédi jobbágyok panaszai s ezek elintézési jegyzőkönyve.

A II.József alatti tisztizék jegyzőkönyve

1792-1796.

Nr. 27.

Bezere helységbeli protocolum

1797-1801.

Nr. 28.

Jobbágynevek, szolgáltatások s panaszok s ezek elintézése.

Megjegyzés:

Bezerédi Péter erőszakkal, a törvényes formák betartása nélkül akarta elvenni a jobbágyok szőlőjét, pedig ehhez „semmi jusa”, semmi joga nem volt. A szőlőterületet 400 Ft-ra becsülték részrehajlóan Bezerédi Péter javára, jöllehet, a szőlőterület becsértéke meghaladja az 1000 Ft-ot. A hegyvámhoz is hozzányúlt.

1802.05.24. Bezere d

A Bezeréd-i jobbágyok panaszirata a vármegyéhez.

Az ügyet a megyei cong. generális 1802. máj. 24-én tárgyalta.

A jobbágyok azért fordulnak a vármegyéhez: „...hogy T. Bezerédy Péter Ur által el foglalt szőlejeknek birtokában vissza tetettessenek.”

Előjáróban előadják a jobbágyok, hogy **Bezerédi Péter a folyó 1802. esztendőben szőleiket teljesen jogtalanul elbecsültette**, és erőhatalommal a jobbágyok szőlei mellett allo szőlejéhez hozzácsatolta. **Kérik a megyét helyezze vissza őket szőleik jogos tulajdonába.** Kérésüket az alábbi indokokkal támasztják alá:

1./ Bezerédi Péternek csak annyi jussa van hozzájuk, hogy a több Bezerédy-compossessor közül Bezerédy Jób birtokrészét zálogban birja,”...és így **mint zálogos, ideig óráig való Birtokosnak semmi jussa nem lehet azon szőlőnek el bötsültetéséhez**, mivel ezen Just és Hatalmat Hazánk Törvénye **egyedül á valóságos Földes Uraknak** engedi.”

2. / De zálogban is csak 1/4 részben birja Bezerédy Péter ezt a szőlőfundust; mármost: ha bármit akar tenni az ő 1/4 részén, a compóssessorokat, kik a 3/4 rész jogos tulajdonosai meg kell kérdeznie. Ez nem történt meg.

3. / Még az örökös tulajdonukat bíró földesurak sem becsültethetik ki semmiből a jobbágyaikat, csakis a törvényes formák betartásával, s a kibecsülésnél jelen kell lennie a vármegye egyik ki küldött officialisának is. Ezzel szemben Bezerédy Péter „maga helybéli Tiszttyét ki küldötte némely koppányi lakosokkal, kik között talán maga emberei is voltak, és ezek által vitette végbe a bötsüt.”

4. / A becsú is részrehajló volt B. Péter javára, hiszen summative 400 Ft-ra becsülték azt a szőlőterületet, amelynek becsértéke meghaladja az 1000 Ft-ot.

5. / A törvény úgy rendelkezik, hogy a szőlőket Szt.Gergely nap /márc. 12./ előtt kell becsülni, ez a becslés pedig Szt Gergely nap után történt.

6. / A hegyvámot eddig sommásan fizették. Most törvénykeztek azon,

hogyan szétmérés, ill. felmérés alapján szabassék meg a hegyvám.

Mig az a törvénykezés be nem fejeződik, nem lehet törvényesen az újabb jogi aktust; az elbecslést sem végrehajtani.

Fenti okok alapján kéri a megyét: hatálytalanítsa a B. Péter által foganatosított kibecslést, illetve utasítsa őt arra, hogy a kibecslést a törvényes úton indítsa meg, de ezt csak extra possessorium tehesse./A megyegyűlés - a latin nyelvű záradék szerint - **a megye egyik főszolgabíróját küldi ki a tényállás megvizsgálására és javaslattételre./**

OL. P. 57. Bezeredy cs. kámi lt-a. Régi rend. 9. No. 62/a.

Megjegyzés:

A T. Uraságok hátra vetették, felrugták tulajdon pöcsétjükkel ellátott kontraktusukat, mindenből többet (pl.házadó kétszetresét), fizet a jobbágy. Századok folyamán megszorodván, megosztóznván egyre kisebb földből, rétből él családjával. A szabad, közös erdőt, rétet elvették, helyette semmit nem juttattak, és ennek utána azt is művelni kell az uraságnak.

1808. Bezered

A bezerédi jobbágyok panaszirata a Vármegyéhez.

/ Egykorú másolat./

A jobbágyok a megyei Sedes Judiciaria-hoz intézik panasziratukat, melynek érdemi részében az **alábbiakat adják elő**,
„Elsősorban az 1761-dik Esztendőben az T Uraságaink velünk Contractusra lépven á mint á Contractusbul világossan kitetszik, hogy valakinek házo vagyon, tartozik fizetni 2 forintot, ugy nem különben kétt ölni való Tyukfit, 12 Tojást adni. Köteles lészen Ugyan az több birtokosok, 8 forintot, az alább utánna következő és fele birtokos 4 forintot fizetni tartoznánk, Ugy nemkülönb 4 funt kendert annak rendi módja szerint bötsülettal megfonnyi, az alább való birtokosok pedig kire mi esik propositio szerint fonni tartoztunk...”

- ez volt tehát a kötelezettségük, amit ők **mindig, mint elődeik is igyekeztek betartani betsületesen.**

Amde földesuraik:

„...hátra vetvén a tulajdon pötsétekkel adott contractust, most már az olyan, aki fizetett kétt forintot, fizet 4 forintot, ki fizetett 4-et, fizet 8-at, aki 8-at fizetett hasonlóképpen maid Kétt annyival terhelytettnek, és pedig azon szerént mind á Contractus mutattya senkinek földgyő,rétye nincs, hanem **majd csak nem mindenekbül ki fosztatnak,** és az Uraság részire is elszedetnek az földéinkbül, és némelyünk közülük **meg**

szaporodván elosztotunk, eképpen senkinek közölünk az ő fölgö,rétye meg nints, **mégis mianyájon mindenbül föllebb fizetünk**, és ezen árendákotmost mind nap számal szolgáltotyák velünk! **Ugyan a contractusba volt rendelve**, hogy ha valaki, Kézbeli vagy Marhával szolgálloaz árendáját az T.N. Vármegye limitatiója szerint vetetődjék bé, **de mégis** tsak 10 Kr-al fizetik vagy veszik bé.

Másodszor: Volt egy darab Szabad Erdőnk ákit Szabadon Makkoltathattunk és fájészhattunk, de az elpusztulván, az urak föl fölosztotta /igy! / Szántó földeknek és föld keresztet adunk róla, és a helett se fájészó, sem makkoltatás helette nem adatott sem rendeltetett, és ezen szabad Erdőtül köllött szolgálni minden Embernek 5 napot és most is, valamint még birtokunkban volt meg kölly szolgálnunk, az mely helett semmi jutalmunk nincs. Ugy nemkülönben.

Harmadszor: volt az közönséges faluságnak egy darab rétetskéje, az mellyetis az Uraságok elvittek és magok között föl osztották, semmi leg kevesebbet helette nem bonificáltak!

E sérelmeik orvoslását várják és kéri a megyétől,
/ Az 1808. jun. 20-i nemesi megyegyűlés elrendeli az ügyben a vizsgálatot, mindkét fél meghallgatásával, s a vizsgálat lebonyolítására kiküldi egyik megbízottját.

OL, P 57. Bezerédy cs. kámi lt.-a . Régi rend, C. No. 48.*

Megjegyzés:

Az országos összeírást végző urak az összeírás során az országosan stabil normát követték, amit a T Bezerédi földesúr kevesellett. **A rektifikátorok is kevesellették ezt „lelkiismeretes” eljárásuk, során, pl. a bérbeadott földeket felértékelték a földesúr hasznára.** A járási adófelvétel/hivatal sem akarta, hogy ebből a „lelkiismeretlen” összeírásból szokás legyen.

A jobbágyokat olyan súlyosan adóztatták, hogy azok eladták állataikat is, hogy megszabaduljanak az adóterhektől. Mindez a földművelés legnagyobb kárára történt.

1830. Bezere

Zalamegye, Kapornaki járás, 1830.évi május hó 9-én kelt

***Rectificatioja, /helyesbítés/**

A szántókat és réteket a község lakói bérben kapják az uradalomtól.

A szőlőket a rektifikátorok a szomszédos Gyűrűs község I.osztályú földjeivel vették egyértékűnek. A hegyi jogon és természetben teljesítendő járandóságot levonva a terméseredményt

a 3 kapásnyira felvett szőlők után 1, 1/2 urnában állapították meg kapásonként. Ez eltér az orsz. conscr. 1 urnában megállapított terméseredményétől. A tehenet 3 hóig fejik. Téli eltartására 1 kocsi szénát, 1 kocsi szalmával együtt, számítottak. **Semmi kereseti lehetőségük nincsen.** Földjeiket szerződés szerint bérelik, egy jugerumnyi föld után egy Xrferost fizetnek és ezenfelül készpénzben pozsonyi sessióként 3-4 foritnyit járulékként földesuraiknak, /dependunt/ **Korcsmáztatás és más közös jövedelem nincs.** Piacuk Nagykanizsa 3 stationyi távolságra.

Az eredetileg 1 tehénből álló jószágállományt a rektifikátorok tüntették fel 6 tehénből álló jószágállománynak!

/ Szomjas Károly, Pátró, 1964./

Az észrevételekhez, a d/hez az alábbi megjegyzést fűzték a jegyzőkönyv végén:

Az összeírt borjas tehenek számát aláírtak, amelynek a járási /Dicalis conscriptio/ konscriptióval való **egybevetése után a következő észrevételeket teszik:**

Az országos összeírást végző urak az összeírás elvégzése során csak egy országosan rögzíthető stabil norma megállapítására törekedtek, **a rektifikátorok pedig ezt lelkiismeretes eljárásuk alapján kevesellették** /pari? parum dicere = **miért? néhány szóval**/ az esküdtek nem tudnak és nem tudtak nagyobb számról, mert az országos összeírásnak éppen abban a szakában/intervallo/ esett ez, amikor **a szegény adózók az adóztatás nyomása alatt – amivel akkoriban zaklatták őket - hogy azoktól megszabaduljanak, marháiktól és barmaiktól rendkívüli mértékben megváltak és megüresítették magukat.**

A járási adófelvétel azonban nem akarta, hogy az összeírásnak ebből az esetéből szokás legyen /a dolog ugyanis köztudott volt/ - a földművelés gondolatának legnagyobb kárára, / *reiterari? adóztatás ügyének legnagyobb kárára?/* **ismételt**

Megjegyzés:

Bezerédj György (1779 –1863)

Apja Bezerédj Péter. Jogi tanulmányait Pozsonyban végezte. Vas megye tiszteletbeli jegyzője, majd főispánja volt. Veszprém megye főjegyzője, 1827-től alnádor, 1829-től a kőszegi kerületi tábla elnöke, majd cs. kir. udvari tanácsos volt, akihez kérelemmel fordultak a bezerédi jobbágyságok, hogy a naponként szaporodó szántóföldek miatt támadt ingyen terhek alól felszabadítsanak.

1836.07.25. Bezere

A Bezere-i jobbágyok kérelme Bezere György udv. tanácsoshoz, a Dunántúli Kerületi Kir. ítélőtábla praesidenséhez, földesurukhoz.

/ Eredeti Magyar. Kelt u.ott., 1836.jul.25./

A rövid, de lényeges dokumentum szövege, illetve annak érdemi része így hangzik:

„Már ennek előtti le folt Esztendőben is folamodtunk M. Uraságunk Kegyes Szine elejbe azon Végből, mely hogy á **Majorhoz való szántó földek naponkint szaporodnak, és így mi Szegén Jobbágyi a Rajtok Lévo termékenységet ingyen fejében bé takarni elégtelenek vagyunk,** melletis Méltóztasson M. Uraságunk tekintetbe venni, és Szegin Jobbágyait il vagy ingyen terh alul fő szabadítani...”

OL. P.57. Bezere család kámi lt-a . Uj rend.E.LXIII.28.sz.

Tot Farkas jobbágy vagyonleltára

1800. márc. 29. Bezere

Tot Farkas jobbágy inventariuma:

a ház, gazdaság és konyha felszerelés stb. igen részletes felsorolása, a becsérték összesen: **858 Ft.**

P. 57. Bezere cs. kámi lt. régi rend. 2 rsz.cs. C.oszt. No, 80.

**Zalai diákok a Győri Királyi Jogakadémián
1800-1848
(Kiss Zsuzsanna cikkéből véve)**

Hosszú a hallgatók névsora, de kiemeltem közülük a bezerédi és koppányi származású hallgatókat illetve a csányi és kehidai hallgatókat, akik politikai pályára léptek.

N é v	Származási hely	Gondviselő jogállása	Elvégzett tanév	Elvégzett osztály
Klinits Mihály	Bezeréd	ignobilis	1802/1803	Bölcs.I.
Klinits Mihály	Bezeréd	ignobilis	1802/1803	Bölcs.II.
Rákótzai Lajos	Zalakoppány	civis	1803/1804	Bölcs. I.
Rákótzai Lajos	Zalakoppány	ignobilis	1804/1805	Bölcs. II.
Rákótzai Lajos	Zalakoppány	civis	1805/1806	Jog I.
Vajda Ferenc	Zalakoppány		1802/1803	Jog II.
Csányi László	Csány		1808/1809	Jog I.
Csányi László	Csány		1809/1810	Jog II.
Deák Ferenc	Kehida	nobilis	1817/1818	Bölcs.I.
Deák Ferenc	Kehida	nobilis	1818/1819	Bölcs. II
Deák Ferenc	Kehida	nobilis	1819/1820	Jog I.
Deák Ferenc	Kehida	nobilis	1820/1821	Jog.II.

A földesúr falubeli jobbágysai „Excessusai”

Bezeréd, 1805.

Valamelyik Bezeréd-földesúr panaszirata Zala megye alispánjához a fenti falubeli saját jobbágysai Excessusai ellen./
Aláíratlan, keltezetlen, fogalmazvány.A leírt esemény dátumaiból következtetve: 1805 elején Bezeréd-en lehetett./

A panasztevő földesúr leírja, hogy a most múlt, 1804. év Nagykarácsony ünnepén történt az, hogy a fenti falubeli juhász békésen legeltette az urasági birkákat a f. úr őszi vetésén /nyilván ritkítás céljából/ de mikor látta, hogy a falubéli jobbágysok sertései

szanaszét legelnek, ő is széteresztette a nyáját. Erre a falubelik részint puskákkal, részint más öldöklő szerszámokkal rárontottak, s folytonos lövöldözés közepette mindenéből kifosztották, sok urasági birkát megnyomorítottak, majd rátörtek az ispánházra, ott is lövöldöztek, iszonyúan káromkodtak, s ha az ispán és a cselédek rémületükben nem futottak volna, egy szálíg leöldözték volna őket. Ez nem elég: éjjel-nappal őrzőket állítottak a juhászházhoz, fenyegetve a bent levőket, hogy akár ember, akár állat lép ki a házból, azt agyonütik. Az urad. cselédek akik lesben állék körül, ki különben is élcsahos volt az egész „feltámadásban” megfogtak, s durungjával együtt Egerszegre cipelték tömlőcbe. A földesúr végezetül könyörgő szóval fordul az alispánhoz, hogy miután „A belső tsendesség első boldogsága életünknek”, teremtsen rendet: szedje le a jobbágyok fegyvereit, a lázítókat pedig vettesse tömlőcbe.

OL P. 57. Bezerédy cs. Kámi lt-a Régi rend.No. 38.

Nemes Pállffy János ispám által készített jelentés a **Bezeréd-i jobbágyok renitenskedéseiről**

1809.08.27.Bezeréd

Elöljáróban elmondja az ispán, hogy Bezerédy Péter Bezeréden lévő majorságában szolgált 2 éven át, s most be akar számolni a Bezerédi- jobbágyoknak 1809. évi viszontagságairól.

Az első az volt, ”hogy Frantziáknak Magyarországban való bé jövelteleknek üdében semmi féle parantsolatra az Jobbágyok közül senki elő nem állott, Kivált képpen Kaszálás üdéjekor, hanem kéntelen volt az Ispány nékik áldomást adni és Így regvel-regvel áldomásért kaszáltak. Nemkülönben tselekedtek Aratás idejében, mind az üdéig, míglen az magokét bé nem takarták senki elő nem állott, hanem fenyegetéssel, mivel az Ispány az Föld Keresztett, mig az T. Uraságét bé nem takarták. Midőn már a Frantziák közelgettek hozzájuk, több izben Gyűlést tartottak, hogy mi tévők legyenek, Közönséges végezések volt, hogy ők az üdéig semmit sem adnak, hanem **tüstént az Frantziákat fogják vezettni az fönt emiített T. Bezerédy Bezerédy Péter Uraság Pintzéjéhez,** hogy ott mindent kiraboljanak és elpredáljanak, úgy **hasonlóképpen az Gabona felől,** hogy az Majorban minden elegendő legyen nékik, hogy ha jönni fognak. Ezt Szabó Ferentz Jobágy mondotta az Ispánynak, hogy ők az Gyűlésekbenközönségessen azt végezték.

Elljövén Püspöki Dézmálás üdéje, Süle Ferentz Jobágnak az fia Ispány Urat Rútul attávalteremtettével mivelte testét és lelkét, ki is azt mondtáa, hogy ha ott érhetne volna, midőn tizedelt, mindjárt

tüstént az **Vass vellával Keresztül szúrta volna**; ezt bizonyíthatja, ki akkor jelen volt és mindeneket hallotta, Sabján Márton, á kinél is az Dezma nála maradt, 6 kéve, aki ez üdeigis adósvéle.” / Az ispán e nyilatkozatát hajlandó törvény előtt esküjével is megerősíteni./
OL. B. 57. Bezerédy cs. kámi l t - a . Régi rend. 1809. C No. 47.

Összeírás a plébániai könyvtárak állományáról 1815 és 1817 között

Kurbély György veszprémi püspök **az 1815 és 1817 közötti** 3 esztendőben canonica visitatio formájában végiglátogatta egyházmegyéjét, minden esztendőben egy-egy politikai vármegyét: azaz Veszprém, Zala és Somogy megyét. **Elrendelte, hogy látogatás előtt a plébánosok könyvjegyzék formájában összeírást készítsenek külön a plébániai könyvtár és külön saját könyvanyaguk állományáról.** A meglevő 167 plébániai, illetve plébánosi könyvtár könyvlajstromának anyagát dolgozta fel statisztikailag Hermann Egyed jászóvári premontrei kanonok és Éberhardt Béla piarista szerzetes. Az összeírt 14.698 könyvből 7167 a plébániai könyvtárak, 7531 pedig a plébánosi magánkönyvtárak állományában volt. Közülük néhány jelentékenyebb könyvanyaggal rendelkezett: pl. a somlóvásárhelyi 144, a kéthelyi 145, **a bezerédi 159**, a veszprémi 275, a felsőőrsi 284, a kapornaki pedig 299 művel. **Cikk-kivonat.**

Megjegyzés:

Jó érzéssel tölt el, hogy Bezeréd papja, Szever Ignác (1814-1828) abban az időben 159 könyvvel rendelkezett. **Ma 1db könyv van nálam, ami megmaradt abból a hatalmas könyvtárból**, amit ministráns koromban láttam Dely János plébános úr irodájában. Hasonlóan nagy könyvtár volt a plébánián Szabó Dénes idejében is.

A falu lakossága új kovácsműhelyt épít kovátsuk számára, mert nemsokára összedől. A compossessor földesúraktól engedélyt kérnek az épületfa kivágásához.

1817.02.26. Bezere

A Bezere-i lakosok kérelme földesurukhoz.

Jelentik a f. úrnak: „... hogy **a kovátsunk Háza á régiség miatt**, mint a fölyi, mint az alla, mivel lóp helyen is vagyon, oly annyira **el romlott**, hogy nem sokára **öszve fog dűlni**, és így kovátsot nem kaphatunk, á nélkül pedig ily nagy Helység el nem lehet...” - Kovács nélkül pedig sem saját munkájukat, sem a földesúri ígás robotot teljesíteni nem tudják. Új kovácsműhelyt és lakást kell építeniük. A többi compossessor földesúr már engedélyezte a szükséges épületfa kivágását, **most Bezerey-től kéri: engedélyezze ő is a szükséges földészék elkészítéséhez néhány cserfa kivágását.**

OL. P. 57. Bezerey cs. Kámi lt-a. Régi rend.C.No.3.

Bezere-i nemesek 1845-ben

Fábián János	Kétséges nemes	
Horváth József	Kétséges nemes	
Horváth János	Kétséges nemes	
Horváth Antal	Kétséges nemes	
Gaál János	Kétséges nemes	apja származási helye Bezere

Bezere-i honvédek az 1848-1849-es szabadságharcban

Balogh István

Balogh József

Balogh László

Bőr Ferenc 22 éves, földm.

Dűi János

Gerencsér József

Lancsarics Péter 25 éves, földm. (szül.: Baksa)

Németh János I.

Németh János II. 25 éves, földm.

Pénzes József 22 éves, földm.

Takács József

Tóth István 19 éves, takács (szül.: Pórszombat)

Tóth György 22 éves, földm. (szül.: Orbányosfa)

Varga Lőrinc

Varga Vendel

Zala vármegye közgyűlése Jegyzőkönyvei, amelyek érintik Bezerédet 1861-1900

Dátum	Sorsz	Napirend
1861-06-03	926	Kérics Ferenc bezerédi lakos kérelme a katonaságtól való elbocsájtása ügyében
1861-06-03	953	Gránicz Gáspár bezerédi lelkész folyamodványa az elpusztult mesterlak és iskolaház rendbe hozása ügyében.
1862-03-03	683	Balogh László bezerédi katona elbocsátó levele
1862-03-03	687	Szerdahelyi István és Bezerédi György adóhátralékai
1862-03-03	701	Bedők Pál pákai, Czigán József náprádfai, Horváth János orosztanyi, Kilimics Ferenc bezerédi, Szilli József felsőrajki, Egyed György hatési, Szente György nemesvitai, Nagy Ferenc Rezi, Horváth József sümegi, Kövessy József hanyi, Vajay Gábor hanyi, Plander István figyeházi, Vörös János háshágyi, Pinterics István kapcai, Miholics István kebeleí, Czupor István bisztriceí, Szabolcsányi György zorkaházi katonák tartaléklevelei.
1862-06-02	1794	Bezerédy Sándor visszalépett szolgabíró beadott hivatalos iratai.
1862-07-14	2300	Bezerédi illetőségű Kilinits Ferenc katonai kötelezettsége.
1862-11-03	3517	Bezerédy Gyulánétól adó és illeték behajtása.
1863-04-13	1007	Rád, Bezeréd és több szomszédos község kérelme Inkey Kazimír ellen a határjaikon keresztül menő Bánfai malompatak szabályellenes vezetése miatt
1863-06-01	1334	Süle István bezerédi katona elbocsátási kérelme
1868-11-23	921	Cseh János és Tóth Péter bezerédi lakosok közti fellebbezési per
1877-03-06	17	Misefa, Kapornak, Padár, Bezeréd, Gyűrűs, Orbányosfa, Zalaistvánd, Szepetk és Kemend községek folyamodványa, melyben Kapornak és Szepetk közötti

1879-05-05 76	útvonall helyreállítására az 1877. évi közmunkatartozásukat kéri
1883-05-07 78	Zalakoppány-Bezeréd-Almás-Kallosd-Barátság-Kezida közti útjavítási költségek felének elengedési kérelme
1886-12-01 402	Zalakoppány, Bezeréd, Almás, Kallosd, Barátság és Kezida kérelme, hogy az 1887 évi közmunkát útépitésen szolgálhassák le.
1887-04-04 301	Bezeréd község 1887 évi költségvetése.
1887-10-03 579	Kezida és Bezeréd községekben a szőlőhegyekben kiadott lakhatási engedélyek felülvizsgálata.
1887-10-03 1332	Bezeréd község 1888 évi költségtervezete
1889-10-02 315	Bezeréd Elek kenesei lakos árvatári adóssága.
1890-10-02 312	A megyei számvevő bemutatja Varga György Bezeréd község számadóbírájának 1889 évi számadását.
1890-12-10 958	Bezeréd község 1891 évi költségelőirányzata.
1890-12-16 1242	Bezeréd község 1890 évi költségelőirányzata.
1893-10-03 443	Tóth Vince Bezeréd község számadó bírájának 1891 évi számadása.
1893-12-12 712	Bezeréd község 1894 évi költségelőirányzata
1894-12-10 678	A bezerédi községi árvatárban felmerült hiánynak a kifizetése a gyámpénztári tartalék alából
1894-12-11 833	Bezeréd község 1895 évi költségelőirányzata
1895-05-06 256	Bezeréd község 1892 évi számadása
1895-05-06 804	Bezeréd község 1895 évi számadása
1895-10-02 1297	Bezeréd község 1893 évi számadása.
1895-10-02 1787	Bezeréd község 1896 évi költségelőirányzata
1896-05-13 333	Bezeréd község 1894 évi számadása
1896-12-15 893	Bezeréd község 1885 évi számadása
1896-12-15 1454	Bezeréd község 1897 évi költségelőirányzata
1899.09.11. 596	Balogh Mihály Bezeréd számadó bírájának 1898 évi számadása.
1899-12-11 1015	Bezeréd 1900 évi költségelőirányzata

Bezerédi iparosok kereskedők cím- és lakjegyzéke 1892-ben

Pillik János	ácsmester
Hoffman Sámuel	borkereskedő
Breuer Soma, Báron József	fűszer- és gyarmatáru-kereskedők
Kerekes Károly	kovács
Ádámcsek Balázs	takács
Ellés Ferencz	takács
Horváth Sándor	takács
Toborfy Antal	állattenyésztés és tejgazdaság

Zalamegye, **1891** (10.évfolyam, 1-26. szám)1891-03-08 / 10. szám
Hirdetmény.

A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. Minister úr az 1890. évi június hó 11-én kelt 16000 számú rendeletével a **bezerédi róm. kath. templom tetőzetének és menyezetének helyreállítását, nemkülönben ugyanott a paplaknál eszközölni kívánt kisebb javításokat**, 1136 frt 79 krnyi, továbbá a hivek által természetben leszorgálandó 145 kézi és 54 igás napszámmal, esetleg ezen napszámokat készpénzben megváltandó 76 frt 10 kr. illetve 100 frt 57 kr. az az összesen 176 frt 67 kr. összeggel engedélyezte, s az 1890. évi szeptember hó 13-án megtartott árlejtés eredményét el nem fogadván, 1891. évi január hó 27-én kelt 46614 890. sz. rendeletével új árlejtést rendelt el. Ennek alapján a fent említett munkálat fogantatásának biztosítása céljából az 1891. évi március hó 14-ik napjának délelőtti 10 órájára a bezerédi róm. kath. plébánia hivatal helyiségében tartandó új zárt **ajánlati versenytárgyalás hirdettetik**. A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap délelőtti 10 órájáig a nevezett plébánia hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni. A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponkint megtekinthetők. Kelt Zala-Egerszegen, 1891. február 25-én. Zalavármegye kirépítészeti hivatala.

Gróf Batthyány Pálné arannyal hímzett két díszes stólat ajándékozott a bezerédi templomnak

Bezeréd, 1912

Köszönet Gróf Batthyány Pálnénak

Bezerédről írják, hogy s vallásosságáról és jótékonyságáról ismeretes Gróf Batthyány Pálné — született Palini Inkey Valéria öméltósága arannyal hímzett **két díszes stólat ajándékozott a bezerédi templomnak**, s egyet egyet a padárinak s a gyűrűsinek, — melyért hálás köszönetüket fejezik ki az illető egyháznak vezetői. — Amint mi tudjuk, egyéb templomi díszítményeken kívül a Grófné nem négy, hanem tizennégy stólat is ajándékozott eddig a nagykapornaki és környékbeli egyházak számára, valamint stb. s mind olyan templomi szereket, melyeket ő maga varrt és hímezett. Néhol igazán olyan elhagyatott kis templomocskák vannak, hogy, ha egy egy ilyen nagyúri jóságos kéz meg nem áldaná őket egyes felszerelvényekkel, nemsokára egérkamarak lennének.

Tiltakozó kérvények a közös hadsereg és a honvédség ujoncz létszámának megállapításáról szóló törvényjavaslat ellen,

298. szám. Sorozata azon feliratok és **kérvényeknek, melyek »az 1889. évi VI. törvényczikk 14. §-ának módosításáról, illetve a közös hadsereg és a honvédség ujoncz létszámának megállapításáról szóló 199. sz. törvényjavaslat ellen,** valamint az 1903. évben kiállítandó ujonczok megajánlásáról és póttartalékosoknak a közös hadsereg és haditengerészet békelétszámának kiegészítése végett kivételesen leendő igénybevételéről« szóló 200. sz. törvényjavaslat ellen a képviselőházhoz benyújtattak. **110-ik melléklet** 348. oldal:

Nagyobb katonai terhekhez semmikép hozzá nem járulunk; német nyelvű, osztrák szellemű és idegen származású tisztikarral vezetett hadsereget nem vagyunk hajlandók tovább védeni, becézgetni. Óhajtjuk, hogy a közös hadsereg magyarországi része önállósíttassék. Kérünk magyar vezényszót! Kérünk magyar tiszteket! Kérünk magyar zászlót hadseregünknek. Neveljék a magyarországi hadsereget magyar szellemben, magyar érzellemmel, hadd lássák a nemzetiségek, a melyek nemzeti létünket mindinkább aláássák, a magyar állam hatalmát, s erejét. A nemzeti önálló hadsereg felállításával kérjük a 3 évi szolgálati időnek 2 évre való leszállítását.

7.759. ikt. sz.: Bezeréd község (Zala megye) adófizetői, választópolgárai és hadkötelesei.

Molnár János és 104 társa.

Összeírás 1910-1935

1910. Bezeréd

Zalaszentgróti járás

Ír és olvas 527

1930. Bezeréd

Zalaszentgróti járás

Ír és olvas 765

1930. Bezeréd község

Zalaszentgróti járás,

Külterületi adatok.

Külterület: **Cseroldaldülő**

Jelenlévő népesség: 91

Kereső népesség: 44

Ebből őstermelő: 43

Ebből ipari forgalom: 1

Mg. kereső összes: 14

0 -10 kh. 14

Munkás: 21

Külterület: **Külsőmajor**

Jelenlévő népesség: 96

Kereső népesség: 36

Őstermelő: 29

Ipariforgalom: 2

Mg. kereső összes: 1

Cseléd: 20

Munkás : 7

Külterület: **Vegyáldmülő**

Jelenlévő népesség: 96

Kereső népesség: 49

Ebből őstermelő: 44

Ipari forgalom: 5

Mg. kereső összes: 15

0-10 kh: 15

Cseléd: 1

Munkás: 9

Összes külterület:

Jelenlévő népesség: 283

Kereső népesség: 129

Ebből őstermelő: 116

Ipari forgalom: 8

MG.kereső összes: 30

0-10 kh. 29

Cseléd: 21

Munkás: 37

1935. Bezeréd község

Zalaszentgróti járás.

Gazdacimtár

Földbirtokos neve: Békássy István

Terület: 973 kh

Szántó: 470 kh

Kert: 3 kh

Rét: 66 kh

Legeldő: 93 kh.

Erdő: 310 kh.

Földadó a nem: 27 kh

Földbirtok kateszteri tiszta jöv.arany korona: 5618

A birtokos összes földbirtokának területe kh: 1127

Kisbérlet: terület kh: 102

Község közbirtokossága:

Terület: 302 kh

Szántó: 2 kh

Rét: 5 kh

Legelő: 163 kh

Erdő: 88 kh

Földadó a. nem: 44 kh.

Földbirtok kateszteri tiszta jöv. arany korona: 718

1935. február 28. Bezeréd község,

Zalaszentgróti járás.

A gazdaságok száma és területe nagyságcsoportok szerint

Gazdaságok száma összesen : 264

1 kh-nál kisebb, szántóföld nélküli: 23

1 kh-nál kisebb, szántóföldes: 56

1-5 kh. 122

5-10 kh. 45

10-20 kh. 14

20-50 kh. 2

200-500 kh. 1

500-1000 kh. 1

Gazdaságok területe kat.hold.összesen: 2067 kh.

1 kh-nál kisebb, szántóföld nélküli: 9 kh

1 kh-nál kisebb, szántóföldes: 35 kh

1-5 kh. 296 kh.

5-10 kh. 308 kh.

10-20 kh. 169 kh.

20-50 kh. 77 kh

200-500 kh. 302 kh.

500-1000 kh. 871 kh .

Magyarország kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági címtára (Budapest, 1924)

BEZERÉD. Kk. Zala vm., zalaszentgróti j. 870 lak.

Közejegyző, anyakönyv.: Zalakoppány.

Rk. Törvényszék (tkv.), járásbir.: Zalaegerszeg.

All.-pénzt. : Sümeg. Csendőrör : Zalacsány.

(vonat, posta) Szepetk (Kőszeg-Zalaegerszegi
és Celldömök-Rédicsi vonal).

BEZERÉD. Kg. Kom. Zala, Bez. Zalaszentgrót. 870 Einw.

Kreisnotär, Matrikelamt: Zalakoppány.

Rk. Ger. (Grundbuchamt), Bezirksamt, Zalaegerszeg.

Staatsparkasse.: Sümeg. Gend.: Zalacsány.

(vonat, posta) Szepetk (Strecken Kőszeg-Zalaegerszeg
und Celldömök-Rédics).

Földbirtokosok (Grundbesitzer) : Békéssy István (1070)

Hoffman Mihály (27), Közbirtokosság (301), Seibert János (20)

Cipészek (Schuhmacher): Bujtor János, Gerencsér Zsigmond,
Horváth István, Németh József

Korcsmáros (Wirt): Hernstein Pál

Kovácsok (Schmiede): Tóth József, Vincze Antal

Szülésznő (Hebamme): Benkő Anna

Takács (Weber): Horváth Sándor

Vegyeskereskedő (Gemischt waren händler) : Hernstein Károly

Cégbíróságok cégjegyzékei 1876-1948 között

Bezerédi Tejszövetkezet

Alapítva 1937.02.07-én, Utolsó módosítás : 1944.

Megszűnése nem jegyeztetett be

Bezerédi Földművelésszövetkezet

Alapítva 1946.11.28-án, Bejegyzésen kívül más adatot nem
tartalmaz. Megszűnéséről nincs adat.

A több évszázados történelmi folytonosság megszakad

A törökök viszonylag későn, az 1650-es évektől kezdve portyáztak a faluban, így komolyabb elnéptelenedés nem volt azokban az időkben. A 18. század során sokat fejlődött a település. 1750-től már volt tanítója a falunak. Egészen az 1940-es évekig, a földművelés mellett, nagyrészt állattartással és szőlőtermesztéssel foglalkoztak az emberek. 1945 után teljesen átalakult, a község.

Az 1945 és 1947 közötti földosztás során leginkább a pártállás alapján jutottak földhöz a gazdák.

1950-es évek elején a parasztságot kizsigerelte a kötelező beszolgáltatás, sokaknak még a padlását is lesöpörték, hogy az előírt termékmennyiséget begyűjtsék. Ezek után aztán sorba kellett állni a parasztnak a kiutalt fejadagért, ha enni akart. Hamarosan elmennek közülünk, akik elszenvedő, vagy végrehajtó részesei voltak, akik még emlékeznek azokra a zord időkre. A beszolgáltatás után kicsit fellélegzett a falu.

Az 1950-es években bevezették a villanyt.

1959-től autóbusz is jár a településre.

1963-ban kultúrház épült. Az elkövetkező évtizedekben azonban már megállíthatatlanul folyt az elvándorlás a településről. A munkavállalók leginkább a komoly munkaerőhiányban szenvedő Zalaegerszегre költöztek. Az 1990-es évek során vezették be a vezetékes vizet, a gázt és a telefont. A falu komoly gondokkal küzdött. A paraszti lakosság elöregedett, fiatalsága elvándorolt.

Megváltozott a gazdálkodás és a népesség összetétele is. A földművelők elöregedése, kihalása, az utódok, a fiatalság nagy része elköltözése által **a több évszázados foglalkozási folytonosság megszakadt.** Régi szokások, hagyományok, mondák mentek feledésbe. Elszomorító látni, hogy egyre több parasztház áll ott lakatlanul, megműveletlen kertekkel.

1785-ben 565,

1900-ban 759,

1930-ban 1011,

1949-ben 985,

1960-ban 862,

1970-ben 629,

1980-ban 412,

1990-ben 276,

2001-ben 214,

2011-ben 151 lakója volt a falunak

A legnagyobb elvándorlást a tsz-esítés váltotta ki, amit elősegített az autóbusszjáratok megindulása, mert lehetővé tette a munkába járást. 1971-ben megszűnt a felső tagozat, 1976-ban megszűnt az alsó tagozat, ezzel 226 év után, az iskola végleg bezárt. Szabó Dénes plébános áthelyezésével elveszítette a falu utolsó papját is. **A falu pap és mester nélkül maradt.**

A falu több évszázados folytonossága minden téren megszakadt.

Nincs szántás-vetés, aratás, gabonabehordás, cséplés, őrlés, kertművelés, veteményezés, kenyérsütés. Nincs szőlőhegyre járás, kapálás, permetezés, szüret, borfejtés, nótázás a szőlőhegyen és a szőlőhegyről hazafele, nincs bezerédi bor, pálinkafőzés.

Nincs szarvasmarha az istállóban, gulya, gulyás. Nincs disznó az ólban, konda, kanász, nem hízlalnak disznót, nincs, aki a disznót levágja, kolbászt-hurkát készítsen. Nincs szárnyas az udvarban. Nincs marhabögés, disznóröfögés, hajnali kakaskukorékolás. Hála a technikának, van ugyan hajnali harangszó, és misére harangozás, de a ritkán tartott misékre négyen-öten mennek. Nincs iskola, nincs mester, a pap alkamasint megy. Nemsokára bezár a templom is, mint az iskola. A falusi élet megváltozott, városiasabb lett. Bizom abban, hogy az évszázadokon át jellemző kemény falusi életet nem feltétlenül a falu teljes elnéptelenedésével járó nyitottabb, kényelmesebb formáció váltja fel. Ez a formáció csak most van születőben, és nagyon törekeny. Gonddal, értelemmel, szeretettel vigyázni kell rá !

Földosztás 1945. után

1945. szept. 21. Bezeréd. Földosztás

Kiosztva 84 birtoklevél.

Dr Juhász Miklósné.

Zala megyei Levéltár.Főispáni 822/945. sz.

1947. Bezeréd

A földosztás ismételt panaszok folytán 1947 márc-ig elhúzódott.

A földig. biz. juttatásra javasolt 146 személyt, összesen 319 kat. hold juttatására. Köztük a római kath. plébánia is kapott 5 kat. holdat / általában 1-3 holdat kaptak/ kegyúri terhek megváltása címén. Ez utóbbit a Földbirtokrendező tanács nem hagyta jóvá, viszont 4 olyan személynek is juttatott, akit a földigénylő bizottság az igénylők közül, mint iparost törölt. Az 1947-ben jegyzőkönyvbe foglalt panasz szerint

a bizottság nem jogosultaknak is juttatott, az osztást önkényesen egy iparos végezte. **Az osztásnál nem a rászorultság, hanem a pártállás volt a döntő. Sok igénylő kielégítetlen maradt.** Az igénybevett föld Békássy Istváné volt.

ZÁL. Zala megyei Földhivatal Zalaegerszeg 26/1947.sz Degré

1948.04.06. Bezeréd 26 házhelyet juttattak.

A községben fekvő nagybirtokból kiosztottak 156 holdat.

ZÁL. Zalamegyei Földhivatal, Zalaegerszeg 28/1948Jagadics I .

1950.09.17. Zalaegerszeg Az MDP Zala Megyei Bizottságának zárójelentése A titkár elvtársak nem segítették a tagosítást

A tagosítás során a tagosító bizottságok és az ellenőrző bizottságok általában jó munkát végeztek, jól megállták helyüket 1-2 bizottság kivételével, különösen az elnökök. Ezekre az elvtársakra a M. B-nek feltétlen fel kell figyelni, munkájukban segíteni, nevelni kell őket, mert ezeknek az elvtársaknak jelentős része alkalmas párt, tömegszervezet, vagy egyéb funkcióba való beállításra. A tagosítást falusi pártszervezeteink általában jól irányították, **voltak azonban falusi pártszervezeteinknél olyan esetek, amikor a titkár elvtársak nem segítették és nem irányították a tagosítás munkáját, mint pl. Bezeréden és Molnáriban.....**

Hogy hogy néz ki a tszcs-kben az a szám, amire támaszkodhatunk, az csoportonként változik. Pl.a Zalabér-i tszcs-ben, amelynek mintegy 160 tagja van, jelenleg 26 az a tag, akire szilárdan lehet támaszkodni. **Bezeréden a 29 tagból 11 tart ki szilárdan a szövetkezeti gazdálkodás mellett,** Zalavégen a 169 tagból 9 az, aki jelenleg tovább is csoporttag akar maradni. Előfordul olyan eset is, hogy a tsz vezetősége szakad ketté, az egyik része szilárdan kitart a csoportgazdálkodás mellett, a másik része azon dolgozik, hogy a tsz felbomoljon. Pl. A Nagyrécei Vörös Október termelőszövetkezet..... Előfordult olyan eset is, pl. **Bezeréden, hogy reakciós elemeknek adtak cserét a tszcs táblája mellett,** amit a jóindulatú dolgozó parasztok joggal sérelmeztek.....

1956. évi események Bezeréden

Bezerédet is elérte a forradalmi hangulat. A bezerédi események szerények voltak.

Az ünnepség a Hősökterén kezdődött. **Beszédet mondott Korpics Ödön, gazdálkodó parasztember. Szavalt: Korpics Zsuzsa, Szerkeres István, Kerekes György igazgató,** Hősökteréről a templomba vonult a tömeg. Ez alkalommal olyan sokan jöttek el a misére, hogy a templom tömve volt emberekkel, sokan be se fértek. Dely János plébános misét celebrált. Nagyon ünnepélyesen, de kimérten beszélt, szinte csak lehelet finoman érintette a politikai helyzetet. Mise után levitték az iskolába és ünnepélyesen visszahelyezték a két tanterembe, régi helyükre a két korábban eltávolított feszületet. Az egyik fekete fakereszt volt, súlyos ezüstszínű fémfeszülettel, ezt Rumi Pisti vitte, a másik mahagóni barna fakereszt volt, „elefántcsont” színű feszülettel, ezt Hencsei Kálmán vitte. A tömeg elindult az iskolától. Elöl a férfiak vonultak nemzeti színű zászlókkal, kokárdákkal, szalagokkal, Kossuth-nótákat énekeltek, utánuk a lányok, asszonyok templomi zászlókkal egyházi énekeket énekeltek. A gyerekek élvezték, önfeladten keveregtek az emberek között, ők nem igazán értették a történeteket.

A tömeg végig vonult a falun, a felső faluvégig, ott visszafordult, és visszavonult a tanácsházig, majd békésen feloszlott.

A forradalom bukása után eltávolították a kereszteket az iskolából. Közülük a fekete kereszt előkerült 60 év múlva.

Korpics Ödönt, Kerekes Györgyöt börtönre ítélték a forradalomban való részvételük miatt.

Ők évek múlva szabadultak, a szocialista rendszer pedig visszatért a régi kerékvágásba.

Községi Nemzeti Bizottság 1956. október 28.

Aczél János 1923.

Belovári István földműves, 1909.

Bíró Ferenc vb titkár, 1928.

Dézsenyi János 1923.

Korpics István földműves, 1913.

Korpics Ödön földműves. 1911., elnök

Németh József kovács 1917.

Rumi József földműves, 1912.

Süle József 1909.

Süle Miklós földműves, 1922.

Szekeres Géza földműves. 1915.

Összeírás 1948-1965

1948. Bezeréd

Iskola: római kath. 8 osztályos

Tanulók száma: I – IV.osztályban : 71, V-VI.osztályban: 42,
VII-VIII.osztályban: 18

Összesen: 131

Tantermek száma: 2 Tanítók száma: 2

ZmL. 501.Tanfelügy. 4668/1948.

1949. Bezereď község,

Zala megye, Zalaszentgróti járás

Az 1949. évi népszámlálás adatai alapján.

A község jellege: ötk.

A község területei : 8109 kat hold. ill. 1214 hektár.

Lakóházak száma: 223

A népesség száma: 985

A népesség gazdasági jellege: ö

Külsőmajor

külterületi lakott hely Bezereď község határában

Az 1949. évi népszámlálás adatai alapján.

Települési forma: Z

Települési jelleg: Mgt.

Lakóházak száma: 8

Népesség száma: 65

Vergyáldömlő

külterületi lakott hely.Bezereď község határában

Az 1949. évi népszámlálás adatai alapján.

Települési forma: Sz

Települési jelleg: Mgt.

Lakóházak száma: 31

Népesség száma: 126

Cseröldömlő

külterületi lakott hely.Bezereď község határában

Az 1949. évi népszámlálás adatai alapján.

Népesség száma: 38

1962. Bezeréd

Község, Zala megye, Zalaszentgróti járás

Az 1962.évi helységnévtár adatai alapján.

A község jogállása: ötk.

A község területet : 2109 kat.hold.

A népesség száma: 862
Lakóházak száma: 241
Közmű szolgáltatás: V
Oktatási intézmények: Á
Kulturális intézmények: M. Kt.

Szabad Nép telep külterület

Zala megye, Zalaszentgróti járás,
Lakott hely Bezeréd község határában

Az 1962. évi helységnévtár adatai alapján.

Népesség száma: 64
Lakóházak szám: 14
Közmű szolgáltatás: V. vv.

Vergyálom külterület

Zala megye, Zalaszentgróti járás
Lakott hely Bezeréd község határában.

Az 1962. évi helységnévtár adatai alapján.

Népesség száma: 99
Lakóházak száma: 24

Cservölgy külterület.

Zala megye, Zalaszentgróti járás
Lakott hely Bezeréd község határában

Az 1962. évi helységnévtár adatai alapján.

Népesség száma: 40
Lakóházak száma: 13

Rátkavölgy külterület

Zala megye, Zalaszentgróti járás
Lakott hely Bezeréd község határában

Az 1962. évi helységnévtár adatai alapján.

Népesség száma: 10
Lakóházak száma: 4

1965. Bezeréd. Szabad Nép Tsz

1965-ben taglétszáma: 240 fő
Gazdálkodási területe: 1397 kh.
Ebből szántó: 890 kh.
Szarvasmarhaállománya: 155 db.
Traktorállománya : 9 db.

Helyzetképstatiztika 1960-1972

Bezeréd 1960

A tanácsiVB alkalmazottak száma: vezető: 2, adminisztrátor:1, kisegítő:1, Összesen:4

Adóügyi megbízott székhelye: Zalakoppány

Tsz-ek száma: 1

Taglétszám:264, családok: 252, művelt gazd.terület: 1427kh,
ebből falun kívül: 120 kh

Állatorvos: Zalakoppányban

Gépállomás: Túrje

Földműves szövetkezet székhelye: Zalaistvánd

Oktatás: iskola 2 különböző épületben 1 terem

Népművelés, sport: művelődési ház, terem: nincs

Nyilvános mozi : van 1 terem, 60 főre

Egészségügyi ellátás:

Körzeti orvos: Zalakoppány

Orvosi rendelő: 1, van

Járóbeteg, szakrendelés: Zalaegerszeg

Kórház, klinika: Zalaegerszeg

Mentőállomás: Zalaegerszeg

Hatósági szülésznő: nincs

Szülészeti ellátás:Zalakoppány

Gyógyszertár: Zalaszentgrót

Könyvtár: van, 1

Vasútállomás: Pókaszepetk, 10 km

Egyéb vasútállomás: Kehida, 9 km

Zalaszentlászló, 8 km

Távolsági autóbuszmegálló: van

Használatos járművek: Budapestre vonat,

Megye székhelyre autóbusz

Járás székhelyre gyalog, bicikli

Község utcáinak 60 %-a kiépített belterületi út

Postafiók: 1

Posta takarékbetét: van

Műszaki ellátottság, kommunális helyzet:

Villany: van

Utcai közvilágítás: 18 helyen lámpa

Ivóvízellátás: ásott kútból, egészségügyileg kifogásolható

Közkutak száma: 3

Sok más kérdésre válasz: nincs, nem

Bezeréd 1967

Helyzetkép, Kérdőív helytörténeti lexikonhoz

Várostól való távolság: 25 km

Termőtalaj: agyagos, dombos

Talaj termékenysége: 13 q

Vasútállomás: 10 km

Autóbuszösszeköttetés: 2

Autóbusz összeköttetés : 1959 óta

Terményeladás: lehetséges, piac Zalaszentgrót

Terményeladás piacon 1930. években: Zalaszentgrót

Terményeladás piacon 1910. években: Zalaszentgrót, Pókaszeptek

Kövezett út : 1931 óta

Utcarend: Zsuppos ház 1945-ben: 17, 1967-ben: 7

Zsuppos pajta, istálló: 1945-ben: 12, 1967-ben: 3

Újonnan épült utca: van

Telkek mélyen benyúlnak,

Épület, istálló, pajta, ólak: egy vonalban, egymás mögött.

Kiskert: házak előtt

Konyhakert, gyümölcsös: házakhoz csatlakozik, átl. 600 nöl

Kerítések 1967-ben utca szinten: közepes állapot, drót-, fafonás

Kerítések 1930-as években utca szinten: fafonás

Házak színe: vegyes, sárga, fehér, szürke

Borospincék: vannak, 95 % 1945 előtről

Pince építőanyaga 1945 előtt: fa, földtömés

Faragott gerendás pincék, szőlőprések: vannak

Munkaelvándorlás:

Lakosság munkáselvándorlása 1945 előtt: -

Rendszeresen munkára jár 1967-ben: 86 fő

Elköltözött családok száma 1945 után: 12 család

Munkahelyek: Zalaegerszegen, vasútnál

Végleg elköltözés helye: Zalaegerszeg, Budapest

Elvándorlás kezdete: 1960, tsz szervezés idején

Munkába járás: férfiak, nők

Ipar, mezőgazdaság:

Az 1930-as évek növényfajtáihoz képest új : hibrid kukorica, cukorrépa

Falusi háziipar (kosárfonás, szalmaedénykötés, famunka, stb.)

1967-ben: nincs, megszűnt

Falusi háziipar (kosárfonás, szalmaedénykötés, famunka, stb.)

1900-as években: volt

Háziipari termékek gyártása eladásra (piacokon, vásárokon)

1900-as években: volt

Változott-e az eladás mértéke, helye 1967-re: teljesen megszűnt
Van-e szerepe a közeli erdőségnek, pataknak manapság: nincs
Legjobban virágzó állattartás 1960-as években: szarvasmarha,
sertés, stb.

Legjobban virágzó állattartás 1930-as években: szarvasmarha,
sertés, stb.

Uradalomban dolgozott 1945 előtt: 40 konvenció, 50 napszám

Falu néprajzi jellege:

Népviselő: nincs

Meddig viselték a múltban: I. Világháborúig

Élnek-e a falusi régi **népi játékok, szokások**

(betlehemezés, regölés, pünkösdi királyválasztás, lucanapi kotyolás,
húsvéti locsolás, balázsjárás, aprószenteknap korbácsolás,
gergelyjárás, stb.): igen, aláhúzva

Ha nem, akkor mikor kezdett elmaradni: -

A régies lakodalmak köszöntőikkel: 1 nap

Van-e, volt-e a falunak híres mesemondója, éneke, népművésze:
nem volt

Volt-e a falunak nevezetes szülőtte: nem volt

„Kérjük az íveket a tanítókkal, a község régi dolgaiban járatos
idősebb emberekkel megbeszélve kitölteni, és az adatszolgáltató
nevét, foglalkozását és életkorát is megjelölni.”

Gerencsér József nyugdíjas tsz
tag 86 éves
Aláírás sk.

Kelt: Bezeréd, 1967. május 17.

Bezeréd 1972

Helyzetkép, Kérdőív

Helytörténeti lexikonhoz

Önálló tanács: van

1967 óta községegyesítés: nem volt

1950 óta község határában nagyobb változás: nem történt

Termelőszövetkezeti község lett: **1959-ben** (előzőleg is volt tsz,
Külsőmajorban)

KTSZ, ÁFÉSZ: nincs

Orvos: nincs

Körzei orvos: Zalaistvánd

Ipari üzem: nincs

Eg. ü., szoc. létesítmény nem épült

Vezetékes gáz: nincs

Vízmű:nincs

1945 után épült: iskola 1958-ban, kultúrház 1964-ben,
tsz.gazd,ép.1964-ben

Óvoda: nincs

Államosítás előtti iskola: r.kath. elemi iskola, alapítva: -

Iskola alsó tagozat 1972-ben: van

Iskola felső tagozat 1971-ben: megszűnt, átjárás Nagykapornakra

Egyéb oktatási intézmény: nincs

1945 után épült: iskola 2 tanteremmel 1959-ben, kultúrház 1960-ban

Kelt: Zalakoppány, 1972.május hó 8.

Aláírás sk

A közelmúlt, ami 2-3 emberöltő

Varga Jóska szomszéd és gyerekkori barátom elmeséléséből Bezerédi véres pünkösöd

A bezerédi hegyi kápolnától délnyugatra ritkán növvő tölgy- és csererdő volt, részben legelő. Ennek az erdőnek a fáiból maradt élve egy darab tölgy, ami a kápolnától 100 méterre, ott állt az uradalmi szántó közepében. Dédnagyapja Varga György 1838-ban született. Az ő elmondása szerint 2-3 napos búcsúkat tartottak a kápolnánál, még állatvásárok is voltak, mert a környező falvakból a kanászok, gulyások ebbe, a kápolna melletti erdőbe hajtották az állatokat, mindenki a maga által kijelölt fa tövébe. A kanászok és a gulyások békésen mulattak az első napon, ez alatt a bojtárok vigyáztak az állatokra. Másnap azonban az italozás után rendszerezések voltak a veszekedések. A nagy verekedések miatt minden év megadta az egy-két halottat. Ezért maradt fenn a szájhagyományban, hogy „bezerédi véres pünkösöd”.

**Megjegyzem, hogy a későbbi hagyomány szerint a búcsú
Pünkösdhétfőn, egy napos volt.**

A szocialista államrend kitörölte Pünkösdhétfőt az ünnepek közül, ezért a búcsú áttevődött Pünkösdvasárnapra.

A 2006-2007. évi kápolna-felújítás után a búcsú miséje szombaton vagy vasárnap volt (kb.50-50 %-ban) a hívekkel, az érdeklődőkkel, a plébános úrral, a polgármesterekkel történt egyeztetés szerint.

Bezerédi bicskások

A „bezerédi bicskások” szóhasználat onnan ered, hogy a bezerédi fiatalok az 1920-30-as években csak bicskával a csizmaszárba dugva jelentek meg a bálókban, nem kis riadalmat keltve az emberekben. Unokáik jelenleg is Bezeréden élnek többen is ezért nevüket csak személyesen mondta el. A fiatalok átnevelésében, lecsillapításában kiemelkedő szerepe volt az akkori két tanítónak: Kincses Margit tanítónőnek és Kovács István kántortanító igazgatónak. Évtizedes nevelő munka után teljesen sikerült nekik a fiatalokat jó útra téríteni, így már csak a rossz emlékük maradt meg az esti bálókban.

Seibert Albert

**„1949. jan.4-én hagytam el hazámat,
majd 1951-től Kanadában élek”**

A környéken Bezeréd községnek elég rossz híre volt. Verekedések és más elmaradott kulturálatlan viselkedések tették közismertté a falunkat. Dely János plébános úr megérkezésével gyorsan változott az emberek magatartása. Nagy szerencse volt az is, hogy Kovács István igazgató úrral egyetértettek. Ketten komoly összhangban minden igyekezetükkel a falu szellemi felemelkedésén dolgoztak. Az eredmény hamar megmutatkozott. A mi kortársaink már egy kulturált faluban nőhettek fel. **Ezt személyes kapcsolataikkal, rendezvényeikkel érték el. Mindketten elsősorban jó keresztény magyarnak neveltek bennünket.**

Abban az időben Magyarországon nagyon népszerű volt a KALOT. ami a Katolikus Agrár Legényegylet Országos Testületének a rövidítése. A plébános úr részt vett annak bezerédi megszervezésében. Az egyesület nagyon szépen működött. Téli estéken a fiúk összejöttek az iskolában társasjátékoztak és közben népfőiskolához hasonlóan, továbbképzésen is részt vettek. A lányoknak volt A KALÁSZ, Katolikus Lányok Szövetsége. A Plébános úr fontosnak tartotta, hogy a Kalot a népfőiskolai tanulmányok mellett erkölcsi neveléssel is foglalkozzon. Azért alkalmakként megjelent és előadást tartott a helyes viselkedésről, kihangsúlyozva, hogy „az alkalom szüli a tolvajt”. Előadásainak mottója volt az „Eddig és ne tovább”. Plébános úr belénk szerette volna nevelni az önuralmat, hogy tudjunk magunknak „megálljt” parancsolni és ne föltétlen a lányok tiltakozásán múljon erkölcsi magatartásunk. Ha nem is volt általános az eredmény, de láthatóan hatott a fiuk többségére.

Ifjabb Kovács István, akit csak „Öcsinek” hívtak, így emlékszük vissza a szülei, Kovács István igazgató és Kincses Margit tanítónő által szervezett és betanított színdarabokra 70 év után.

Színház az iskolában

A szüeim télen, általában a karácsonyi szünetben is szerveztek színházi előadásokat, kulturált elfoglaltságot biztosítva az ifjúságnak olyan időszakban, amikor még nem volt villany, rádió, TV a faluban. A színházterem a kis iskolában volt, itt tanult az 1. és 2. osztály. A terem déli végénél az iskolapadokra építették fel a 3 m mély és szélességben a teljes terem elfoglaló színpadot. A kulisszák magas, téglalap alakú, körbe forgatható lécs keretek voltak, amelyeken az anyám által festett, a témákhoz illő ábrák voltak. A színpad előtt karikákra erősített, kifeszített dróton ágyterítőkből készített függönyök voltak. A színpad hátsó falára is anyám által festett képet erősítettek. A színpad két oldalán, a kulisszák által lezárt kis területen voltak a várakozó szereplők. Az öltöző a kamrának használt helyiségben volt. Az udvarról kis létra segítségével a tanterem hátsó ablakán keresztül lehetett felmenni a színpadra. A világítást Bunsen lámpával oldották meg. A padokat átvitték a másik tanterembe és a lakóktól kölcsön kapott székeken ültek a nézők. Előadások alatt a terem ajtaja nyitva volt, és a folyosó is tele volt álló férfi nézőkkel. A festésen túl, anyám feladata volt az öltöztetés, a sminkelés, szakáll / bajuszragasztás és a sűgás. Apám a zenei részeket és a szervezést intézte. Természetesen az előadásokat a próbák hosszú időszaka előzte meg a hosszú téli esteiken. A bejáratú ajtónál volt a pénztári asztal, mögötte a nagyon szigorú Budri-Molnár pénztáros. Nagy szükség volt a bevételre, hiszen a papír, a festékek, a deszka és egyéb kellékek pénzbe kerültek. **Előadások után szüeim nagyon fáradtan, de azzal a jóleső érzéssel mentek be a kis-kert másik oldalán lévő lakásba, hogy ismét tudtak valamit tenni kedves falujuk kulturális nevelése érdekében.**

Színpad a pajtában

A bezerédi plébánia épületegyüttesével kapcsolatban feltétlen meg kell emlékezni egy fontos kultúrtörténeti emlékhelyről. Ez a hely a pajta, az előtte lévő udvar résszel.

Szüeim, Kovács István bezerédi igazgató tanító és Kincses Margit tanító néni rendszeresen tanítottak be a falu ifjúsága részére

színdarabokat. Az volt a nagy baj, hogy a faluban nem volt olyan nagyobb helyiség, ahol az előadásokat jól meg lehetett volna rendezni. Nyáron nagyszerű megoldást találtak. A plébánia pajtájából kitolták az ott tárolt nagy, fekete, két lovas hintót, amit a Dely atya soha nem használt, mert nemhogy két lóva nem volt, de még egy sem, csak egy fél, mert az apámmal közösen tartották Gidrát, a gyönyörű alakú, nagyon szelíd, vörös barna lovat. A plébánia pajtájában gerendákból, lécekből, deszkákból felépítették a színpadot. A bal oldalához ferde lépcsőt építettek feljárónak. A színpadot elől két oldalra széthúzható függöny zárta le. A színpad két oldalán voltak a kulisszák. Ezek kb. 80x200 cm nagyságú téglalap alakú lécz keretek voltak. Anyám gyönyörűen tudott rajzolni és festeni. Ő festette vízfestékekkel nagy fehér csomagolópapír lapokra a színdarab témájához illő ábrákat /utca részletet, fákat, templomot, személyeket, belső épületteret, stb./. Ezeket a papírlapokra festett képeket felerősítették a kulisszákra, amelyeket akár körbe lehetett forgatni. A színpad hátsó végét mindig egy nagy egybefüggő kép zárta le. Az előadások előtt nagy volt a készülődés a színpadon. Anyám volt a mindenes. Ő festette ki a szereplők arcát, ragasztotta a fiuknak a bajuszt, a szakállt. A sűgő is az anyám volt. Apám a zenei részeket és a szervezést intézte. A színpad előtt az udvaron a fenyőfák alatt volt a nézőtér. A falu lakói elhozták hazulról az előadás idejére nélkülözhető padokat és székeket. Az út mellett álló fenyőfákra hatalmas ponyvákat erősítettek, hogy az útról ne lehessen látni a színpadot. A kis kapunál volt a pénztár. Ott ült a nagy bajuszú Budri—Molnár bácsi, a pénztáros. A pénztáros nagyon szigorú pénzügyi fegyelmet tartott. Az előadásokra még a szereplők legközvetlenebb hozzátartozói sem mehettek be jegy nélkül. Ennek bizonyítására elmondok egy kis történetet. Az egyik előadás előtt megjelent a koppányi tanító egyik fia, a Boda Miklós, de egy fillér nem volt nála. Hiába mondta a szigorú pénztárosnak, hogy ő kinek a fia, a pénztáros nem engedte be jegy nélkül. Kénytelen voltam a kis zsebpénzemből kölcsönözni a Miklós barátomnak, hogy megnézhesse az előadást.

Nagy kő esett le a szívemről, hogy ezt a történetet sikerült leírnom és ez a számomra nagyon kedves emlék így talán nem merül teljesen a feledés homályába.

Lyuk a templomtornyon

A leventék az iskola udvarán végezték az alaki gyakorlatokat. Az idősebb leventéknek fapuskáik is voltak, de igazi céllövő puskája is volt a csapatnak. Én mindenre kíváncsi kis srác állandóan ott

nyüzsögtem a leventék körül. Egyszer csak az a borzasztó ötlete támadt az egyik legénynek, hogy célozzák meg a szemben levő templomtorony szürke bádogg köpenyét és lőjenek oda. Az egyik legény betöltötte a puskát, célzott és meghúzta a ravaszt. Abban a pillanatban a torony bádagon olyan nagy lyuk keletkezett, amit még az iskolaudvarból szabad szemmel is jól lehetett látni.

Azóta már a torony bádogg süvegét szép pirosra festették és remélem, hogy a munkások legalább sűrű festékekkel betapasztották a bizonyító erejű lyukat is. Én szolidáris voltam a legényekkel, nem árultam el az esetet a nagyon szigorú apámnak, mert nagyon kikaptak volna.

Passió

Apám, Kovács István bezerédi kántortanító **minden évben**

Virágvasárnap és Nagypénteken gyönyörű tenor és basszus szólamú passió előadást szervezett a falu templomában. A kis

kórus jobb oldalán álltak az énekesek, talán tízen férhettek el. Egyik szólista Villányi Lajos gyűrűsi tanító volt, aki gyönyörű basszus hangon énekelt. A kórus tagjai jó hangú fiatal legények voltak.

A templom zengett a csiszolatlan, nyers férfihangoktól. A templom, zsúfolásig tele volt hívőkkel. Ilyenkor még olyanok is eljöttek, akik egyébként nem voltak templomba járók. Én is ott voltam az orgona közelében, mert mindig nekem kellett fujtatni. Legutóbb 2010-ben, amikor szülőfalumban voltam, felmentem a kórusba és nagy örömmel láttam az orgona elektromos működtetésű kis kezelő pultját. **De az is örömmel töltött el, hogy az én fujtató karom visszahajtvá, ugyan használaton kívül, de még megvan.**

Megjegyzem, számomra is fontos, hogy Pista visszaemlékezései kívánságának megfelelően könyvben megjelenjenek, és az utókor számára fennmaradjanak. Nagyapám, **Hencsei János** volt a Jézus a bezerédi PASSIÓ játékbán.

Bezerédi úttörő ének- és zenekar

Bezeréd kulturális életének fénypontja volt az 50-es évek elején alapított általános iskolai úttörő ének- és zenekar, melynek „atyja” Gerencsér László igazgató bácsi volt. Az ének- és zenekar fellépett a nemzeti ünnepeken rendezett műsorokon a faluban, részt vett a zalaszentgróti kulturális seregszemléken. Ez nagy esemény volt az iskola életében. 4-5-6 lovas kocsival vitték az iskolásokat Gerényen, Zalakoppányon át Zalaszentgrótra. Amikor a koppányi

faluvégre értünk, azonnal rákezdtünk, hogy „a koppányi hegyek alatt barna kislány zabot arat, zabot arat fekete lovának, szeretőt keres magának”. Természetesen az elismerés nem maradt el, mert végig a falun megtapsoltak bennünket. A szülők jól felkészítették gyerekeiket az útra. Anyám rántott csirkét, piskótatekerceset csomagolt az útra, így emlékszem vissza. Számtalanszor elismeréssel tért haza a csapat. Az ének-zene kultúrát közvetített, a fellépés önbizalmat adott. Szép volt, elmúlt, egyre kevesebben emlékeznek már vissza a 60-70 évvel ezelőtti Bezerédre.

Legendák

Várárok

Kanadában élő Seibert Albert és Vida Pista elbeszélései szerint egy várárok húzódott a plébánia udvaráról fel a Kastélytetőre, ahol a XIII. században egy megerősített kastély vagy valamiféle erődítmény volt. Albertet idézem:

“Most csak a várárokról. A minap hallgattam egy ásatásokkal foglalkozó műsort. Erről eszembe jutott a Kastélytető. A papkertben még ma is megvan a várárok. Ahogyan kimész a kertbe, a Salamon oldalon van egy elég mély hajlat, gödör, ami egyenesen felfelé, a tető felé haladt. Ezt az egyenletes gödört várárokként tartották nyilván. Ha ezt az árkot elméletben folytatod a tető felé, akkor felérsz a Kastélytetőre. Van még egy szólás-monadás, hogy a patak közelében, a tanároktól nem messze van a feneketlen tóka, amiben egy harang süllyedt el. Más hírek szerint ott volt egy kápolna, valamikor. A mai templom körül tudvalevően temető volt. Kosárszámra vitték a csontokat a temetőbe, hogy újra temesék őket, amikor a templomhoz felvezető lépcsőt csinálták a harmincas években.”

Boszorkányok

A teleki erdő legtávolabbi pontja, - ami Bezerédről még látható – egy erdős, kerek domb (211 m). Ezt nevezték az öregek Cichegynek. Azt mesélték, hogy ők láttak ott éjjelenként különféle fényeket felvillanni, és tudni vélték, hogy ott boszorkányok tanyáznak. Akkoriban senki sem mert éjjel oda kimenni, még a legvagányabb fiatalok sem, hogy megnézzék őket.

Elásott kincs

Sülehegytetőn, fent a szőlők felett van egy legelő. Azon állott egy kocsmaféle, vagy inkább pince.

Oda járt, ott tanyázott Savanyú Jóska (1841-1907) Zala, Vas,

Veszprém megyék híres betyárja.

Senki sem tudta, hogy honnan jött, hova ment, de azt mindenki tudta, hogy szerette a Sülehegytetőt, mert onnan jól belátható volt a környék, már a pandúrok miatt. A monda szerint, Savanyú Jóska elásott egy kincses ládát a pince mögött. Azóta, hogy ő eltűnt, sokan keresték a kincset, de eddig senki sem találta meg. Most már a pincét sem tudni pontosan, hogy hol lehetett.

A falu életében, a lakosság sorsa alakulásában fontos szerepet játszó személyek 1945. után

Községi bírók 1940-1949-ig: Kéri Péter, Balogh Ferenc,
Molnár József/Budri, Tóth József/Basa, Tóth János/Vince,
Horváth István/Ádám, Cziklin János

Dely János plébános Bezeréden szolgált: 1932-1962

Szabó Dénes utolsó bezerédi plébános szolgált: 1963-1980

Kovács István ig., kántortanító, leventeparancsnok: 1925-1950

Gájer Jenő kiképzett leventeoktató

Seibert János templomatyá

Aczél Lajos templomatyá

Salamon János sekrestyés, harangozó

Apácák: Balogh Mária, Tóth Mária

Szerzetesek, paptanárok: Petheő Károly, Balogh Sándor, Varga Ferenc

Korpics Ödön 1956-os Nemzeti Bizottság Elnöke

Korpics Zsuzsa 1956-os ünnepségen szavalt

Horváthné Benkő Anna (Annus néni) bábaasszony, szülésznő

Sabján János földosztó bizottság elnöke, 1945

Horváth Jánosné tanácselnök 1949-1953

Bíró Ferenc tanácselnök 1953-1956 padári ember

Perecz Kálmán tanácselnök 1956-tól

Parrag István párttitkár, kocsmáros

Berki István tanácsitkár (kultúrház építtetője)

Kenessey Jutka párttitkár, tanítónő

Lakatos Károly párttitkár

Udvari Károly pártmegbízott,

Szita Pista kisbíró, cimbalmos zenész

Felbert János kisbíró, tűzoltóparancsnok

Papp József tűzoltóparancsnok

Gerencsér Géza agronómus

Bujtor Jánosné Szép Julianna: könyvelő

A falu zenészei: Gerencsér Pisti harmonika, Rohonczy Jenő dob,
Süle Miklós hegedű

Kocsmáros: Aczél József, Döme János, Korpics István,
Parrag István, Kecskés József

Tsz elnök külső majorban: Udvari István

Tsz elnök faluban: Czémán János, Molnár József

Postafőnök: Süle Sándorné Erzs, Bujtor Erzsébet, Kálmán Teréz,
Varró Mária, Györe Pálné

Postakiholdó: Sabján József, Balogh Gizella, Varró Kálmán,
Kálmán Teréz, Varró Mária, Györe Pálné

Öregek otthona gondnoka: Pálincás Józsefné Szita Bözsi

Útkarbantartó/útkotró: Molnár József, Salamon Sándor, Ujj Kálmán

Cséplőgéptulajdonosok: Vida József /Kertész, Cserép Gyula,
Németh József/Hencsei

Tejbegyűjtő: Horváth Ferenc, Cserép István

Felvásárló: Horváth Lászlóné

Kovács: Sárompeck István, Molnár Pál, Sabján Miklós,
Németh József

Asztalos: Papp József, Sabján Ernő

Bognár: Horváth József

Szabó: Süle Sándor, Makrai György, Bendl Béla

Fodrász: Süle János

Cipész: Gerencsér József, Sabján József, Varró István

Varrónő: Aczél Teréz, Szekeres Magdus, Rumi Mariska, Rumi Irén,

Kosárkötő: Kocsis János

Dinnyés: Józsa János

Pálincakfőző: Németh János

Tanítók, tanárok: Gerencsér László és Emi néni
Szabó Sándor kántor tanító, aki Gyűrűsről járt át naponta

**Kerekes György és felesége , 1956-os bezerédi események miatt
börtönre ítélve**
Török Anna, Kenessey Jutka, Ruzics Klára,
Koczka Mária Laborfalvi László,
Vági József, Farkas Mária, Nemes Vince, Berkovics Gábor és Emi
néni, Harmath Ildikó, Hantos István, Németh Irma, Gyulai László,
Tasnádi Rózsa, Ácsmán Margit.

**Aczél Károlyné Kenessey Jutka, utolsó bezerédi tanító,
1976-ban bezárt az iskola 226 év után**

Kanadába kivándorolt: Felföldi Jenő, Horváth József,
Czémán Géza, Seibert Albert, Vida István, Varga József,
Répási Kálmán, Szabó József

Angliába kivándorolt: Bödőcs Ernő, Felbert István

Rendszerváltás, 1989 után

A rendszerváltás nem hozta meg a többség számára a hozzá fűzött reményeket. Az átmenet sok társadalmi igazságtalansággal történt. Tsz-esítéssel a parasztság nem veszítette el földjét, csak közös tulajdonba adta, egy gazdálkodó csoport tagja lett, de a rendszerváltással véglegesen és örökre elveszítette őseitől örökölt földjét. Egy ügyetlen, támogatással működő mezőgazdaság alakult ki. A rendszerváltás nem kerül be arany betűkkel a magyar történelembe.

1994	Panzió épült
2000	Iskola és magtár felújítása
2006	Szent Vendel kápolna felújítása, kerítésépítés
2008	Szent Vendel freskó restaurálása
2009	Szent Vendel kápolna műemlékké nyilvánítása
2010	Orvosi rendelő szoba kialakítása
2010	Plébániaépület felújítása
2011	Utcai térfigyelő kamarak kihelyezése
2011	Polgármesteri Hivatal épületének felújítása
2012	Szent Katalin templom felújítása
2016	Templomtámfal építése

Polgármesterek:

Gájer Melinke	1986-1989 előjáró
Szijártó László	1989-2006
Szabó Anikó	2006-2014
Fekete János	2014-

Civil Szervezetek:

Szent Vendel Kápolnáért Alapítvány	- Hencsei Kálmán - Verasztó Lajos
Bezerédi Montessori Alapítvány	- Szijártó László
Bezerédi Polgárőr Egyesület	- Dósa György, Takács Róbert
Megújuló Bezerédért Alapítvány	- Turáni László

Bezeréd jövőjét már nem az hajtja, ami múltját évszázadokkal ezelőtt elindította. A falu életét évszázadokon át meghatározó tevékenységek, kulturális vonulatok átférfalódtak. A bezerédi egyházközség életében a legutóbbi időkg áldozatos munkát végeztek :Tóth Józsefné sz. Markó Irén, Ujj Kálmánné sz. Varró Emma, Varga Gáborné sz. Rumi Irén, Horváth Gyuláné sz.

Bende Teréz, Cserép Józsefné sz. Seibert Mariska. A falu plébánosa jelenleg Major István. A 95 éves Cserép Istvánné, sz. Csányi Matild néni kapocs a generációk között. Hencsei Józsefné sz. Németh Elvira halálával minden bizonnyal a falu és a szőlőhegy fáradhatatlan alakja távozott. Kecskés Zsolt gazdálkodó és Farkas Vilmos foglalkozik mezőgazdasággal és állattenyésztéssel. Rácz Endre elszántan dolgozik az egykori Békássy kastély megmentésén. Az önkéntes polgárőr egyesület elnöke éveken keresztül Dósa György volt, jelenleg Takács Róbert. A Bezerédről elszármazottak, vagy Bezerédhez valamilyen módon kapcsolódó személyek rajongva emlékeznek a falura. Köztük van Miklósa Erika, Liszt- és Kossuth-díjas operaénekesnő, aki sok szünidőt töltött Bezeréden nagyszüleinél. A falu szép fekvése, a táj képe olyan vonzerő, ami meghatározhatja Bezeréd arculatát. Hála azoknak az osztrák, német, francia és magyar családoknak, akik felújítottak egy-egy régi épületet, amelyek lakóhelyül, pihenőhelyül, alkotóhelyül szolgálnak. Az iskola és a faluközpont felújítását végezte: Werner von Kahlden-Gmell. Sok energiával, önzetlenül, szeretettel vesznek részt a falu életében a Montessori Alapítványt létrehozó Ingrid és Michael Glüder, valamint Biró Ágnes, Selmeczi János hegedűművészek. Köszönet Kerner Gábor műemléki felügyelőnek a bezerédi építészeti emlékekre fordított figyelméért. Seibert Albert Kanadából így írt utolsó levelében: „Sietünk rendezni emlékeinket Vida Pistával, mert még annyi minden van a fejünkben, de ezekről legközelebb, a következő levelekben.” Albert 2016-ban itt hagyott bennünket, és magával vitte azokat az emlékeket.

Nekem is lenne még sok írnivalóm. Sok minden van a fejemben, de legyen ez most ennyi, éppen egy kis könyvnyi. Képzeletben is kezet szorítok mindazokkal, akik akár csak egy szerető gondolattal adóznak Bezeréd emlékének, és azokkal, akik eljutottak ennek a könyvnek olvasásában eddig, AZ UTOLSÓ SORIG.

Budapest/Bezeréd, 2017. január 01.

Hencsei Kálmán

Bezerédbe beolvadt települések

Malomföld	Bezeréd határában volt, falutól
Monokfölddepossessio	DK-re, a padári határon
Telek	Bezeréd határában volt, a
Kysbezered possessio	belterülettől DK-re
Cseneháza	Bezeréd és Csáford között volt.
Chenehaza	Feledésbe merült.

Köszönet Gájer Melinkének!

Dűlőnevek

Szántók	Rétek
Ágoston rét	Lövészgödör
Balázs rét	Magtár alja
Békássy föld	Malomföld
Berkitüske	Mihók rét
Birkás rét	Misedomb
Cichegy	Nagyberek
Csapás	Nagygödör
Csertán	Németsűrűi oldal
Csúszós	Paptag
Dani gödri	Parti gyepű
Dobosrét	Patakpart
Döggút	Proletár
Fekete tóka	Pusztatető
Feljáró alsó	Ribarics rét
Feljáró felső	Rusznia
Felsőerdő	Sáncoldal
Gáborrét	Sáncoldal
Gerén	Sári föld
Gesztényés	Sikálós
Gombkötő gödör	Simahegy
Gödrök köze	Süle Máté vágás
Gyűrűs hegyalja	Szénáskert
Hampó rét	Szőkegyöpi
Határ	Szunyogtető
Házhely	Tankagyöp
Hidegoldal	Tarsolyföld
Homokos gödör	Telek
Horgospart	Tordagödör
Iszalagos	Tüskésrét
Kápolnai lap	Újtag

Káposztáskert
Kígyós
Kisbük oldal
Kisföldek
Kisgyöp
Körtefai tábla
Lászlóvölgy

Legelők

Disznólegelő
Langerpórag
Lászlóvölgy
Marhalegelő
Németsűrű
Nyíres
Salátaakácos

Erdők

Alsóerdő
Bakabüki
Csemetekert
Diós
Felsőerdő
Gubacsos
Gulyás akácos
Hatos
Hosszúbükk
Kastélytető
Kettősbürű
Kisbükk
Kiserdő
Kiskerengetés
Komlós
Kunyhó
Nyárfás
Paligödör
Pörös
Rusznia
Salátapórag
Szarvasgödör
Szentegyházi gödör
Tóth Pali sűrű
Vágásalja
118

Véber ház
Verhőcse
Vézverés
Vizesberek
Vörösdomb
Zsibagyöp
Zsidófield

Hegyek

Barkócás
Csertető
Cservölgy
Csillaghegy
Főhenyes
Kókuszdomb
Kupa
Rózsavölgy
Sülehegy
Tóth-hegy
Vergyálom
Vizslavölgy

Hidak

Kanáris híd
Gáborréti híd
Kőhíd alsó
Kőhíd felső

Horgosok

Basahorgos
Följárói horgos
Gyulahorgos
Gyűrűsi hegyi horgos
Tanárok

A bezerédi Szent Vendel kápolna

Oltárterítő erekljét

kapták

2008

Vaskó Luca, Zalaegerszeg
Polgárórség, Bezeréd
Schur Alexander, Budapest
Makausz Zsuzsa, Budapest
Verasztó Margit, Kardoskút

2009

Báthori K.Bence, Dunakeszi
Könyvtár, Zalakoppány
Vida István, Calgary
Seibert Albert, Calgary
Czémán Géza, Calgary
Felföldi Jenő, Edmonton

2010

Kovács István, Pécs
Orczy Heni, Zalakoppány

2011

Hojszak Liliána, Budapest
Gerencsér Dóra, Budapest
Verasztó Nóra, Kardoskút

2012

Debreczeni Hilda, Kardoskút
Lengyel György, Kardoskút
Nagy Lászlóné, Zalacsány
Tóth Tamás, Pacsa

2013

Horváth Ibolya, Zalaegerszeg
Varga József és Neje Z.egerszeg
Peresztegi József, Bezeréd
Udvari Mária, Zalaegerszeg

2014

2016

Freskótöredék erekljét

kapták

2011

Látrányi Éva, Sopron
Varga Anikó, Pécs
Schur Alexander, Budapest
Makausz Zsuzsa, Budapest
Orczy Heni, Zalakoppány

2012

Rumi Irén, Bezeréd
Varró Emma, Bezeréd

2013

Lengyel Lili, Kardoskút

2014

Geisz András, Pécs

2016

Major Erzsi, Zalaszentgrót
Major Gabi, Zalaszentgrót
Varga Anikó, Pécs
Orczy Heni, Zalakoppány
Bende Teri, Bezeréd
Seibert Mariska, Bezeréd

Gyűjtésben részt vettek: Varga József, Vízlendvai Anna,

Gájer Melinke, Györe Pálné, Peresztegi József, Udvari Mária , Tóth Géza, Horváth Ibolya

Köszönet munkájukért !

Bezerédi családok 1940-1950. években				
Felső faluvég -----> Kettősbűrű, kápolna felé		Felső faluvég -----> Kettősbűrű, kápolna felé		cs=család,fiú,lány
Gerencsér István, Varga Malvin	cs:István			
Tóth Géza , Orbán Erzsébet	cs:Géza	Lukács József, Szalai Ilona,		cs: József
üres telek		Gerencsér József,Szombat Teréz,		cs: László, József
Téglás Bözsi néni, Jani	téglaégető	üres telek		
Perecz Kálmán, Ácsmán Ilona	cs:Kálmán, Zoltán, Éva	Varga János, Balogh Erzsébet,		cs: József,János. Géza
Molnár Pál , ?? Irma	kovács	Varga István istálló		
ÚT -----> HEGY, MAJOR, GERÉN/Zalakoppány				
Horváth Gyula, Szalai Mária	cs:István	Szombat Gyula, Horváth Terézia		cs:Teréz, Gyula,István,Ilona,Károly,József,
Háry János, Gáspár Anna	cs:Irén, Anna, Erzsébet,Mária,			Mária, FerencRózsa ,Margit, Ferenc
Vida József/kertész, Bierbauer Julianna	cs:József	Cserép János, Kovács Ilona		cs: József
Belvári István, Szalai Anna	cs:Mária, István, Mónika	Rohonczy Márton, Horváth Anna		cs: Mária, László
Horváth János, Mihálovics Róza		Bucsecs József, Csordás Erzsébet		cs:Tibor ,Géza, József
Horváth József,Felber Jolán	cs:Erzsébet,Jenő,Margit,Gyula,Laci,Irén	Gáspár Károly, Tóth Julianna		cs:Jenő, Erzsébet
Horváth István, Kurucz Erzsébet	cs: Iboly, Piroška, István			
Horváth István, Kiglics Irén	cs:Ilona,István,Béla,Erzsébet	Hencsei János ház hely		
Horváth Rozália / Karék István, Horváth Ilona	cs:Ilona			
GerencsérJózsef,CsákiErzsébet	cs:József,Mária,Gizi,Sándor,Jenő,Károly	Nagy Jóska, Dutka Margit		cs: József

Simon Gyula, ?Ilka cs: Vilma, Anna, Teréz, Erzsébet, Maria /Vargal, SimonI	Peresztegi József, Parrag Mária	cs: Tibor, József,
Horváth László, Horváth Erzsébet	Felföldi Kálmán, Salamon Anna	cs: Jenő, Margit
VÍZELVEZŐ ÁRUK		VÍZELVEZŐ ÁRUK
Farsang J,PeresztegiAnna	cs:Margit,Anus,János,András,Rózi,Imre,Szilvi	cs: József, Jenő
Ácsmán Lajos, Varga Karolina	cs: Erzsébet, Ilona	cs: Lajos,József
Rohonczi Sándor, ???	cs: Jenő / Hné Benkő Anna bábaasszony	cs:Ilona, Margit
Baksa Üdön, Rumi Gizella	cs: Tibor	
Süle Imre, Kruiczli Julianna	cs:Margit,János,Albert	cs: Jenő, József
FELJÁRÓ -----> TEMETŐBE		cs:Ilona
Czémán József, Csillag Róza	cs: Éva	ZSIBAGYÓP
VÍZELVEZŐ ÁRUK		
Gerencsér István, Kiss Rózsa	cs: István	cs: Ferenc,József,Elvira
		cs:Anna,Roza,Mariska, Miklós
Kobán Lajos, Kéri Margit	cs:Étel	Süle Anna, Károly bácsi huga
Bálint Ernő, Bocskor Mária	cs:Teri, Annus, József, István	cs:Mária,Ilona,Magdus,Piroska,Margit
Ácsmán János, Bocskor Regina	cs: Margit, István	cs:Sándor,Lajos,Jolán,Ilus,Endre,Géza,Zsuzsa
Balogh Istvánné, Blöie Julianna	cs: Sándor pap, Mária apáca, Gizella	cs: Irén, Mária
Tuske Tóth Sándor, Csillag Rozália	cs: Mária	cs: Imre, Ilona
később: Gerencsér János,Tóth Mária	cs: János, Mária	cs:Ferenc,Anna,Imre
		cs: Anna, Aladár
		cs: Étel, Mária, István,Anna

Kovács József, Németh Anna	cs.: Rózsi, Üdön, Anna, Albert, Mária	Németh István, Bedők Teréz	cs.: Mária
Németh Zsigmond / Cör . ??? ? Erzsébet	cs.: Erzsébet	Bedők Maria, Bedők István	
Felföldi telek, házhely		Nagy János, Varga Gizella inasék	cs.: Jolán
		Gerencsér József , ? Ilona	cs.: Imre, Erzsébet, Mária
Németh József, Dóber Borbála	cs.: Ilona, Róza, József, Imre, Feri, Üdön, Laci	Korpics István, Varga Gizella	cs.: Ibolya
Kéri Péter, Nyúl Ágnes	cs.: Maria, Péter	Hajba Tóth István, Imre, Teréz, Miklós	cs.: velük élt Fábján Mária
később: Vida József, Kéri Mária	cs.: Ella	Rumi János, Horváth Teréz	cs.: Mária, Péter, Irén, Anna, József
		Gerencsér Zsigmond, Baján Róza	cs.: nevelt lányuk Margit
Aczél Kocsma Aczél József, Zab Angella		Halász Gyula, Csikós Mária	cs.: Éva
Döme János 2. ferj	cs.: Imelda, Nándor, Zoltán, Livia	később: 2. ferj Gál János	
Felbert István, Banic Anna	cs.: Imre, István / Felbert, J. Kurucz P. cs.: János, Laci	Varga János, Korpics Borbála	cs.: János, Gábor
Báddics György, Ridács Gizella	cs.: Erzsébet, István, Ferenc, Ernő	Németh Péter, Baracska Teréz	cs.: Jenő
Németh Kálmán, Németh / Cör Gizella tetvére: Sándor		Dézsényi János, Urbán Mária	cs.: János, Imre
Németh János, Egyed Teréz	cs.: Zsuzsanna, János	Kilinkó Gyula, Udvari T / Udvari Károly, Somogyi Anna	cs.: Gyöngyi, Károly, József
Salamon, J. Vida Ágnes cs.: Sanyi, Jani, Anus / Józsa János, Vida Mariacs, Erzsé		Hoffman István , ?? - majd Aczél Lajos, Katona Erzsébet	cs.: Magdus, József
PLÉBÁNIA Dely János plébános, Dely Anna házvezetőnő		Józsa István, Urbán Borbála	cs.: Zoltán, Margit
TEMPLOM		ISKOLA	
+		Kovács István, Kincses Margit tanítók	cs.: Margit, József, István
		TANÁROK út ----- Padárna	
TÚZOLTÓSZERTÁR		Belső MAJOR	
Ágoston István, Borza Julianna	cs.: Aranka	KOCSMA	
Tóth János, Ágoston Aranka	cs.: Magdus, Rózsi, Károly	TANÁCSHÁZ	

Hampó György, Kovács Gizella	cs:Malvin	BOLT	Németh József, ? Klára	cs: József, Márta
Makrai Gyuri és Gizi Szüleik tanítók az 1900-as évek elején		KULTÚRHÁZ		
Vida Zsigmond, Tóth Brigitta	cs:István	HŐSÜK TERE		
ÚT -----> K Ű Z - re		HŐSÜK TERE		
Német Lajos, Peresztégi Rozália		HŐSÜK TERE		
TEJCSARNOK		Ú J U T C A		
Katona László, Varró Mária	cs:Böcsi nevelt	Molnár István/útkatrnó, Egyed Teréz		cs: Irma
Varró Károly, Málovics Éva	cs:Kálmán, Margit, Anna, Emma			
Varró János, Ivánics Róza	cs: János, Gizella, Margit	Seibert János, Gájer Mária	cs: Mária, Albert, Bernadett	
Sabján Miklós, Németh Ilonka	cs:Teréz, Miklós	Süle Sanyi/Lina, ? Erzsí cs: Éva - Molnár József, Süle Anna	cs:József	
Varga István, Szakál Mária	testvérek: Szakál Béla, Varga Teréz	Korpics Károly, Horváth Margit - Boldizsár	cs:Anna, Margit	
Szita Pista, Simon Vilma	cs:István, Erzsébet, Ilói	Szita József, Sabján Julianna - Szijártó L. pgm	cs: Mariska	
Németh József, Seibert Krisztina	cs:Imre, Erzsébet, Piroška	Korpics József, Rohonci Gizella	cs: József	
Tóth Kálmán, Süle Gizella	cs:Zoltán, Árpád, Tihomér	Horváth István/Ádám, Süle Szidónia	cs: Károly, Mária, László, Imre	
Süle János fodorász, Aczél Anna	cs:Orsi			
Baksa Péter, Süle Erzsébet - testvérek:József, István	cs:Károly	Tóth István/Basa, Tóth Mária	cs:István	
Tóth József, Markó Irén " Tóth néni "	cs:József, István	Bujtor S. Rozmán M cs:Böcsi/Bóbics József, RGizella cs:Erzsí, József, Mária, István, János	cs:Zsuzsanna	
Kocsis István. ?? Kosáráktű / Ujj János. ??	cs:Kálmán, János	Seibert Kálmán, Gáspár Erzsébet	cs: Málnke	
Süle Mátyé, Papp Julianna	cs: Kálmán	Gájer Jenő, Tóth Mária	cs: János, Anna, Ferenc	
		Németh János, Csikós Irma	cs: Margit, Olga	

BALÁSTA		Németh János, Csikós Irma	cs: Margit, Olga
Parrag Sándor, Husz Mária	cs: József, Anna, Mária, Erzsébet, Sándor, István	Szijjártó István, Varga Irén 2. férj: Sűle Dezső	cs: István
Sabján József, Baksa Rozália	cs: Jenő	KOVÁCS MŰHELY Sárompек István, Németh József	
PATAK		Seibert József, Ivanics Ilonka	cs: Mária
Berki József, Felföldi Margit	cs: László, Emilia	Tüske /Tóth János, ?	
Alsó faluvég		Sárompек István, ????	cs: Mária, István
		PATAK	
		Sűle István, Benczik Mária	cs: István, Irén, Mária, Teréz
		Berki István, ? Mária	cs: István
		Alsó faluvég	

BALÁSTA		BALÁSTA	
Sűle János, Molnár Borbála	cs: Dezső, Szidónia, Márk, Imre, Lajos		
Sűle Mátyé, Papp Julianna	cs: Kálmán	Parrag Sándor, Husz Mária	cs: József, Anna, Mária, Erzsébet, Sándor
Berki József, Anda Mária	cs: Rozália, Anna, Ilus, József, Károly, Péter	Balogh József, Cserfa Ilonka	cs: József
Sűle István(pepola), ???	cs: Etel, János, Zoltán, Péter, Jenő, Mariska	Berki István, Csécs Mária	cs: István, Aranka, János
üres telek		üres telek	
Horváth János, Aczél Jolán	cs: Vilmos, János, Jolán	üres telek	
Aczél Károly, Horváth Gizella	cs: Angella, Károly, Elza	Aczél Ágoston/ Pityu, Parragi Irén	cs: Anna
Hencsei János, Major Katalin, Sziva Rozi	cs: Kálmán, Mária, József, Erzsébet	Hencsei János, Major Katalin, Sziva Rozi	cs: Kálmán, Mária, József, Erzsébet
Cserép István, Csányi Matild	cs: István, László	Cserép Gyula, Kiss Erzsébet	cs: Gyula, Irén
Reznekli István, Sűle Anna	cs: József, Erzsébet, Anna, János		

Gerencsér József, Ivánics Mária	cs: Ferenc, Mariska	üres telek	
Rohonczi Borbála , testvér: István	cs: Anna	Rozmán Jenő, Cserép Rozália	cs: Jenő
Tímár Horváth János, Molnár Mária	cs: János, Mária, Jenő	Szile István, Gombkötő Elvira	cs: István, Éva
Gerencsér Ferenc, Tóth Julianna	cs: István, Géza, Érika, Ferenc	Szile József / Lina, ??? Mária	cs: Ilona
Horváth István , Pirooska Ágnes		üres telek	
Budri Molnár József, Tóth Erzsébet	cs: Erzsébet, Margit	Tóth József/Sánta, Novák Ilona Tóth Mária apáca	cs: Ilona
ÚT -----> SIKÁLÓSBÁ		Község háza: Nani Kati, Gerencsér Mária	
Tóth István, Borsos Anna	cs: Mária, Magdolna	LEBELŐ	
Testvérek: Rohonczy Anna, Bizi, József / Salamon János, Rohonczy Róza		KÖZBIRTOKOSSÁG	
Gerencsér János, Horváth Mária	cs: János, Sándor		
Farkas Kálmán, Horváth Gizella	cs: István, Erzsébet,		
Horváth Ferenc/tejes, Kovács Anna	cs: Ferenc		
Felföldi János, Hajdics Regina	cs: János, Gábor, Zoltán		
ÚT -----> SIKÁLÓSBÁ			
Balogh Sándor, Perez Erzsébet	cs: Mária, Kálmán		
Takács Ferenc,, ?? Mária	cs: Anna, Erzsébet, Ferenc		
Kálmán István, Lénárt Erzsébet	cs: József, István, Teréz, Lajos		
Tóth Péter, Molnár Mária	cs: István		
Kálmán József, Bujtor Margit	cs: Margit		
Gombkötő Lajos, Gerencsér Lujza	cs: Elvira, Aranka		

HŐSÖK UTCA		
Molnár József, ?? Anna	cs:József,Irma	HŐSÖKTERE
üres telek		HŐSÖKTERE
Sabján János, Halász Regina	cs:Ernő, Irén	Korpics Ödön, Gerencsér Erzsébet cs:Zsuzsanna,Magdolna
üres telek		Szekeress Géza, Tóth Gizella cs:István, Magdolna / Pálincás J.Szita Erzsébet
Sabján Imre, Horváth Mária	cs:Mária, Imre	Horváth Elek, Horváth Erzsébet cs:Sándor
Tóth Gyula, Percz Anna	cs:Kálmán, Brigitta,Flórián	Varró István, Egyed Margit cs:Margit, István
Kéri József, Hári Roália	cs:Teréz	Rumi József, Varga Teréz cs: Magdolna,István
üres telek		Salamon István, Németh Róza cs:Jenő
üres telek		Kósa István, Bódis Rozália cs:Jenő, József, Mária
Biczó Imre,? cs:Laci,Matild,Margit/AntalJózsef,AczélTeréz cs:Józsi,Erika		Rumi Jenő, Varró Gizella cs:Ütő
		Kerek József, Szabó Erzsébet cs:János,Margit
		Nagy Gyula ,Németh Teréz cs:Gyula, Irén

KÖZ		
Vida Zsigmond,Tóth Brigitta testvér: Tóth Flórián	cs:István	Németh Lajos, Peresztegi Rozália
Bujtor János, Vida Margit		Közsegh/Takács Ferenc cs:Anna,Erzsi,Ferenc
Horváth Imre/Kara, Süle Gizella	cs:József,Géza,Tibor,Zita	Közsegh/Nagy József ,Kovács Erzsébet cs:István,Lajos,József,László,Gyöngyi,Anna
Szekeress János, Balogh Ilona	cs:Mária,Magdolna	Sabján József , Csuti Anna cs:József,Magdolna,Karoly,Anna
Czémán János, Pintér Erzsébet	cs:Magdus,Géza,János	Balogh Ferenc, Koroncz Erzsébet cs: Erzsébet, Ferenc
Czémán János, Pintér Erzsébet		Sabján Péter, Kovács Élla cs:Géza
Németh József /kecskás		

VERGYÁLOM - HEGY		KÜLSŐ MAJOR	
Keller István, Füző Teréz	cs:Mária	Büdöcs István, Garancsér Mária	cs:István
Horváth Béla, ???		Udvari István, Szabó Ilona	cs:István, Ilona, József, Mária, Valéria
Kovács Kálmán, ?? Mária	cs:László, Ilonka	Sós Gyula, Németh Anna	
Dukai Ferenc, Kis Margit	cs:Jáska, Rudi, Jenő, Margit		
Dukai Jenő, Horváth Angéla	cs:Ágnes, Rudolf	Korczi József, Gulyás Erzsébet	cs:Erzsébet, Ilona, Gyula, Margit
Dukai Ferenc, Horváth Roza	cs:Róbert, József, István, Ferenc, Gyula	Németh István, Udvari Ilona	cs:Aranka, Klári, István
Horváth György, Vercz Mária	cs: István, József, Kálmán, Angéla,		
Horváth István, ?? Margit		Szalai József, Gerencsér Gizella	cs: Éva, Jutka
Horváth József, ????	cs:József, Irén		
Tollár Jenő, ???		Szalai Ferenc, Decse Erzsébet	cs:Ferenc, József, Erzsébet, Mária,
Toller Károly, Füző Erzsébet	cs: Zsuzsanna, Károly		István, Magdolna, Imre
Orbán János, Füző Ilona	cs: Éva, Valéria	Ciklin Ernő, Belovári Mária	cs:Károly
Farkas István, Tóth Rozália	cs: István	Németh József, Olasz Mária	cs:Ilona, Irma, Margit, Malvin, Ferenc
Gáspár János, ???	cs:Ferenc, Ibolya	Sós Jenő, Szalai Erzsébet	
Gáspár József, Németh Gizella	cs: István, Géza, József, Imre, Rózsi	Zsuppán István, Szalai Mária	cs:Éva, Valéria
Szanyi Sándor, Vercz ???			
Vercz József, Vercz Gizella		Udvari István, Németh Ilona	cs: Zita, László
Vercz Mihály, Molnár Gizella	cs: Mariska, Emma	Stummer István, Kaszás Magdolna	cs:Zsófia, Attila, Éva
Vercz József, Csizmadia Ilona	cs: Tibor, Zoltán, Irén	Dr Csányi Pál traktorvezető tsz-ben	
Farkas József, Horváth Gizella	cs: Vilmos, József	Horváth János , ??? Ilona	

Lakatos József, Hári Anna	cs.:József, Károly, Amália
Lakatos József, Kovács Ilona	cs.:Mária
Répási Gyula, Czémán Ilonka	cs.:Gyula, József
Varga István, ?? Rozália	cs.:Ferenc
Borsos Kálmán, ?? Anna	cs.:Géza Mária
Ágoston István, Horváth Rozália	cs.:Anna, József
Varga István, ?? Erzsébet	cs.:Irén, Rózi, István
Tóth László/Basa	
Répási István, Lakatos Amália	cs.:Aranka, János, stb
Budócs István, ?? Ilona	cs.:Aranka
Budócs Ferenc, ?? Eszter	özv. Komáromi Istvénné
Répási István, Gáspár Teréz	cs.:Erzsébet, István
Gáspár János, ???	cs.:Mária
Horváth Benedek, Tóth Erzsét	cs.:Jolán, Erzsébet, József, István
Varga Ferenc, Üsváth Erzsébet	cs.:Matvin, Ferenc, József
Balogh István, Kis Margit	cs.:József, Mária, Jenő
Balogh János, Pálfi Maria	cs.:Jolán

Pál Tibor Németh Margit	cs.:Miklós, János, Tibor, Orsolya, Gábor
Buccics Tibor, Urbán Teréz	cs.:Mária, Magdolna, Erzsébet
KUPA, CSERVÓLEY	
Németh Ödön	
Urbán Kálmán, Gáspár Mária	
	cs.:Teréz, Mária, Proska, Erzs, Irén, Kélmán, Ilus, István, Rózi
Antal István, ?? Rozalia	cs.:Lajos, József, Kálmán
Antal József, ?? Mária	cs.:József
Antal Kálmán, ???	cs.:Mária
Varga Ferenc, ???	cs.:Károly, Lajos, Jenő, Erzsébet
Felföldi István	
Serko Gyula, Pálfi Margit	cs.:Erzsébet, Gyula
Borsos Józsefné	cs.:Mária, Rózi
Peresztegi György, ??? Teréz	cs.:Antal
Csordás Istók, Torpál Julianna	cs.:János, Borbála, Imre, József, Erzsébet
Páci János, Szita Mária	cs.:János
Bodis József, Sziva Márta, testvér Géza	cs.:Ilus, Erzi, Matild
Bujtó István, ?? Maria	cs.:Ferenc, Rozália, Margit
Vajda József, Répási Erzsébet	
Főző József, ?? Teréz	cs.:József

Üdvözlét Bezerédről 1936-ban

Dely János plébános (1932-1962), Kovács István igazgató (1925-1950)
 akik sokat tettek a falu kulturális felemelkedéséért
 KÖSZÖNET MINDAZÉRT, AMIT BEZERÉDÉRT TETTEREK. TISZTELETTTEL EMLÉKEZÜNK RÁJUK.

Szent Vendel kápolna épült 1776-ban , felújítva 2006-ban, műemlékké nyilvánítva 2009-ben

Vida József, Varga Borbála, fiúk Jenő
1912-1918. körül

Gerencsér Anna, öreg parasztasszony feketében
Beleki Ilonka, az elhagyhatatlan köténnyel
1960-as évek

Reznecki Bözsi, Berki Roza,
talán vasárnapi sétára indulnak
Balásta, 1940-es évek

Borjúsétáltatás Apámmal kötényesen
1963-1968. „azok az egyetemi évek”

Hencsei János, Orbán Kálmán, Orbán Bözsi, Tóth Géza
Sülehegy, 1940-es években

Berki lányok: Roza, Annus, Ilus, és a gavallérok
Balásta, 1940-es évek

Török Panni tanító néni osztályával, 1950-es évek

Koczás Mária tanító néni osztályával, 1950-es évek

4.sor balról jobbra: Gáspár Imre, Lukács Ferenc, Baksa Károly, Sabján Miklós, Varga József, Répási József
 3.sor: Antal József, Németh Ferenc, Tóth József, Horváth Béla, Czémán János, Méhes Ferenc, Parragi László, Felföldi József
 2.sor : Orbán Éva, Poller Zsuzsanna, Peresztegi Mária, Áczél Magdolna, Rumi Magdolna, Németh Olga, Balogh Margit, Kovács Klára, Kovács Edit, Gáspár Mária
 1.sor: Kálmán Teréz, Udvari Vali, Biczó Margit, Székelyi Mária, Farsang Szilvia, Dormán Magdolna, Ruzics Anna, Korcz Ilona

Laborfalvi László, Koczás Mária, Szabó Sándor, Ruzics Klára, Vági József 1951-1959

Tisztelettel és hálával emlékeznek tanítóikra hűséges tanítványaik

Bezeréd, 1948 Színjátszók

Rumi Péter, Aczél Pityu, Berki Pista, Berki Ilus, Varga Pista, Süle Péter, Gájer Jenő
 Horváth Géza, Balogh Feri, Sabján Irén, Cziklin Feri, Molnár Margit, Tóth Jani, Varró Emma, Bujtor Jani, Baksa Tibi
 Parrag Annus, Gáspár Jenő, Rumi Irén, Kovács István igazgató, Cziklin Annus, Rohonczi Laci, Felföldi Margit,
 Horváth Laci, Cziklin Imre, Horváth Imre

Aratás a bezerédi határban

Szent Asszonyok: Tóth néni, Rumi Irén, Németh/Cör Gizi, Bedők Mariska, Vida Mariska, Dukai Margit

Bezeréd a szocializmusért, 1950-es évek

Hösi emlékmű felszentelése, 1942-ben

Tűzoltók: Bödöcs Feri, Kovács Jóska, Németh Pista, Aczél Jóska, Horváth Pista, Bóbics Jóska,
Berki Jancsi, Felbert Pista
1970-es években

Borozgató bezerédi asszonyok munka után a szőlőhegyen , 1960-as évek
Horváth Róza, Beleki Margit, Cserép Ilus, Varró Roza, Varró Marika (ül),

1. sor balról jobbra: Szita Erzsi, Németh Mariska, Kerék Margit, Molnár Magdus, Horváth Ilus, Korpics Magdus, Horváth Jolán.
2.sor: Gerencsér Magdus, Cserép Irén, Sabján Teri, Aczél Elza, Horváth Ilus, Bálint Teri, Németh Olga, Tóth Ica, Kovács Marika, Süle Teri
3. sor: Kovács Annus, Korpics Annus, Szombat Margit, Horváth Iboly, Vercz Mariska, Korpics Zsuzsi, Józsa Bözsi, Horváth Zita, Seibert Mariska, Aczél Piri

Major pléb., Varró Emma, Aczélné Irén, Rumi Irén, Bende Teri, Németh Elvi

Úttörőzenekar: Józsa Bözsi, Molnár Magdus, Bálint Teri, Korpics Magdus, Aczél Elza,
Németh Mariska, Korpics Zsuzsa
Sabján Teri, Németh Jenő, Horváth Jolán, Parrag Jancsi, Szita Bözsi

Bezeréd hősi halottai

I. Világháborúban 1914 – 1918

békási

Békássy Ferenc	Kovács József
Balogh József	Móricz István
Balogh József	Németh József
Balogh Sándor	Németh Zsigmond
Berki Péter	Pálfi István
Bödöcs István	Rohonczy Péter
Bujtor Gyula	Rozmán József
Bujtó Kristóf	Rumi Péter
Cserép István	Sabján Imre
Csikós János	Süle József
Csizmadia Gyula	Szabó István
Gáspár Ferenc	Szijártó István
Gáspár János	Szita István
Gerencsér Antal	Szita Károly
Horváth Lajos	Tóth István
Horváth Sándor	Tóth József
Horváth Sándor	Tulok Antal
Kéri János	Udvari János
Komáromi László	Varró Vendel
Korpics István	Vercz János
Kovács Gyula	Korc Zsigmond

II. Világháborúban 1939 - 1945

Antal Lajos
Ágoston József
Baksa Péter
Balogh István
Borsos József
Bujtor Jenő
Dézsenyi Imre
Felföldi József
Gerencsér Antal
Gerencsér József
Gerencsér Kálmán
Gerencsér Károly
Tóth Miklós
Hári József
Hencsei Gyula
Horváth János
Kéri Péter
Németh János
Orbán János
Peresztegi Antal
Rumi József
Süle Kálmán
Tóth Kálmán
Parrag Teréz

**Megemlékeztünk róluk az I. Világháború kitörésének
100.évfordulóján, 2014. június 8-án.**

Bezeréd története

1236-2016

1236. Bezeréd első említése oklevélben

1277. Bezerédről való nemesek: Jurk fia Cseker, Sartheus fiai, Vitalis fia János, Ethey fia Péter, Bezdred-i Lőrinc, akik belekeveredtek a IV. László elleni lázadásba.

1345. Szent Imre plébánia említése birtokügy kapcsán

1359. Szent Katalin templom első említése okiratban

1431. I. Zsigmond király Nürnbergben címert adományozott a Lőrinte nemzetségből származó Bezerédj György két fiának: I. Jánosnak és I. Zsigmondnak a husziták elleni harcokban szerzett érdemeikért.

1637. Theleký Tamás elhajtotta Bezerédy János egy jobbágynak Malomföldön legelő disznait.

1673. Zala vármegye alispánjai megidézik a kapornaki vajdát a veszprémi püspöknek bezerédi szőlőhegyről járó, több katonája által 1666 óta visszatartott tizedborok ügyében

1771. Tanító: Dombos György, ő a község jegyzője és harangozója is. Összesen 8 tanulója van.

1778. Bezeréd Koppány filiája. Temploma 1732-ben, Szent Vendel kápolna 1776-ban épült.

1808. Jobbágysok panaszkodnak, mert a földesurak fölrúgták saját pötsétekkel adott contractusukat.

1808. Jobbágysok renitenskedései: az Frantziákat fogják vezetni az Uraság Pintzéjéhez, hogy ott mindent elpredáljanak.

1945. A több évszázados történelmi folytonosság megszakadt.

1959. Tsz-esítéssel a több évszázados paraszti életforma megszakadt, elindult az elvándorlás a busz járat elindítása, a villany, víz, gáz, telefon bevezetése ellenére.

1976-ban bezárt az iskola, 1980-ban elveszítette papját. A falu pap és mester nélkül maradt.

2016-ban 142 fő, 1930-ban 1011 fő, 1785-ban 565 fő volt a népesség.